

Algirdas Paliokas SJ

Meilei pasibeldus...

Algirdas Paliokas SJ

Meilei pasibeldus...

"Caritas" leidykla
Kaunas, 1995

UDK 23/28
Pa-134

NIHIL OBSTAT
Jonas Boruta SJ
Kaunas, 1995 07 13

IMPRIMATUR
Sigitas Tamkevičius SJ
Episcopus auxiliaris
Kaunas, 1995 07 14

ISBN 9986-461-06-5

© A. Paliokas SJ, 1995
© "Caritas", 1995

Ši knyga išleista prelato dr. Juozo Prunskio lėšomis.

*Prelatas Juozas Prunskis nuolatos remia
katalikiškąją spaudą, tiek knygas,
tiek periodinius leidinius.*

*Lietuvos katalikams labai brangi mūsų mielojo
prelato J.Prunskio parama.*

*Naudodamiesi proga, širdingai dėkojame mūsų geradariui
ir linkime kuo gausesnių Visagalio malonių.
Tesaugo Jus Aukščiausiasis!*

Autorius ir "Caritas" leidykla

TURINYS

Įvadas	7
Draugystės ir meilės paradoksai	9
Ieškojau meilės	25
Laiškas pavėlavo 50 metų	33
Kada pradėti draugauti?	37
Draugystės geismas	65
Meilės geismas	73
Kodėl rašau jaunimui	87
Santuoka - šventas gyvybės židinytis	95
Gyvenimo mokykla	101
Pareiga	107
Įsimylėjusiai kunigą	113

Įvadas

Ši knygutė parašyta nesigilinant į pavadinimo temą. Joje sudėti žurnale "Caritas" 1991 ir 1992 m. spausdinti mano straipsniai draugystės, meilės ir šeimos tematika. Aišku, straipsniai skiriasi meniniu lygiu ir išraiškos forma. Pokalbius keičia iškeltų klausimų aiškinimai pagal Bažnyčios mokymą kartais nueinant iki žmogaus psichologijos nagrinėjimo atitinkamame jo amžiaus laikotarpyje. Taip palaiapsniui į skaitytojo sąmonę įsispaudžia gyvenimiškos filosofijos dėsningumai. Darosi aišku, kad meilė galima stiprinti arba griauti.

Straipsnių išleidimą knygutės forma paskatino teigiami atsiliepimai skaitytojų, į kurių rankas pakliuvo minėtų straipsnių įrištos kopijos.

Šiuolaikinėje Lietuvoje, kai pornografija, sekso filmai tapo visiems prieinami, kai melas doros srityje pateikiamas kaip tiesa, reikia, kad Bažnyčia pasakytų kas yra kas, kur melas ir kur tiesa. Be to, noriu padėti besiskleidžiančiai meilei suprasti save, pažinti meilės dėsningumus ir jai gresiančius pavojus bei parodyti į tikrą meilę vedančius kelius. Gaila, kad šioje srityje ne visi praradimai yra įmanomi atstatyti. Jeigu jaunimas nuo pat pirmų meilės blyksnių turėtų pakankamai žinių ir reikiamus vadovus šioje, žmogaus egzistencijos didelę dalį sudarančioje srityje, nebūtų kraujuojančių meilės žaizdų, nebūtų visam gyvenimui sulaužytų likimų.

Tėvai, kunigai, mokytojai, katechetai šioje knygutėje ras medžiagos pokalbiams su jaunimu nors intymia, bet taip reikalinga tema.

Autorius

DRAUGYSTĖS IR MEILĖS PARADOKSAI

- Ar galima bučiuotis? - klausia Erika.

- Žiūrint kaip ir kada, - atsakau.

- Prašau paaiškinti plačiau, manau, visoms tai aktualu.

- Pasisveikinant ir atsisveikinant su giminėmis, įvairių švenčių bei sukaktuvių progomis, kai priimta pagal tautos papročius bei tradicijas, visada galima.

- O, tai savaime aišku. Bet su savo draugu ar galima? Mano draugė sakė, kad jie bučiuojasi tol, kol prisisotina, kai pailsi, ir vėl - kol nuvargsta. Ar tai gerai?

- Man atrodo, kad to nė klausti nereikia, - įsiterpė Indrė, - draugystėje juk neįmanoma apsieiti be bučinių.

- Indrė, kiek tau metų? - paklausiu.

- Jau šešiolika. Man atrodo, kad tik filmuose būna graži ir ilga meilė, o gyvenime viskas ne taip. Kas antra šeima nesutaria, pykstasi ir net mušasi. Kodėl dabar reikia atimti iš savęs draugystės ir meilės malonumus, jei paskui nieko gero?

- Mergaitės, pakelkite rankas, kurioms atrodo, kad bučiuotis galima, kad čia nėra apribojimų.

Iš 18 pakilo 14 rankų. Dvi pasisakė nežinančios, ar galima. Viena - galima tik tikros meilės atveju. Tik viena pasakė, kad negalima. Čia buvo susirinkę gerų šeimų geros mergaitės. Pašalinių nebuvo, todėl diskusija su kunigu vyko atvirai ir sklandžiai.

- O aš niekaip negaliu suprasti savo aštuoniolikmetės sesers, kuri pobūviuose gali kur nors kampe ar net viešai bučiuotis su pirmąkart sutiktu vaikinu. Dėl jos raustu ir susigėstu, o kitą sykį - vėl tas pats. Jokie mamos ir mano aiškinimai apie tai, kas dera mergaitei ir kas ne, nepadeda.

- Mano draugės jaunesnysis brolis nusiskundė, kad jo seseriai kartais užaina "bučiavimosi priepuolis". Ji pradeda aistringai bučiuoti jį, jis ginasi, kol susipyksta. Draugei 16 metų. Ir kas ją verčia taip keistai elgtis?

- Atsakau. Bučiavimasis - tai peržengimas tam tikros ribos, tai įsiveržimas į kitą pasaulį. Tik klausimas, ar kiekvienas, kuris tik panori, turi teisę į tą pasaulį įeiti? Bet apie tai iš eilės.

Pirmasis - džiugus ir nerūpestingas vaikystės pasaulis visiškai patenkina vaiko poreikius, ir jis laimingas jame. Brendimo metais, vykstant žmogaus organizmo ir psichikos kokybiškiems pokyčiams, lyg akys atsiveria ir visomis vaivorykštės spalvomis sušvinta naujas, viliojantis ir be galo paslaptingas - dviejų žmonių pasaulis. Iki šiol vaikui užteko tėvų, giminių ir draugų meilės, o dabar jam to per mažai. Viduje vis stiprėja nerimastingas nepatirto jausmo potraukis. Tuomet berniukui jau be galo reikia tikro draugo, o mergaitė savo draugei patiki visas, nuolat atsi-randančias ir jai pačiai netikėtas paslaptis ir to paties reikalauja iš jos. Kartais šis jausminis prieraišumas nuveda iki priesaikos viena kitą amžinai mylėti. Taip į bręstančio žmogaus sąmonę ir žodyną įsiveržia magiškas žodis MEILĖ.

Bręstantis vaikinai ar mergina, atėjus laikui, vis aiškiau pradeda suvokti, kad jis yra kažkoks ribotas, netobulas, net ir pats sau nepakankamas. Nei tikriausias draugas berniukui, nei ištikimiausia draugė mergaitei nepanaikina lyties sąlygojamo ribotumo. Taip potraukis į meilę evoliucionuoja. Vis aiškiau pastebimas priešingos lyties gėris, kurio kaip tik ir trūksta pačiam. Be šio gėrio - tu lyg netikras žmogus, o gal tik pusė žmogaus? Vis labiau jaučiame galingą jėgą, kuri traukia šias dvi puses vieną prie kitos.

Kas ji ir kokia ji šita taip viliojanti ir tiek daug žadanti meilė? O taip, ji nuostabi lyg pasaka iš vaikystės pasaulio, patekusi į šį realų tavo pasaulį. Jos buvimas visiškai tikras, nors dar nematai jos, bet tik junti visa esybe. Ji gundo, vilioja ir traukia, o kartais taip priartėja, kad pajunti kvapą užgniaužiantį žavesį ir didžiulį troškimą greičiau patekti į tą pasakiškai laimingą pasaulį. Štai tave apėmė didžiulis susižavėjimas, o gal net meilė. Tu tikriausiai tą patį išgyvenai svajonėse drauge su knygos herojumi ir jo meilės kančias kentėjai. Tave aplankė pati tikriausia pirmoji meilė: o tau buvo dar kitaip... Tikriausiai pastebėjai, kaip meilei palietus širdį keičiasi iki šiol buvę draugystės ir kitokios meilės ryšiai, kaip pasikeičia vertybių skalė. Atrodo, tuomet visatoje įsižiebia supernova "TU ir AŠ" vardu ir visa galaktika pradeda suktis apie šią naujai atsiradusią žvaigždę.

Meilė, filosofų kalba kalbant, - tai toks vyksmas, kuris užpildo trūkstamą asmens egzistencijos dalį. Tačiau tik tikroji meilė krypta į tikrąjį gerį ir, be to, dar tinkamu būdu - harmoningai su prigimtimi ir Dievo tvarka.

Taigi yra du pasauliai ir egzistuoja riba tarp jų. Kas turi teisę peržengti ribą į meilės pasaulį? Tik ta pora, kuri prisiekė vienas kitą mylėti. Kadangi jie gyvena ne negyvenamoje saloje, o visuomenėje ir nuo jos priklauso, priesaika turi būti atlikta prieš žmones - metrikacijos aktu, ko ir užtenka netikintiesiems. Žmogus yra Dievo sukurtas ir visiškai priklauso nuo jo. Tam įėjimui į meilės ir naujos žmonių kartos kūrimo pasaulį, be abejo, reikia Dievo leidimo, be kurio tiek priesaika vienas kitam, tiek prieš žmones nieko nereiškia. Sutuoktiniai bendradarbiauja su Dievu sukurdami žmogaus kūną, be to, pradėtai gyvybei Dievas sukuria sielą. Žmogus be Dievo negali atsirasti, negali būti. Taigi meilės priesaika turi būti duodama prieš Dievą bažnyčioje priimant santuokos sakramentą. Nuo to momento jie vyras ir žmona, ir jų santuokos nei kiti, nei jie patys suardyti nebegali, nes Kristus aiškiai nurodė: "Taigi jie - jau nebe du, o vienas kūnas. Ką tad Dievas sujungė, žmogus teneperskiria!" (Mk 10,8-9).

Jis ir ji prisiekė, Dievas priėmė priesaiką ir ją patvirtino, ir jie tapo vienu kūnu visam gyvenimui. Priimdami santuokos sakramentą, jie peržengė ribą ir perėjo į vedusiųjų pasaulį. Nuo to momento jie jau turi teisę ne tik bučiuotis, bet ir reikšti meilę įvairiausiomis glamonėmis, dovanoti save vienas kitam.

Merginos susimąstę tylėjo. Pirmoji prabilo Skirmantė:

- Jei ribos peržengti nė trumpam negalima, jei viskas leidžiama tik sutuoktiniams, tai ištekėti nė nesvajok!

- Dabar draugystė be petingo neįmanoma, - pridūrė Gailė. - Vaikinai tuoj pameta, jei nesileidi glamonėjama. Man jau 25-eri. Nenoriu likti senmerge, todėl nežinau, nežinau...

- Bet palaukite, mergaitės! Juk žinote, jog tikrąją meilę sudaro dvi komponentės: dvasinė ir kūniška. Kuo daugiau turite dvasinės - tuo meilė tikresnė ir tvirtesnė. Jei jau prieš santuoką, kai dar nėra dvasinio ryšio, dvasinės meilės, jau prasideda kūniško potraukio tenkinimas, tuomet iš anksto galima pranašauti skyrybas ar nelaimingą santuoką. Kaip galima eiti užmerktomis akimis bedugnės link, kai žinai, kad į ją įkrisi? Jei du kūnus jungs tik kūniški ryšiai, tai iš kur atsiras tikra meilė? Mergaitės ir jaunuolio prigimties skirtumai yra gana dideli. Jaunuolis ir vyras net nemylėdamas gali bendrauti intymiausiu būdu, ir jam tai gana normalu. Mergaitei ir moteriai net ir patys intymiausi veiksmai dažniausiai nesukels jokio malonumo, jei su partneriu nebus jokio dvasinio ryšio, jokios meilės. Atsiminkite: vyriškio geidulingumas nerodo meilės, o priešingai, rodo jos nebuvimą.

Psichoterapeutas pasakojo, kaip kartą į jį kreipėsi su ašaromis mergina prašydama patarimo:

- Ką man daryti? Iki santuokos liko dvi savaitės, o aš nežinau, ar jis mane myli. Pačioje draugystės pradžioje jis bandė bučiuotis ir dar kai ką liesti, bet aš jam to neleidau. Jis liovėsi, maniau, kad viskas iširs. Tačiau mūsų draugystė stiprėjo ir augo. Dabar aš norėčiau, kad jis mane glamonėtų, bet jis to nedaro. Tikriausiai nemyli. Padėkite man suprasti ir jį, ir save.

- Draugystės pradžioje, - aiškina psichoterapeutas, - jis matė

vien tik jūsų žavų kūną ir tiesė į jį rankas. Jeigu būtumėte jo norams pasidavusi, jis mylėti niekada ir nebūtų pradėjęs, nes tenkinamas nors ir ne visiškai lytinis potraukis užblokuoja dvasinės meilės ištakas. Skaudu, bet dalis vyrų visą gyvenimą išlieka valdomi vien tik kūniško potraukio, nepakildami iki dvasinės meilės. Tuo tarpu jūsų tabu privertė vaikiną pažvelgti į jus kaip į asmenį, susidomėti ta neprieinama mergina ir jos vidiniu pasauliu, tokiu nestandartiniu ir už tai įdomiu. Be to, jaunuolį visada traukia tai, kas neprieinama, kam pasiekti reikia daug jėgų. Jo prigimtyje slypi noras užkariauti, užvaldyti, nors ir didžiausia kaina laimėti mergaitės širdį. Nesumoteriškėjęs jaunuolis taip ir elgiasi.

Draugystės metu jis pažino jūsų nuostabų vidinį pasaulį ir pradėjo jus gerbti ir tam tikra prasme dievinti. Tikrai mylint visada iškyla aikštėn ir dievinimo apraiškos - tai yra vienas iš svarbiausių meilės atpažinimo ženklų (įsiminkite!). Tikra meilė niekada neleis liesti to, kas kūne intymiausia. Kaip galima prisiliesti prie dievinamo asmens, kol tam nėra leidimo? Taip jūsų sužadėtinis galvoja. Tačiau už poros savaitių leidimas bus. Jūs neatpažinote pasislėpusios laimės, kuria už tinkamą savo elgesį esate apdovanota. Beje, dėl jūsų pačios jausmų. Jums nesuprantama, kodėl tie patys veiksmai draugystės pradžioje buvo bjaurūs, o vėliau tapo trokštami. Mergaitės tokia prigimtis, esant bent mažiui dvasiniam ryšiui - meilei, - atsiranda trauka į veiksmus, vedančius į artumą bei kūnų susiliejamą, kartu ir į naujo žmogaus pradėjimą. Tai be galo svarbu ir Dievo taip sutvarkyta, kad tik meilėje vyktų žmonių kūrimas. Nes jei ne meilė žmogų pašaukia į buvimą, nuo pat pradėjimo momento jis jau būna nepataisomai dvasiškai suluošintas. Net ir toje pačioje šeimoje labai skiriasi du vaikai, kurių vienas buvo lauktas, o antrasis - ne. Laikas baigti. Neabejokite nei jo, nei savo meile!

- Kiek suprantu, - tęsė diskusiją Erika, - yra bedugnė tarp VIENO pasaulio ir DVIEJŲ pasaulio. Ir vienintelis legalus tiltas į meilės pasaulį yra Santuokos sakramentas.

- Jums, kunige, sunku įsivaizduoti jaunimo situaciją, nes gyvenate kitokiame pasaulyje nei mes, - nutraukė Eriką Skirmantė.

- Jūsų pasaulis daugiau dvasinis, o mes gyvename daugiau materijos, žemiškame pasaulyje, nors trokštame dvasingumo, didelės ir amžinos meilės, bet su kiekvienu amžiaus metais vis aiškiau suprantu, kad tavo svajonės tolygios mirazui. Kartais "pamatai" plačią ateities panoramą, visur šviesu ir tikra, o staiga koks nors įvykis, aplinkybės ar poelgis sugriauna viską.

Mes kasdien girdime vaikinų kalbas, kuriose pasitaiko ne tik dviprasmybių ir madingų žodelių, bet ir šventus meilės dalykus niekinančio žargono. Spauda, kino ir videofilmai nepastebimai formuoja netinkamą jaunimo požiūrį į tuos dalykus, kuriuos jūs laikote šventais ir neliečiamais. Visa tai mus, tikinčius, įtaigoja vertinti dalykus kaip visi, gyventi kaip visi, nors pačioj giliausioj širdies kertelėj kartais ima kirbėti nerimas, sakantis, kad čia kažkas lyg ir ne taip. Tos akimirkos pagauta norėtum įvertinti save ir aplinką tiesos šviesoje. Be to, apima kažkokio nenusakomo tyrumo nostalgija, noras ištrūkti iš įgrisusios aplinkos, surasti kažką tikra tikra, kad galėtum visiškai pasikliauti... Bet nė nepamatai, kaip vėl patenki į masinės informacijos srautą, draugų būrį bei jų papročius ir pasijunti lyg nešama skiedrelė. Ir vėl ilgam pamiršti sielą palietusį Dievo balsą, gal ne tiek smerkiantį, kiek švelniai jaudinantį ir pasidygėjimą sukeltantį tais savo pervertintais ir neteisingai naudojamais dalykais, o kartu kviečiantį kilti aukščiau į nuojautos piešiamą, harmonijos pilną dvasinį Dievo pasaulį žemėje. Bet ilgai surandi "priešnuodžius" tam jaudinančiam kvietimui ir sąžinės balsui ir be vargo juo nusi-kratai.

Mergaitės susimąstę tylėjo. Pirmoji prabilo konkretumą mėgstanti Gailė:

- O jei draugystės metu ne kartą teks nelegaliai patekti į tą pasaulį už bedugnės, tai gal nieko baisaus. Juk svarbiausia ištekėti. Dėl to dažnai ir prieš sąžinę pasielgi. O ištekėjusi gyveni

doriausią gyvenimą. Dabar svarbu neperžengti tik paskutinės ribos.

- Mergaitės, - įsitraukė Erika, - mes tikriausiai jau išsakėme ir savo, ir kitų nuomones. Bet dar nesužinojome dviejų svarbiausių dalykų: pirma, kas draugystėje galima ir kas ne; antra, kodėl reikia būtinai taip elgtis, o ne kitaip? Jaunimo nepažadinsi draudimais ar smerkimu. Jam reikia žinoti kodėl. Juk taip sunku irtis prieš srovę. Tėvai ir auklėtojai klysta neargumentuodami savo teiginių, draudimų ir nurodymų.

- Noriu išsipasakoti, kas man labai svarbu, - įsiterpė Mantė. - Mano bičiulėms atrodo, kad Dievas per daug griežtai yra atskyręs tą meilės pasaulį ir, matyt, todėl stengiesi atsiriboti nuo Dievo, kad netrukdytų. Apie kitus dalykus galvok kiek nori, o čia: nemąstyk, negeisk, nežiūrėk, neleisk prisiliesti. Dievas yra Meilė, o mums meilę draudžia. Kažkoks nesuprantamas paradoksas. Geriau nuo Dievo tolėliau, tai ir sąžinei bus ramiau.

- Žmogiškasis protas ir dieviškoji išmintis yra nesulyginami dalykai, - įsitraukė kunigas. - Tiesa, jaunimas tvirtina, kad Dievas tik draudžia, tik be galo apriboja meilės apraiškas, o nesuvokia, kad čia glūdi kažkokia paslaptis. Griežti draudimai turi tikslą apsaugoti kažką labai svarbaus. Automatizuotoje gamykloje sutrikus nors vienai operacijai, sustoja konvejeris ar visas cechas. Panašiai ir čia - lytinio potraukio net ir dalinis patenkinimas paprastai sustabdo tikros meilės augimo vyksmą. Didelė dalis vyrų, jei nesutinka mergaitės tabu, pasilieka visam gyvenimui tik fiziologinės meilės lygmenyje. Moterys apie juos sako taip: "savo vyrui esu reikalinga vien lovoje ir virtuvėje, jis nemato, kad ir aš esu žmogus" arba "vyras yra gyvuliai". Mergaitės tabu turi lemiamą įtaką jaunuolio perėjimui į aukštesniąją meilę. Jei į santuoką atvedė vien fizinė meilė, tai po kurio laiko apima didesnis ar mažesnis nusivylimas, kuris ir parodo, kad tikros meilės tebuvo vos keli lašeliai. Ar užteks tų lašelių visam gyvenimui? Be abejo, ne. Laikui bėgant ir fizinė meilė silpsta. Ilgainiui nelieka jokio ryšio, vien pareiga, sunki, alinanti ir jokios vilties. Į ką tuomet

atsiremti, jei ir Dievas toli? Todėl Dievas kuo griežčiausiai uždraudė tai, kas atima žmogui laimę ir meilę naikina, kas apkartina ir nepagydomai sužaloja visą žmogaus gyvenimą žemėje. Ir tai dar ne viskas.

Nelaimingi tėvai paprastai gimdo bedvasius, į materiją ir malonumus linkusius vaikus. Iš kartos į kartą dvasingumas mažta, o kūniškumas su savo ydingumo apraiškomis auga. Pažvelkime į žmonijos istoriją. Buvę stiprios ir gyvybingos tautos nunyko, ištirpo kitose, žuvo net ištisos civilizacijos. Kodėl? Kai seksas išstumia meilę iš žmonių gyvenimo, kai kūnas užviešpatauja dvasiai, visuomenė degraduoja gyvuliškumo link. Žmogus panašus į Dievą savo dvasia ir jos savybėmis, o ypač meile. Nudvasinta meilė jau neatlieka savo į dvasingumą žmogų vedančios funkcijos. Žmogus tampa biologinių instinktų vergu. Degraduojanti tauta pavojinga žmonijai. Todėl Dievas leidžia jai išnykti ar žūti. Šiuo metu AIDS jau visame pasaulyje naikina seksą garbinančius žmones.

Dar trečias padarinys. Tikriausiai žinote, kaip sunku prisiversti ateiti prie klausyklos pažeidus šeštąjį ar devintąjį Dievo įsakymus. Nusidėjęs žmogus kaip Kainas bėga nuo Dievo, nenori eiti į bažnyčią, juolab prie šv.sakramentų, nes nenori taisyti, nenori atsižadėti seksualinių malonumų. Berniukai dažniau nei mergaitės dėl šių nuodėmių praranda ryšį su Dievu, o vėliau ir tikėjimą. Kas laukia po mirties nedoro ir netikinčio žmogaus? Nelegaliai naudodamasis malonumais prarado viską ir amžinai.

- Ne, ne, pražūti mes nenorime ir taip toli nenueisime. Bet nejaugi tarpusavio glamonės per drabužius toks jau pavojingas dalykas? - nerimo Erika.

- Nuo brendimo pradžios pradeda stiprėti polinkis į priešingą lytį, kuris ilgainiui virsta stipriu potraukiu. Vieni veiksniai jį silpnina, kiti stiprina. Mūsų tautos baigianti išnykti mergaičių saugojimo tradicija turi galias patirties šaknis. Prieškario Lietuvoje į šokius ir atgal merginos eidavo būriu, lydimos savo šeimos ar giminės vyresnių žmonių. Į talkas ar vaišes irgi netu-

rėdavo teisės eiti viena. Dar šimtmečiu anksčiau merginą laikydavo garbę praradusią, jei užtikdavo kambaryje dviese su jaunuoliu, nors toliausiai vienas nuo kito sėdėtų. Kodėl taip griežtai? Pasirodo, mūsų proseneliai šventai laikėsi ne tik dorą saugančių tradicijų, bet ir tų, kurios apsaugo nuo lytinį potraukį pažadinančių ir stiprinančių veiksmų. 1939 m. Lietuvos statistika tvirtina, kad didžiausias procentas kaimo mergaičių pradėdavo bręsti 16-aisiais gyvenimo metais. Laimingi mūsų proseneliai, nes jie subręsdavo tada, kai jau būdavo galima kurti šeimą. O dabar mergaitės pradeda bręsti dažniausiai nuo dvylikos, berniukai nuo keturiolikos metų ir jau nuo tada tenka keletą metų kovoti su lytiniu potraukiu. Kaip svarbu išlaikyti lytinį potraukį nedirginamą ir kartu - mažiausios įtampos būklėje tol, kol susiformuoja pakankamai stiprūs, proto valdomi vidiniai stabdžiai, kurių tokia amžiuje kaip tik labiausiai trūksta.

Be to, senieji papročiai labiau saugodavo merginas negu jaunuolius. Pasirodo, sveikos prigimties mergaitės lytinio potraukio fiziologinis elementas miega, kol nebūna pažadinamas. Tiesa, netiesiogiai jis pasireiškia noru patikti, relišerių naudojimu, o to, kas vadinama kūno sujaudinimais ar juslingumu, nėra. Tačiau potraukis veikia. Artėjimas prie kitos lyties vyksta labai pamažu. Sakykime, užsimezga "akių meilė". Kurį laiką nieko daugiau ir nereikia. Jai ji užgęsta, kažko pradeda trūkti, stengiamasi rasti kitą. Toliau - susipažinimas (žingsnis artyn), pasimatymai, išsipasakojimai ir t.t. Jei gyvenimas išskiria, tuomet pasijunta labai didelis draugo stygius, o kartais tai sukelia traumą. Ir vėl stengiamasi susirasti su kuo būtų galima draugauti. Bet jei šiuo metu nėra tinkamo jaunuolio, pasitenkinama ir netinkamu, nes pažadintas potraukis nepakenčia abstinencijos. O toliau seksualinis potraukis diktuoja vis didesnius poreikius. Ateina laikas, kai susiliečia rankos ir prasideda rankų glamonės. Po kurio laiko ir to jau negana. Glamonės eina į tolesnes "geografines platumas". Vieną kartą lyg netyčia susiliečia lūpos, prasideda jausmų reiškinimas pasibučiavimais. Jausmingumas pamažu išbudina kūną, jo

justingumą. Su kiekviena peržengta pakopa viskas stiprėja, gilėja. Tačiau kiekviena pakopa slepia vis klastingesnį ir stipresnį vylių: KARTĄ PATYRĘS MALONUMĄ, ŽMOGUS TROKŠTA NE TIK JĮ PAKARTOTI, BET IR PAJUSTI JĮ INTYMAU IR INTENSYVIAU. Traukos jėgai augant, atstumas tarp besimylinčiųjų vis mažėja. Taip prigimtis baisia jėga kuo toliau tuo stipriau traukia į visišką suartėjimą.

Draugystė ir meilė savo vyksmu labai panaši į narkomaniją. Iš pradžių užtenka mažos narkotiko dozės, pvz., bendravimo akimis. Po kurio laiko šios dozės jau darosi negana tai pačiai malonumo patirčiai. Padidinus dozę - perėjus prie verbalinio bendravimo, kurį laiką būva ramu, bet ilgainiui ir vėl tenka padidinti dozę ir t.t. Mokslas tvirtina, kad organizme gaminasi endomorfinais, kai draugaujantieji būna kartu. Endo - vidus, morfinais - morfijaus dariny. Draugystės, juolab meilės dėka organizmo viduje pasigaminęs narkotikas ir veikia kaip narkotikas. Jis sukelia tą mielą, gerą, malonų jausmą ir net euforiją. Endomorfinais kūnui nepavoingas, o žmogui - beveik tiek pat, kiek ir kiekvienas narkotikas. Todėl kol santuoka dėl amžiaus negalima, kuo toliau nuo šio meilės narkotiko! Jei jo paragausi ir ypač jei išbandysi didesnes dozes, kaip bus nepakenčiama atėjus abstinencijai, kai doros normos privers sustoti, ar kai gyvenimas išskirs su draugu. Todėl tam tikrai daliai šiuolaikinių merginų taip reikia kas savaitę diskotekų, išgėrimų, draugysčių ir būtinai tokio artumo, kurį jau buvo patyrę. Bet kaip ir kiekvienas narkotikas veda vis toliau. Žmogus kartu pradeda degraduoti ir kitose srityse. Todėl šiais laikais tiek daug nelaimingų jaunų žmonių.

Žmogus sukurtas žemiška kalba nenusakomai, lakiausios vaizduotės neapimamai, jokios širdies nesutalpinamai meilei. Dievas yra grožio, gėrio ir meilės pilnybė, jis - visų įmanomų tobulybių Begalybė. Koks mažas ir menkas prieš jį kiekvienas kūrinys. Ir koks didis žmogus savo pašaukimu susivienyti su Dievu, patirti tą būseną Danguje "veidas į veidą" bei amžiną meilės ekstazę.

Žemė - pasirinkimo ir kovos laukas. Marus kūnas suteikia

galimybę nemariai dvasiai rinktis: kas laikina ar kas amžina, kas kūniška ar kas dvasiška. Gimtosios nuodėmės pažeista žmogaus prigimtis linksta į kūniškumą, į nykstančius dalykus, į tai, ko nebus, nematydama to, kas yra ir bus amžinai. Meilės srityje tai be galo ryšku. Nuo žmogaus brendimo metų ypač aiškiai prasidea kova tarp dvasios ir kūno, tarp meilės ir sekso. Meilė kyla iš žmogaus dvasios, seksas - iš kūno.

Nuodėmingoji meilė

Kartais dviejų žmonių ryšys vadinamas “nuodėmingąja meile”. Koks paradoksas: meilė - gėris yra kartu su nuodėme - blogiu. O gal čia kažkas ne taip? Lytinis potraukis vyriškoje prigimtyje daugiau reiškiasi juslingumu, o moteriškoje - jausmingumu. Draugaujant potraukis sukuria įvairių situacijų, kurios gali būti tiek meilės, tiek nuodėmės ištaka. Jei draugaujant traukos objektu yra ne asmuo, o jo lytinės vertybės, draugystė ar meilė tampa nuodėminga. Tikroji meilė teigia ir vertina asmenį, netikra, nuodėminga - kūną. Kai meilė tikra, pats žmogus su jo vidiniu dvasios pasauliu yra pirmuoju traukos objektu ir tik antruoju - kūnas. Esant kūniškai meilei partnerius traukia vieną prie kito vien lytinės vertybės, o pats žmogus lieka tik pasinaudojimo objektu, vien malonumų šaltiniu. Per kūnišką meilę žūsta žmogus, lieka vien kūnas plius kūnas, kas tolygu gyvulių pasauliui. Dėmesio! Kiek daug net ir meilės srityje žmogus gali netekti savo žmogiškumo! O kaip tuo sunaikinamas Dievo paveikslas žmoguje. Suardyta Dievo tvarka žmogaus viduje ir tarp partnerių sukelia sunkius padarinius.

Pagunda ar nuodėmė?

Draugystė tampa kovos lauku, nes tenka dažnai nugalėti geidimą PANAUDOTI kito kūną, stengiantis išvelgti vertumą asmens, kuriam priklauso tas kūnas, ir taip augti meilėje. Tiesa, nei jausmingumas, nei juslingumas, nei kūno pageidimas savaime dar nėra nuodėmė. Gimtosios nuodėmės pažeista žmogaus pri-

gintis dažnai kelia savo reikalavimus neklausydama proto ir valios. Tačiau tik laisvas ir sąmoningas valios pritarimas, apsisprendus už uždraustus, bet be galo traukiančius malonumus padaro tai nuodėme. Taigi visa tai, kas vyksta be žmogaus valios, nėra nuodėmė. Dažnai lytinio potraukio stimuliuojamas juslingumas stiprėja valiai nepritarant ir to nenorint. Tol nėra nuodėmės. Kai valia sutinka, pasiduoda, pritaria, tuomet peržengiamas nuodėmės slenkstis ir visa, kas tuomet užvaldo kūną ar jausmus, tampa moraliniu blogiu. Ne visada lengva atskirti lytinio potraukio sukeltus nepakaltinamus reiškinius nuo valios priimtų ir todėl jau pakaltinamų. Dažnai geidimas nepaklūsta valios pastangoms, tačiau, kol valia priešinasi visomis jėgomis, jokios nuodėmės nebus. Taigi jutimai dar ne nuodėmė. Valios nusistatymas pasakys, ar buvo nuodėmė, ar tik pagunda.

Paslaptingos nuosmukio priežastys

Moralinį blogį sudaro asmens nuvertinimas iki pasinaudojimo objekto. Erotiški išgyvenimai partneriams kaip tik ir suteikia viskam "meilės skonį" ir užtušuoja patį pasinaudojimą (vieno ar abiejų). Pasisotinimas jausmais taip pat tvirtina, kad čia tikra meilė. Toliau einant kūniškos meilės keliu jausmai ir malonumai išauga iki savotiško gėrio, kuris nepastebimai apverčia vertybių skalę. Tada jau nebesiskaitoma ne tik su žmogaus objektyviu vertingumu bei doros ir bendravimo tarp lyčių normomis, bet ir jo laime.

Kūnas nepastebimai, pamažu nugalejo dvasią. Kada nors atsitokėjęs, ar nelaimės prislėgtas žmogus tars: "Ir kaip aš galėjau taip žemai nupulti? Kaip tai galėjo man atsitikti?"

Kūniškos meilės finalas

Lytinis potraukis, kai jam pasiduodama, apakinęs dvasią, lengvai patraukia protą ir valią darbuotis jo sukeltiems geismams realizuoti. J.V.Gėtės "Fausto" Margaritos kelias iki tragedijos

perėjo visas suminėtas fazes. Jausmams įsisiūbavus Margarita sako Faustui:

- Tave regėdama, jaučiuosi tavo vergė. Ir, rodos, by ką su-
tikčiau padaryt.

Romantišką ir dvasingą meilę, blykstelėjusią draugystės pra-
džioje, nieko nepaisydama įveikia kūniškoji meilė, vėliau degra-
davusi iki baisios, doros įstatymus laužančios aistros. Trium-
fuojanti kūniškoji meilė taip kalba Margaritos lūpomis:

*Jo žodžiai liūliuoja
Lyg marių vilnis,
O kaip svaigina
Jo bučinys!*

*Man širdį slegia
Sunki našta,
Ramybė mano
Prarasta.*

*Greičiau apkabinti
Aš jį geidžiu,
Ilgiuos glamonių
Jo saldžių.*

*Sudegti trokštu
Jo glėbio ugny,
Numirt, ištirpti
Jo bučiny!*

Trumpai akimirakai pasirodo sąžinės balsas, bet aistra nesu-
tramdoma viesulo jėga nuneša Margaritą į moralinio blogio be-
dugnę. Mamą Margarita nunuodija to nežinodama, kūdikį pri-
girdo jau sąmoningai, brolis žūsta, gindamas jos garbę, ir kalė-
jime ji pati išprotėja. Nemirtingas Gėtės kūrinys, analizuojantis

žmogaus žūtį, prasidėjusią atverus duris į šventą meilės pasaulį ir ten pasiklydus, jį perskaičiusiam padės susiorientuoti paradoksaliose meilės situacijose. Merginoms "Faustą" reikėtų būtinai perskaityti.

"Ugnies upė"

Geidimą jausti Paskalis pavadino ugnies upe. Pranašišku žvilgsniu žvelgdamas į ateitį jis sakė, kad toji upė užlies visą pasaulį. Ir tikrai, nuo seksualinės revoliucijos laikų kūno pomėgiai tenkinami nesivaržant. Pojūtinio svaigulio ištroškęs jaunimas, griebiasi jį tenkinti visomis erotikos priemonėmis. Todėl tokią didelę paklausą turi erotikos, porno, sekso literatūra, renginiai ir filmai. Blogosios jėgos įtikinančiai įrodinėja, kad geismus žadinantys dalykai yra menas, modernu, gera ir visa tai, kas sukelia pojūtinį svaigulį, yra siektina. Įtikinėjama, kad kūniškoji meilė (seksas) - tai kažkas jauno, sveiko, veržlaus. Priešingai, dvasinis taurumas - tai kažkas seno, pavargusio, nemandingo.

Seksas priklauso biologinei žmogaus prigimčiai ir realizuoja biologinius tikslus. Vien tik kūniškoji meilė nesujungia žmonių. Rašytojas Unamunas tvirtina: "Seksualinė meilė sujungia kūnus, bet išskiria sielas ir padaro jas viena kitai svetimas."

Tai gali įvykti greit, ypač dar prieš santuoką, o kartais tas momentas ateina po vienu ar kelių vedybinio gyvenimo metų.

Tikras meilės pagrindas - per dvasinę žmogaus prigimtį įvykstantis dviejų sielų susilieėjimas. Sielų nemirtingumas jau sąlygoja neišardomą ryšį, jei nebūtų neigiamų žemiško gyvenimo poveikių. Žmogiškasis kūrybiškumas bene labiausiai pasireiškia meilės srityje. Didelė ir stipri meilė gali išaugti tik neskatinant aistrų ir jausmų, jei ją ugdo abu, bendradarbiaudami su malone. Dievas yra begalinė meilė ir padeda ištiesinti žmogiškosios meilės klystkelius. Stiprėjantis sąlytis su begalinės Meilės Okeanu garantuoja meilės stiprėjimą, jos augimą iki tobulo jos atbaigimo.

Šioje srityje žmogui duodama visiška laisvė, bet ir atsakomybė užtat didžiausia. Ne tik už save, bet ir už ateisiančius. Nuo pasirinkimo priklauso ir meilė, ir visas gyvenimas.

IEŠKOJAU MEILĖS

Meilė kiekvieno žmogaus gyvenime turi likiminę svarbą. Ji kelia arba žlugdo, ji gali būti Dievo kūrybos visose žmogaus aprėpiamose srityse tęsėja arba jo tvarkos, kartu ir žmonijos ateities griovėja. Tik jaunimui atrodo, jog meilę Dievas labai apriboja. Tiesa, Dievo tvarka - tai gairės, rodančios teisingą kryptį, tai išpėjamieji ženklai pavojingose vietose. Tik kažkodėl ženklo, draudžiančio maudytis užterštame vandenyje ar panašių į jį, mes nelaikome mūsų laisvę varžančiais. Gyvenimo kelyje, nepaisydami draudžiančiųjų ženklų, visada patirsime avariją, dažnai ne vieną ir be galo skaudžią, kurios padariniai neati- taisyti. O gal geriau, palikę didaktiką, atverskime vieną anks- tyvos jaunystės puslapį.

- Diana (vardas pakeistas), ar išdrįsi papasakoti Lietuvos jau- nimui savo meilės istoriją?

- Nors ir sunku, bet aš labai noriu atvirai pasipasakoti, pasi- dalyti savo baisia patirtimi, kad su mano klystkeliais susipažinęs jaunimas nekartotų mano klaidų. Skaitydami mano išpažintį, tepabūva kartu su manimi blogio bedugnėje, tepajaučia nuo- dėmės kartėlį, kad niekada to negeistų. Tebūna mano patirtis jo patirtimi, kad iš tolo vengtų "uždrausto vaisiaus".

Pirmosios šv.Komunijos priėjau 7 metų. Po to kartu su broliu ir mama eidavome išpažinties beveik kas mėnesį. Po poros metų pradėjau dalyvauti katedros procesijoje. 12-aisiais metais pra- sidėjo brendimas. Nuo tada ir pačiai norėdavosi, ir klasės lyderės tempdavo į šokius. Mama niekur neleisdavo, o išeiti labai no- rėjosi. Dėl to pradėjau su mama konfliktuoti.

- Ar tau mama nepaaiškino, kad dabar ir tavo kūnas, ir dvasia intensyviai keičiasi, kad atsiranda naujų potraukių, kad ne visa gera, kas vilioja, kad su priešinga lytimi reikia būti atsargiai?

- Aš nežinojau, iš kur atsiranda žmogus, nuo kada prasideda intensyvus mergaitės brendimas, kaip tvarkytis sirgimo metu. Mama apie šią sritį nieko nekalbėjo. Užtai draugės paaiškino, tik jų aiškinimas neišmokė pagarbiai žiūrėti į šios srities dalykus. Aš įėjau į jaunystę visai nepasiruošusi.

- Ar teisingai elgiasi tėvai, pedagogai, kunigai, bijodami net prasitarti apie šią sritį?

- Manau, kad dėl mano nuopolio labai kaltas nežinojimas. Bet ne vien tik jis. Apie 13-uosius metus pradėjau apgaudinėti tėvus ir, užuotėjusi į vakarines pamaldas, pasukdavau į diskoteką.

- O dabar ar supranti, kad Dievas per tėvus pastato jų vaiko kelyje draudžiamuosius ženklus, saugodamas nuo baisių nelaimių?

- O taip, dabar tu ne tik tikiu, dabar tai matau. Neklusnumas ir tėvų apgaudinėjimas suretino mano išpažintis, ir tai prisidėjo prie puolimo. Ir paskutinė, lemtingiausia priežastis buvo atitrūkimas nuo tėvų vasaros atostogų metu. Tuomet man buvo 14 metų. Nuėjau į šokius, nes jau buvau įpratusi ten lankytis. Mane lydėjo antrąsyk matytas jaunuolis, kurį čia vadinsiu Raimiu. Nesivaržydamas jis mane visą išglamonėjo. Ir man atrodė, kad jis pirmas ir paskutinis, kad niekad manęs nepaliks ir su juo bus labai gera. Kitą kartą panūdo nurengti. Priešinausi, todėl daugiau nieko neįvyko. Kartą jis atėjo į pasimatymą piktas ir pasakė: "Tu manęs nemyli. Jeigu daugiau nieko nebus, tada išsiskirsime, kaip nori: arba, arba." Manyje jau glūdėjo nusiteikimas viską viską jam atiduoti. Tąkart paaiškinau, kad dabar man sirgimas. Kitą sykį atėjo nešdamasis šampano butelį. Nors jis buvo skirtas, anot jo, kažkam kitam, bet paskui sako: "O kodėl mes negalime išgerti?" Jis beveik negėrė, vis man pylė. Aš pasijutau tokia atsipalaidavusi, taip gera pasidarė, visas pasaulis nutolo, išnyko.

- Alkoholis paprastai išjungia visus stabdžius.

- Tikrai taip. Jis gavo visa, ko norėjo ir kiek norėjo. Atsitokėjau ir galutinai supratau viską, kas įvyko, tik po poros dienų. Kartu atsirado dar baimės saitas, dar stipriau pririšęs prie jo. Man atrodė, kad būtinai turiu būti su juo, nes jei išsiskirsime, jis gali išpasakoti viską savo draugams, o tada kokia baimė ir gėda. Todėl naktiniai pasimatymai miške kartojosi dažnai. Galvojau, kad dabar mes vyras ir žmona, ir tikėjausi vestuvių.

- Koks jūsų amžius buvo tuomet?

- Man buvo 14, jam 18. Teta, pas kurią vasarojau, mane susekė, tačiau pylos gavau ne aš, o mano vienmetė pusseserė už tai, kad žinojo ir nepasakė. Dar ne kartą pusseserė kentėjo už mane, o aš nesupratau, ko ta teta nori.

- Didelių nuodėmių padariniai paliečia kitus - ir kiek žmonių kenčia moralines, kartais ir fizines kančias visai nekaltai.

- Giminėms buvo didelė gėda, kai mano Raimis išpasakojo stikliuko draugams savo žygius ir sužinojo visas kaimas. Tačiau Raimis mane nuramindavo, aš vien juo tikėjau, o savo giminių išgyvenimus ir savo kaltę prieš juos supratau tik daug vėliau. Tam reikėjo, kad gyvenimas dar ne kartą skaudžiai pamokytų ir baustų.

- Dabar madinga jau nuo vidurinės mokyklos draugauti. Diana, pasakyk savo nuomonę apie ankstyvasias draugystes.

- Tai dvasinio degradavimo pradžia. Jei brendimo metu nebūna uždaro besikeičiančios psichikos fermentacijos periodo; atėjus laikui mylėti, žmogaus dvasia būna nepajėgi užsidegti tikra ir amžina meile. Tai, kas turi tik meilės vardą, meile nevadinu. Savo bendravimą su Raimiu nežinau kaip įvertinti. Man tai atrodė kaip meilė. Raimiui visai kitaip. Manau, kad nevaržomo atsidavimo seksui negalima vadinti jokių gražiu vardu. Kokia baisi tokia draugystė be nuoširdžių pasikalbėjimų, be švelnių meilės pareiškimų. Tarp jo ir manęs nebuvo jokio vidinio ryšio. Jis tenkindavo savo nepasotinamą geismą kartais per visą naktį. Skaudėdavo pilvą, strėnas. Nepaisant to, labai norėjau, kad tik mūsų draugystė neiširtų, kad tik aš nelikčiau viena, be draugo. Man

atrodė, kad po vestuvių jis mes rūkyti ir gerti. Tačiau apie santuoką jis nė užsiminti neužsiminė, tik aš to labai troškau.

Kartais lyg kažkokio prablaivėjimo metu mūsų intymių santykių prisiminimas sukeldavo baimę ir nerimą. Tada suvokdavau, kad aš nieko neverta, kad jau su kitu draugauti negalėčiau, nes reikėtų prisipažinti, kad praradusi nekaltybę, o po to eitų gėdingas išsiskyrimas. Stengdavausi apie tai negalvoti, o kai mane tokios mintys apimdavo, norėdavosi mirti.

- Bet dabar meilę ir seksą jaunimas priskiria prie aukščiausių vertybių. Tuo įtikėti jam padeda masinės informacijos priemonės.

- Klausdamas jūs atskyrėte abu dalykus: meilę ir seksą. Ir teisingai. Meilė - tai ištiestos rankos ne tik vienas kitam, bet ir naujos gyvybės priėmimui, o seksas - tai laimės žudikas su meilės kauke. Meilė gimdo gerį, kuria laime, o seksas griaua, naikina ir žudo. Aš nežinojau, kad priešingoje lytyje glūdi tokia baisi seksualinė jėga. Tai lyg kalnuose akmuo. Tereikia labai nedaug, kad jis prarastų pusiausvyrą, o tada, riedėdamas žemyn, sukels kalnuose griūtį, kuri pirmiausia sutraiškys tave ir visa, kas jos kelyje pasitaikys. Ir dar aš nežinojau, kad mergaitė, leisdamasi glamonėjama, išjudina tą "akmenį" iš pusiausvyros, o po to - griūtis. Teisingai jūs rašėte, kad mergaitė, neleisdama prisiliesti, gesina jaunuolio seksą, žadina jo meilę ir vadovauja jos augimui. O aš viską leisdavau, su viskuo sutikdavau, todėl manasis Raimis buvo ir liko sekso apsėstuoju. Man buvo 18 metų, kai, jau nutrūkus ryšiams su Raimiu, gavau jo laišką iš Lukiškių kalėjimo su jo "meilės prisipažinimu": "Su kiek besantykiavau, tu man buvai pati geriausia."

- Gal tėvai tau viską leisdavo, gal neauklėjo, nebaudė?

- Priešingai. Bet, matyt, nuodėmės išugdė didžiulį mano užsišpyrimą. Tėtis mušdavo su šlanga, o aš šaukdavau, kad būsiu gera, jeigu nemušite, o jei mušite, būsiu bloga. Su mama ryšys buvo gana silpnas. Tačiau jei tik būčiau jų klausiusi, nebūtų taip man atsitikę.

Po pustrėčių metų tokios "draugystės" su Raimiu, jis eilinio

išgėrimo metu padarė nusikaltimą, buvo nuteistas “laisvų sta-tybų”, mūsų santykiai atšalo, o aš jau be vyro negalėjau būti. Šokiuose susipažinau su kitu, vedusiu. Nusidėjau ir su juo. Ryte, eidama geležinkelio sankasa į stotį, norėjau, kad atvažiuotų traukinys. Buvo be galo sunku, kad aš taip galėjau, net su ve-dusiu...

- Paprastai blogis traukia kuo žemiau nupulti, kad žmogus jau negalėtų prisikelti. Nusikaltimas su vedusiu abiem dvigubos sunkios nuodėmės.

- Kartą Raimis šokiuose girtas šaukė, kad nuo tavęs užsikrė-čiau, bet tai buvo netiesa. O mano praregėjimui toks viešas pažė-minimas labai pagelbėjo. Rudenį įvyko paskaita su hipnozės eksperimentais. Tuomet aš jau norėjau būti kitokia, norėjau tai-sytis. Man viduje buvo taip bloga, taip sunku, kad nesinorėjo gyventi. Tikėjau, kad šie žmogaus psichikos specialistai tikrai padės. Hipnotizuotojo padėjėjas nusivedė mane į viešbutį ir pra-dėjo gydymą, tik neatspėsite kaip, - ogi lovoje. Nesipriešinau, jis už mane 13 metų vyresnis, nepatogu buvo. Daviau telefoną, ir vėl viskas prasidėjo, vėl panirau į seksą. Su juo buvo gera, malonu. Vėl kilo mintis, jog šis tikrai bus mano vyras. O jis nė negalvojo apie tai, vadino mane kvailute, ir man tai patikdavo. Kai pasakiau po pusmečio, kad jau laukiوسي, jis atsakė, jog liksime draugai, bet tuoktis negalėsime. Nė negalvojau apie abortą, bet jis sakė, kad tėvai iš namų išvarys, jei gimdysi, geriau likime draugais, ir prikaltė. Be to, viena draugė, jei kas, tuoj einanti į polikliniką, pamokė, kaip “susitvarkyti”. Tada man buvo 18 metų.

- Dar vienas nuopolio ratas.

- Bet ne paskutinis. Kai vyro neturėdavau, pasitenkindavau pati su savimi bent kartą per dieną. Kaip jūs dabar matote, nė viena diena nepraeidavo be sunkios nuodėmės.

- Matau tavo didžiulę patirtį šioje srityje. Pasakyk, kiek laimės tau suteikė gyvenimas sekso pasaulyje?

- Seksas ir laimė nesuderinami dalykai. Jei vieną turi, antro nėra. Kuo giliau klimpau į seksą, tuo sielai darėsi blogiau. Ryte

prabudus pajusdavau didžiulio kalno slėgį. Seksas tik tam momentui palengvindavo, ir aš, krisdama žemyn savo nuopuolio ratais, pradėjau vis aiškiau norėti nebebūti. Kartą, to skatinama, pas draugę pasigėriau. Reikėjo greitosios pagalbos. Antrą kartą būdama 12-oje klasėje išgėriau visas visas tabletes. Medikai išgelbėjo. Po nevykusių bandymų išeiti susilpnėjo dėmesys, labai pablogėjo atmintis, sunku pasidarė galvoti ir niekas nebeatsigavo. Net ir dabar retsykiais užklysta noras nebūti.

- Ar pasikeitė religinė praktika tais ketvirtais tavo nuopuolio metais?

- Galėčiau tvirtinti, jog norus sekmadienio šv. Mišių klausymas ir kasmėnesinė išpažintis rodo jauno žmogaus dvasinį sveikumą. Retėjantis ar priverstinis bažnyčios lankymas rodo dvasinę ligą - sunkias nuodėmes. Pradėjusi nuodėmingą gyvenimą, iš karto atitolau nuo bažnyčios, nes melstis ir daryti tokias nuodėmes nesuderinama. Religija pažadina sąžinę, o tai labai nemalonu. Geriausia visai netikėti, tada man labai lengva.

Nors labai retai, bet eidavau išpažinties. Kunigas paklausdavo, ar negalima nutraukti tų nuodėmingų ryšių. Atsakydavau, kad pasistengsiu, o kai susitikdavau, negalėdavau atsisakyti ir vėl ilgam laikui panirdavau į seksą. Po aborto ėjau išpažinties pas kitą kunigą. Šis išsigando: "Sesute, ką tu darai?" Tai mane labai sukrėtė. Jis paaiškino, kokios baisios mano nuodėmės ir kur jos veda. Tai buvo mano atsivertimo valanda. O kaip svarbu, kad kunigas išklausinėtų, priverstų susimąstyti, parodytų nuodėmės baisumą, nes jei to nepadaro, nuodėmių ratas sukasi toliau. Juk gali atsitikti, kad žmogus gali jau nebeateiti, gal ta išpažintis jam paskutinis išsigelbėjimo šansas.

- Bet teologija nerekomenduoja knaisiotis šios rūšies nuodėmėse.

- Toks teologijos nurodymas tiko nebent senesniems laikams, kai žmonės žinojo, ką daro, o dabar jaunimas nieko nežino arba žiūri kaip į natūralų biologinio potraukio patenkinimą. Niekas, net kunigai per pamokslus neaiškina apie sunkiausius jaunimui

Dievo įsakymus. Manau, kad tikras ganytojas pasakys ir padarys visa, kad tik išgelbėtų žūstantį žmogų.

- Ar išdrįsdavai per išpažintį pasisakyti nuodėmės, ar nenuslėpdavai, ar nebuvo šventvagiškų išpažinčių?

- Buvo nemalonu, bet pasisakydavau viską. Jei negali visko pasakyti, tai geriau nė neik!

- Spėju, kad išvengimas paskutinės šioje grandinėje piktojo kilpos - šventvagysčių, tau padėjo atsiversti.

- Nežinau, tik viena aišku, kad Dievas mane išgelbėjo. Juk galėjau užsimerkti prieš blogį ir gyventi palaidai, galėjau jau nebebūti...

- Ar po tos lemtingos išpažinties sunku buvo pasitaisyti?

- Lytinių santykių ar kitokio artimumo jau nebebepasitaikė. Aš nėjau į nuodėmės vietą, nesusitikdavau su partneriais. Onanizmas irgi neilgai kankino. Man padėjo pakilti mintys, kad Dievas viską mato ir žino, kad viskas čia žemėje taip laikina ir greit praeina ir kad seksas ne tik atima laimę, sugyvulina žmogų, bet ir padaro jį kito ar savęs žudiku.

- Ka norėtum, Diana, pasakyti Lietuvos jaunimui?

- Nekartokite mano klaidų! Man dabar jau 20 metų, bet nuodėmių prisiminimai vis iškyla vaizduotėje ir persekioja sapnuose. Nepamirštu ir savo nužudyto vaikelio. Neklyskite, net ir truputis sekso - pražūtinga! Nežinau ką galėčiau atiduoti už tai, kad, kas buvo, nebūtų buvę.

- Diana, bus daug tokių, kurie, tiesę rankas uždrausto vaisiaus link, jas kaip nuo ugnies atitrauks, o kiti atsivers perskaitę šią tavo išpažintį ne išpažintyje. O Dievas, už tai atlygindamas, leis kristi gydantiems ramybės ir paguodos lašeliams į tavo sužeistą širdį.

P.S. Gal kas norėtų aprašyti savo klaidžiojimų ir pergales istoriją. Labai prašom.

LAIŠKAS PAVĖLAVO 50 METŲ

Nepatikėsite, bet gavau laišką iš prieškarinės Lietuvos. Ant voko Alytaus pašto antspaudas, š.m. rugpjūčio 20 d. data, o viduje štai kas:

“Mes griežtai protestuojame prieš gašlius pornografinius Jūsų straipsnius liepos mėn. “Carite”! Dievas baus!”

Gerb. Anonimai, matyt, Jūsų amžius neleidžia sužinoti apie ką kalba, kuo domisi ir kuo gyvena šiuolaikinis jaunimas. Žurnalas “Moksleivis” neturi kokių nors amžiaus apribojimų ir jį skaito visa Lietuvos moksleivija. 1989 m. “Moksleivio” 4 ir 5 numeruose klausiamo:

- Ar lytinis potraukis toks pat 16-mečių ir 20-mečių (klausia merg. 16 m.)
- Kodėl moteris ne visada jaučia pasitenkinimą lytinių santykių metu? (merg. 17 m.)
- Ar be lytinių santykių meilė negalima? (merg. 15 m.)
- Ar galima nuo vieno lytinio akto pastoti?(merg. 14 m.)
- Ar gali 14 m. mergaitė susidraugauti su partneriu, kuris paskui būtų jos vyras?

1989 m. 5 “Moksleivio” numeryje buvo susumuoti moksleivių atsakymai į anketos klausimą: “Nuo kelerių metų esate turėję lytinius santykius?”

Amžius (proc.)	Merginos (proc.)	Vaikinai (proc.)	Amžius (proc.)	Merginos (proc.)	Vaikinai (proc.)
13	3	11,7	17	18,2	32,0
14	4,7	12,4	18	26,5	40,6
15	6,3	13,1	19	38,2	57,8
16	8,5	18,3			

Trijose Kauno vid. mokyklose į klausimą: "Ar skaitėte laikraštį "20 kapeikų"? - visi moksleiviai nuo 8 iki 12 klasės, be išimčių, atsakė teigiamai.

Nepaisant protestų ir piketų, porno, erotikos ir sekso leidiniai ir toliau leidžiami. Minėto laikraščio paklausą rodo jo kaina, kuri išaugo iki 1,5 rub. Niekas nekontroliuoja videosalonų, kuriuose prievartos, žudymų, siaubo bei amoralumo karuselė sukasi jau antri metai, pagaudama vis naujas aukas. Visą šią Vakarų kanalizaciją sugeria juk ne pensininkai, o jaunimas.

Blogosios jėgos tik ir trokšta, kad niekas nepasakytų jaunimui tikros tiesos. Straipsnyje "Draugystės ir meilės paradoksai" aiškiniu krikščionišką skaistybės sampratą tik gal kiek netradiciškai. Merginų pasisakymai yra autentiški, tik vardai pakeisti. Jei joms tai svarbu, lygiai aktualu ir visam Lietuvos jaunimui. Atsakyti į klausimus ir paaiškinti krikščionišką doktriną kiekvieno kunigo šventa pareiga. Dievas tikrai baus, jei Bažnyčia tylės!

KADA PRADĖTI DRAUGAUTI?

Gal tau vos 15 ar 16, o savo viduje jau pajutai kažkokį mielą nerimą, traukiantį daugiau pažinti, suprasti, patirti. Jau tavo rankos tiesiasi nematomos, bet ateinančios laimės link, ir jaunystės ekstazė pakelia tave skrydžiui. O kurlink? Žmogų traukia prie žmogaus. Jie nė nepajunta, kaip pasiduoda negirdimo, bet nenugalimai hipnotizuojančio garso jėgai, kuri kaip magnetas traukia juos vienas prie kito. Pražysta draugystė, vėliau meilė, kuri duodama dovanai ir kaip dovana. Meilės Absolutas veržte veržiasi pasidalyti savo meile su kūriniais. Dievas yra dvasia. Kuo dvasingesnis žmogus, tuo daugiau meilės jis gali iš Dievo priimti. Meilė nuostabi tuo, kad ji negali išbūti uždaryta žmogaus širdyje. Kuo daugiau meilės, tuo stipriau ji veržiasi save atiduoti kitam, kad padarytų jį laimingą. Atiduota meilė sugrįžta padidėjusi, nes dvasinį pasaulį valdo nematerialaus pasaulio dėsniai. Žmonės laiko, kad tokia meilė yra ideali, nes mylintiesiems ji atneša ne tik sutarimą, ramybę, dvasios stiprybę, tyrumą ir dvasingumą, sveikatą ir ilgaamžiškumą, bet ir tikrą atsivėrimą Dievui, jo valiai bei visapusiškos harmonijos siekimą.

Pasaulio laiko tėkmė nenunešė užmarštin ypatingos ir herojiškos meilės istorijų. Tikros meilės nostalgija nemažėjančiu gyvybingumu veikia kiekvieną žmonių kartą. Nepaisant įvairių stresų bei gyvenimo sunkumų ir visai pilkų tarpusavio santykių, žmonės svajoja apie meilę, tikisi, ieško ir žino, kad ji tikrai yra. Ji yra! Ir jau nuo ankstyvosios jaunystės ši tiesa neduoda ra-

mybės, ir šauksmas ieškoti savo antros pusės kas metai vis stipriau veikia į prokreacinį amžių įeinančiuosius.

Kokie skirtingi šio ieškojimo keliai! Vieni eis iš draugystės į draugystę vis ieškodami ir vis nerasdami. Kai kurie iš jų tik ragaus, o kiti tiesiog panirs į visus tarpusavio artumo malonumus. Dar kiti į santuoką eis protingai, viską pasverdami, bet, deja, be meilės. Bus ir tokių, kurios norės tik pavardę pakeisti. Kai kas tuoksis su namu, postu ar turtu, bet ne su žmogumi. Dar bus įvairių kitokių variantų ir visi jie netikri, todėl jų santuokinį gyvenimą lydės nesutarimai, stresai, net tragedijos. Jie skūsis, kad likimas buvo jiems nepalankus, kad nesurado, nesutiko savosios, jam ar jai skirtosios pusės ir todėl nelaimingi. Nemokėdami ieškoti ir draugauti, savo ruožtu ir tą nesurastą antrąją pusę padarė nelaimingą, nes be tavęs ji negali būti laiminga. Kiek daug tokių likimų!

Štai jaunystė jį ir ją iškėlė į erdvę, kurioje susitiko. Ten jų sparnai susilietė, susijungė. Jie pilni jėgų, vienu ritmu plasnodami, veržiasi į saulę, į laimę ... Tačiau jų skridimo kryptys priešingos. Todėl jie sukasi vietoje. Kad ir kiek besistengtų, jiems saulės niekada nepasiekti!

Tik maža maža dalis pražydyusio jaunimo nuo tada, kai vilioti erdvės pradėjo, kai pajuto sparnuose jėgą skristi, ieškojimų nerimo debesėliams pradėjus rodytis skaidriame vaikystės pasaulio danguje, pasirinko teisingą kryptį. Argi nelogiška tikros ir amžinos meilės santuokai ieškoti arti to, kuris yra Meilės Begalybė ir kiekvienos tikros meilės Ištaka. Žmogus gali pažadinti tik žmogišką meilę. O Dievo meilės spindulys, palietęs žmogaus širdį, pažadina tikrai ir amžinai meilei. Dvi šios Amžinosios Meilės paliestos širdys spinduliuoja viena kitai aukščiausią meilę, kurią gavo. Jos trokšta ja dalytis, geidžia praturtinti viena kitą, o toji meilė - tikra ir amžina. Santuoka, įvykusi pagal dieviškuosius planus, atneša ypatingus vaisius. Iš dviejų žmonių, sukurtų vienas kitam, sąjungos gimsta didieji žmonės, savo indėliu praturtiną Žemės intelekto, dvasingumo, mokslo ir meno evoliuciją. Tokios

šeimos, jei jų būtų dauguma, pakeistų visos planetos veidą. Jei tarpusavio supratimas, atlaidumas, pasiaukojimas klestėtų šeimoje, tai ir tarp žmonių bei tautų būtų taika.

Su meile nejuokaujama

Kartą žodžiai draugystė, meilė suskambėjo neįprastai garsiai, galingai. Siela, suvirpėjusi visa savo esybe, atsakė netylančiu rezonansu, kuris priartino valandą, kai jaunos sielos poveržio į tą skambantį ir viliojantį pasaulį jau niekas nesulaikys. Artimieji gal aiškins ir prašys, bet tai bus tik žodžiai prieš šniokščiantį, akmenis ritinantį kalnų upokšni. Pabandyk jį sustabdyti, jei gali su pavasariu galynėtis. Gamtos stichija nevaldoma, o žmogaus viduje - kartais. Stichijos padaryti nuostoliai tiek gamtoje, tiek ir žmogaus gyvenime milžiniški ir neatitaisomi.

Kodėl į žmogaus gyvenimą kartais įsiveržia stichija ir nusiaubia jo ir ne tik jo gyvenimą? Ieškodami atsakymo, pažvelkime į gyvenimo realybę.

Rašau todėl, kad negaliu išstylėti. Prieš keletą metų, kai dar mokiausi mokykloje, susipažinau su jaunu vyriškiu. Pradėjom susitikinėti, pamilome vienas kitą. O jis jau buvo vedęs. Jam greitai gimė dukrelė, bet mūsų susitikinėjimai nenutrūko.

Tačiau kartą, sukaupusi visas savo jėgas, aš palikau jį. Praėjo metai, ištekėjau, gimė sūnus. Kodėl aš ištekėjau? Paprasčiausiai pykau ant viso pasaulio. Tiktai šitaip galiu paaiškinti.

Mano santuoka baigėsi tuo, kad gimus sūnui, netrukus palikau savo vyrą. Ir štai jau beveik metai kaip aš ir vėl susitikinėju su tuo vyru, ir mano sūnus būtent jam pirmą kartą pasakė "tėte".

Aš jį myliu ir negaliu be jo! Jis taip pat mane myli, bet ir savo dukrą myli. Kaip man gyventi, ką daryti? Jo užmiršti aš jau negalėsiu, o gyventi kartu irgi negalime. Viską dariau, kad tik jį pamirščiau, bet ištvėriau vos kelias dienas, ir mūsų susitikinėjimai vėl atsinaujindavo.

Galėtų jis išsiskirti, bet kaip tada su jų dukra? Ką ji suaugusi man pasakytų? Kaip tai įvertins mano tėvai? Mama ir taip iš-

gyvena, ne vieną kartą su juo kalbėjosi ir prašė, kad paliktų mane ramybėje. Bet kokia gali būti ramybė, jei aš nė dienos negaliu be jo pragyventi!”

Aklivatvyje atsidūrusi Sofija prašosi pagalbos. Bet ji ne viena ten. Kur dėtis jos vyrui, kurį paliko, ir kaip reikės paaugusiam sūnui išaiškinti prasmę mazgų, negalvojant ar įsikarščiavus mamoms užmegztų. Jei tiesą sakys, sūnus pasmerks, jei sumeluos, ar ilgam tai padės?

Nuo savęs ir savo sužeistos širdies į santuoką nepabėgsi, juk santuoka meilės nenaikina. Labai jau abejotinas tarp jaunimo paplitęs receptas: “Meilės žaizdas gydyk nauja meile!” Iš kur gali žinoti, kad antroji bus stipresnė už pirmąją? Sofija nemylėdama padarė šį lemtinę žingsnį: “Ištekėjau pykdama ant viso pasaulio.” Betgi TUOKTIS BE MEILĖS, TAI DIDŽIULIS NUSIKALTIMAS savo vyrui, vaikams, žmonijai ir Dievui. Priesaiką padarei Dievo ir žmonių akivaizdoje: “... prisiekiu tave mylėti, būti tau ištikima, tave gerbti ir ligi mirties tavęs neapleisti.” Meluoti žmonėms labai nedora, o prisiekti ir savo meilės bei pažado liudytoju šaukiantis paties Dievo ar nesmerktina?! Kreiva priesaika baudžiama žmonių ir Dievo teisme. Bet Dievui nė bausiti nereikia, žmogus pats save nubaudžia.

Tiesa, Sofijos gyvenime viena klaida sukėlė kitą, bet, objektyviai žiūrint, kiek jos širdyje gerumo ir kilniaširdiškumo! Ji nesistengė suardyti savo mylimojo šeimos, pasitraukė. Viską darė, kad tik pamirštų, supranta, kad kartu gyventi negalės, rūpinasi jo dukters ateitimi, atsižvelgia į savo tėvus. Tikrai, ji būtų galėjusi tapti laiminga, jei ne ta lemtinė klaida mokykloje.

Kas sakė, kad mokykloje galima draugauti? Bendraamžiai ir informacijos srautas. Tai jie pagriebė vargšę Sofiją ir nunešė vos ne į bedugnę. Ji liko gyva, prašo pagalbos, viliasi, kad kiti gal parodys kelią iš aklavietės. Tačiau Sofiją visiškai užvaldžiusios lemties balsą ji kartoja savo lūpomis: “*Jo užmiršti jau negalėsiu, nė dienos negaliu be jo pragyventi.*”

Kokia skausminga, Sofija, tavo meilė! Negalėdama jo pa-

miršti, tu taip kankinsies gal ir visą gyvenimą. Tie meilės lašeliai, kuriuos karščiuojančiomis lūpomis gaudysi, tavo širdies niekada nepasotins ir niekada nesuteiks laimės, nes tavo meilė - tai nusi-kaltimas Dievui ir žmonėms.

Sunku patikėti, kad miela ir “nepavojinga” mokyklinė draugystė galėtų įžiebtį tokią didelę ir nemažėjančią meilės liepsną, kuri gali sudeginti ne tik tavo, bet ir kitų likimus. Žinoma, tikra ir teisėta meilė nepadarys niekam jokio blogio. Meilė, priverčianti kitus kentėti, nepriklauso šiai kategorijai. Bet apie tai vėliau.

Draugystė jaunimui atrodo tiek pat nepavojinga kaip ir deg-tukai. Tačiau būtent jie kartais sukelia gaisrą.

• Paskaitykime dar Adelės laišką:

“Apie tokius dalykus rašau pirmą kartą. Aš - meilužė. Myliu už save 12 m. vyresnį vyrą ir su juo susitikinėjau. Mes labai mylime vienas kitą. Man labai lengva ir gera su juo, ir jis, kur bebūtų, skuba pas mane. Jis labai labai mane myli, mes atviri ir visiškai pasitikime vienas kitu. Jis vedęs, turi 2 vaikus. Žmonos nemyli, o vaikus labai myli.

Suprantu, kad aš neteisi, kad man reikia su juo visam laikui išsiskirti, bent jau dėl vaikų. Daug apie tai galvoju ir visada prieinu prie tos pačios išvados - kai tik susitiksiu, pasakysiu jam viską. Bet kiekvieną kartą tam pritrūksta jėgų.

Jam išsiskirti su žmona aš neleidžiu, nes ir mano tėvai nieko nežino. Paskutiniu metu aš dažnai pagalvoju apie savo ateitį. Man jau 26 metai, draugės ištekėję, turi vaikų. Aš svajoju apie savo namus, savo šeimą, savo vyrą ir noriu turėti daug vaikų.

Nesu gražuolė, bet manimi domisi ne vienas jaunuolis. Tačiau išsiskirti su juo aš neturiu jėgų. Be jo aš tokia vieniša jaučiuosi, ir apskritai man be jo neįmanoma gyventi. Su kitais net negaliu užmegzti pažinties, o su juo susitikinėjau jau 6 metai. Labai prašau, patarkite, kaip man gyventi, ką man daryti?”

Adelė irgi viena iš daugelio aukų. Ir nėra ji bloga. Nors be galo traukia mylimas žmogus, bet ji šeimos neardo, nepalieka vaikų be tėvo, o ir savo tėvų nenori skaudinti. Ji gerai supranta tokios

meilės neteisėtumą, nori išsiskirti, bet tam neturi jėgų. Kaip ji gali būti laiminga, jei natūralus moteriškas prigimties poreikis turėti savo šeimą, vaikus yra nepatenkinamas. Ji plėšoma viduje šių prieštaravimų jau 6 metai, ir nėra išeities.

Kodėl taip skausmingai ji baudžiama? Gal ji nekaltai kalta? Ak, kada merginos supras, kad SU MEILE NEJUOKAUJAMA! Draugystės pradžioje Adelei buvo 20 metų. Lyg ir ne per anksti. Tačiau ir su draugyste žaisti negalima. Vedęs, turįs nemylimą žmoną ir dar 12 metų vyresnis vyras, turįs didžiulę meilės patirtį, labai lengvai gali sukelti meilės gaisrą merginos širdyje. Adelė nusikalto tada, kai sužinojo, kad jis vedęs, ir neužgesino, kas buvo įsižiėbę, ir neišsiskyrė, nepabėgo nors ir į kitą miestą, kad tik daugiau nebesusitiktų. Tuomet būtų išsaugojusi ir anos šeimos ramybę ir savo laimę būtų suradusi.

Abi skundžiasi, kad išsiskirti neturinčios jėgų. Moters prigimtis nuostabi tuo, kad ją užvaldžiusi meilė būna tokia galinga, jog meilės ryšį net norėdama negali nutraukti. Teisėtai santuokai tai nuostabi Dievo dovana. Yra tokia nuomonė, kad moters širdis skirta vienintelei meilei ir antrąsyk jau negali taip mylėti. Tai įtikinančiai parodo, kaip reikia saugoti savo širdį.

Sofija ir Adelė apimtos tiesiog beprotiškos meilės, bet ar jos laimingos? Pati jų meilės aistra jas kankina ir baudžia. Tuo tarpu net tikintys jauni žmonės netiki, kad kiekvienas DIEVO TVAR-KOS PAŽEIDIMAS VISADA BUS NUBAUSTAS! Visada, be jokių išimčių. Kaip šioms netekėjusioms moterims užgesinti neteisėtos meilės aistrą, jei ją kursto blogio pasaulis? Tikriems tikintiesiems viskas įmanoma, nes Dievas yra visagalis. Bet apie tai vėliau.

Taigi ar galima draugauti bet kada ir su bet kuo? Atsargiai! SU DRAUGYSTE NEJUOKAUJAMA!

Dora mergina, perskaičiusi praeitame numeryje Sofijos ir Adelės meilės istorijas, gal ir pagalvos: “Nuėjo per toli, todėl ir sugrįžti negali.” Tikrai, širdies ir dvasios reabilitacijai reikia beveik antžmogiškų pastangų ir dar pagalbos iš šalies. Ir iš kur jos

gaus tą antgamtinę paramą, jei ryšį su Dievu jau seniai nutraukė. Pirmieji jų žingsniai nelegalios meilės keliu jau nulėmė tolesnę artumo raidą, o kartu ir padarinius. Mūsų laikais įvairūs meilės klystkeliai tapo vos ne tradicija. Ar dar pasitaiko ta prasme netradicinė meilė?

Vienos draugystės anatomija

Ieškodami atsakymo, žingsnis po žingsnio praeikime Liucijos ir Rolando draugystės keliu. Mūsų gidas - Liucijos dienoraštis. Prasadėjo viskas, kai kaštonai žydėjo: *“Vienas labai svarbus ir neįtikėtinas įvykis privertė atsiversti šį sąsiuvinį. Mano širdis kupina džiaugsmo aš kažkam reikalinga. Ir net labai. Ir jau seniai. Rolandas vakar man prisipažino, kad mane myli jau kokie ketveri metai. Jau kuris laikas jis mano geriausias draugas. Nuo jo aš nieko neslepiu, juo visiškai pasitikiu. Kai man reikėjo atsakyti, vos nepuoliau jam ant kaklo - gerai, kad dar protas suveikė. Po to jis pasakė, kad prisimena mane mažą, su kasomis. Ir visada išskirdavo mane iš kitų. “Tu esi kukli”, - pasakė. Aš nusišypsojau ir paprieštaravau. Tada jis: “O be to, tu graži, man graži. Jei ne aš, tai kas kitas būtų tai tau pasakęs.” “O aš gal iš kitų nenorėčiau to išgirsti”, - atsakiau. Mes sustojome ir klausėmės lakštingalų. Danguje mirgėjo žvaigždės.*

Aš noriu tau atsakyti tuo pačiu, bet nežinau, ar tai jau meilė? Man su tavimi gera, saugu ir nieko netrūksta. Lik šalia manęs visą laiką kaip tą naktį, kurią aš visada prisiminsiu. Stengsiuos tau teikti laimę, tik tu man padėk - būk šalia!

Dar kelios tos išpūdingos nakties nuotrupos: *“Aš norėčiau, kad tu būtum laiminga. Jeigu vesčiau, tai galvočiau tik apie tave. Keturis kartus buvau praeityje tave įsimylėjęs. Bet visada užgniauždavau savo jausmą. O dabar jau negaliu ilgiau tylėti ir apsimetinėti - gal tu ir pastebėjai - man nesiseka. Gal dar būčiau tylėjęs kokį pusmetį ar metus, bet vėliau gali nebepasitaikyti proga.” Šiuos žodžius jis taip ištarė, kad aš net išsigandau. Aš bijau dėl jo. Turbūt nepakelčiau, jei jam kas atsitiktų...”*

Liucija, vakar tau atsivėrė didžiausia tavo draugo širdies paslaptis. Ir pro šias atvertas duris plūstelėjo į tave tiek gerumo ir meilės, kiek buvo jame susikaupę per paskutiniuosius metus. Ir tu norėtum atverti savo širdies duris, tik nežinai kiek. Sužibus žvaigždėms, tu “pakilai” nuo žemės ir gera tau besvorėje erdvėje. Kvapą gniaužia netikėtos, nepatirtos laimės skrydis. Tik kodėl šioje neribotos meilės erdvėje, kurioje taip šviesu ir gera, pasirodė baimės bei netikrumo debesėlis? Taip taip, Liucija, tu jau kažko bijai, ir šitas širdies maudimas, verčiant tavo dienoraščio lapus, matyti kaip įsiaužia į ne vienos tavo dienos gyvenimo audinį. Tiesa, šviesios ir džiugios dienos bandys visiškai ištrinti tą neaiškų nerimą, bet artėjanti Rolando karinė prievolė ir atsiskyrimas vėl iš naujo dilgins tavo širdį. Įėjai, Liucija, į tyros dvasinės meilės pasaulį ir kartu pajutai, kaip jau truputį prasivėrė durys ir į skausmo pasaulį. Meilės pasaulyje tu pereisi visas vaivorykštės spalvas ir laimės daug daug patirsi, bet ne kartą pajusi ir įvairių kančios spalvų alsavimą. Ką gi - ne rojus čia. Blogį mūsų planetoje pagimdė žmogus, ir žmogui visada tenka blogio padarinių paragauti.

Po dviejų savaitių: “Semestro galas, o esu fiziškai ir morališkai išsisėmusi, nervai pakrikę, niekas nesiseka, o čia dar skausmas dėl Rolando žodžių: “Noriu, kad būtum laiminga, o su manimi nebūtum laiminga.” Gal reikėtų pasitraukti, o aš stengiuosi kiek įmanoma ilgiau pratęsti tą laikotarpį, kol jis šalia manęs. Tai man lyg narkotikas, alkoholis, nors žinau, kad tuo sunkiau bus, kai po to išsiblaivysiu. Bet žmogus visada stengiasi kaip nors pratempti tą savo netikrą, dūžtančią laimę. Rytoj vėl pasimatysime. Laukiu ir bijau. Neįstengsiu jam pasakyti, kad taip žaisti nederėtų...”

Kaip paprasta jus abu aštuoniolikmečius pamokyti. Iš žmonijos patirties ir vyresnio amžiaus tribūnos lengva rodyti pirštu į jūsų meilę ir tvirtinti, kad ji kalta dėl to, kad niekas nesiseka ir nervai pakrikę, kad gresia pataisa, kad širdį skauda ir reikia ją maldančio - kaip rašai - narkotiko. Tačiau kokie silpni, tiesiog

nereikšmingi bet kurio autoriteto patarimai, kurie kėsina si į draugystę ir meilę. Todėl nerodysim pirštu į švenčiausią jums dalyką ir nekaltinsime jūsų, žengiančių tikrai pirmuosius savarankiškus žingsnius, bet užuojauta ir gera linkinčiu žvilgsniu palydėsime.

O kokie jūs drąsūs, atverdami duris į meilės pasaulį ir silpni bei pasimetę žengdami ten pirmuosius žingsnius! Rolandas netikras, ar galės tave, Liucija, padaryti laimingą, o tu labiau už viską bijai jo netekti. Žvelgiame į jūsų dabartinę situaciją. Pasiruošti gyvenimui baigiant mokslus - tai ne tik tėvų troškimai ir visuomenės uždėta pareiga, ji paeina iš aukščiau. Jei meilė trikdo pareigą sau, kitiems ir Dievui, gal joje ne viskas taip jau gerai? O gal ne meilė čia kalta, o ne visiškai brandus amžius? Geriausia bus, jei teisėjo togą padėsime į šalį ir stebėsime draugystės eigą. Tada ir juos pačius suprasime ir atsakymą surasime.

Pro rakto skylutę žiūrėti labai negarbinga. Ir nereikia. Mes turime dienoraštį, kuris atskleidžia daug daugiau. Čia matyti ne tik išorė, bet ir vidus, t.y. visas žmogus. *“Dabar aš pradedu abejoti, ar iš viso pasaulyje yra laimė. Mano manymu, nėra. Yra tik malonios aplinkybės, daugiau ar mažiau malonūs įvykiai, o žmonės juos vadina laime. Tokiu atveju malonus žodis - jau laimė, draugas šalia - laimė, jo šypsena - laimė. Jei kas žinotų, kiek aš naktimis verkiu. Kaskart man vis liūdniau. Žinau, kad artėja atsiskyrimo momentas, ir jo nebebus šalia, o gal ir amžinai...”*

Praėjo jau trys savaitės: *“Buvome jau tris dienas nesimatę. Visą tą vakarą jis nieko daugiau negalėjo kalbėti, kaip tik tai, kad baisiai manęs išsiilgo. Paskui susitikinėjom kasdien. Netgi tada, kai mes matomės kasdien, tik apie jį tegalvoju. Kitaip negaliu. Ir norisi visą laiką būti kartu... Būdama šalia jo aš pamirštu net tai, kad mums lemta išsiskirti. Aš negaliu išverti nė vienos dienos be jo ir jau visiškai neišsivaizduoju, kas būtų, jei tektų atsiskirti ilgesniam laikui... Jaučiu, jei ryt jo nepamatysiu, neiškęsiu ir paskambinsiu. O kur valia?!”*

Ne tik valia, kur tavo savigarba, Liucija, ir geras tonas - taip sakydavo anksčiau. Priimta, kad jaunuolis veržiasi prie merginos,

o ne atvirksčiai. Sakysi - tai tik naivi tradicija. Ne! Tik geras abiejų lyčių psichologijos išmanymas bei skaudžios patirtys kildino tokią tradiciją. Kai pati mergina veržiasi, jos vertė mažta jaunuolio akyse, meilė jai silpnėja. O kai jaunuolis per įvairius sunkumus ir tariamą merginos šaltumą turi prasiskinti kelią į širdį, merginos vertė auga ir jos meilė jai auga kartu. Klaidą darytum, Liucija, jei jausmams duotum valią. O po klaidos - ir padarinys.

Praėjo jau šešios savaitės: *“Šiandien aš pirmą kartą pajutau, kad būdama šalia Rolando apsvaigstu. Suima kažkoks alpulyš. Tai kartojasi ne vieną kartą... Nėra dienos nė valandos, kad aš apie jį negalvočiau.”*

Gerai, Liucija, kad tavo Rolandas ne šiaudinis katilas kaip daugelis jaunuolių, o tai tavo silpnumu būtų jau pasinaudojęs.

“Keista, kai draugystės pradžioje aš net negalėjau pagalvoti, kad jis mane bučiuotų - kažkaip šlykštu pasidarydavo. O dabar... Reikia sau įsikalti į galvą, kad protas turi imti viršų, o ne jausmai. Jeigu tai atsitiktų to alpulio metu, tai jis paimtų viršų, nes tuo metu aš tarytum bejėgė ir bevalė.”

Dar nėra nė dviejų mėnesių, o jau kūnas taip jaučia artumą net iki pasyvumo fazės. Ir bučiavimosi geismas jau atsirado. Kūnas jaučia kūną, trauka didėja... Į grynai dvasinę meilę jau veržiasi kūniški elementai.

Po dviejų mėnesių: *“Dabar aš vėl laiminga. Mūsų santykiai su Rolandu vėl pasitaisė. O tiksliau - aš dar niekada turbūt nebuvau taip patenkinta juo. Sekmadienį aš taip ir išdėjau viską, kas man buvo ant širdies. Pirmą kartą kalbėjau aš, o jis klausėsi. O šiaip būna atvirksčiai. Jis labai man dėkojo už tai. Sakė, kad aš jam atvėriau akis.”*

Klydai ilgą laiką, Liucija, laukdama, kad pats Rolandas pamatys savo klaidas. Jaunuolių savistaba nėra išsivysčiusi. Draugystės metu pats laikas viską sakyti, jei nori, kad pasitaisytų. Susituokus viskas bus jau per vėlu.

Kad ir buvo išsiaiškinta bei suprasta, po trijų mėnesių: *“Kar-*

tais jis man "užduoda širdį", bet aš dėl to ant jo nepykstu. Atvirksčiai, man atrodo, kad tai mus tik suartina..."

Tiesa, Liucija, dėl mylimojo iškentėtas skausmas meilę didina, stipriau suriša. Tokia nuostabi yra moters širdis ir jos meilė! Kas davė jai tokią galią, kad ji gali daugiau negu gali?

Jau ir pusė metų praėjo: *"Tik prieš valandą mes išsiskyrėme, o aš jau pasiilgau tavęs. Kaip norėčiau, kad tu žinotum, kad aš tave myliu. Bet suprantu, kad mūsų santykiai tuomet pasikeistų. O šito aš bijau - dar per anksti. Nors iš mano elgesio tai galima suprasti. Jaučiu, kad neilgai beištversiu jam neprisipažinusi. Bet reikia prašyti Dievo, kad kuo ilgiau ištvėrčiau. Apskritai man reikia labiau valdytis ir būti truputį šaltesnei, nes niekas vietoje nestovi..."*

Patikėk, Liucija, geroji Dvasia tau įkvepia tokius sprendimus. Dievui juk ne vis tiek ar jūs būsite laimingi, ar ne. Jis vadovauja tyrai draugystei, tik reikia būti atvirai jo balsui, kuris, beje, nebūna pats garsiausias.

Po kelių dienų: *"Aš svajoju, kad mes gyvenime būsime viena ląstelė, viena šeima. Tik ta bjauri nuojauta, ta pranašė, man sako visai ką kita..."*

Jau praėjo devyni mėnesiai: *"Rašau štai dienoraštį ir verkiu. Šįvakar Rolandas pasakė: "Mane be perstojo graužia kirminas. Palengva, labai iš lėto, vos vos juntamai, bet nepaliaujamai. Aš labai trokštu, kad tu būtum laiminga, todėl pagalvok gerai, ar verta toliau draugauti?" Supratau, kad jis tai pasakė iš meilės man ir atsakiau: "Viską aš nusprendžiau jau seniai ir savo nusistatymo nekeisiu." Jis dar bandė atkalbėti. O aš stovėjau tylėdama ir žiūrėjau jam į veidą, akis ir galvojau, kaip aš gyvenčiau be jo! Žinoma ašarojau. Kaip be jo, jei jis tapo didele mano gyvenimo dalimi, juk visos mano mintys ir gyvenimas šiuo metu - tai jis!"*

Nuojauta, kirminas, ašaros ir vienas kito įskaudinimai iš meilės ir panašūs dalykai rodo, kad jie klaidžioja meilės labirinte. Nežinai, ar rasi teisingą kelią, nes tuo keliu tenka eiti pirmą kartą gyvenime. Kiek daug čia naujo, nepatirto, kas žingsnis, vis atra-

dimas, kiek netikėtų džiaugsmų, malonumų, o kartais ir ašarų... Tik ar abu laikotės Ariadnės siūlo, kad laimingai iš jo išeitumėte?

Kokie staigūs posūkiai tame labirinte: *“Mano Rolandėli, o jei tu žinotum, koks tu man brangus - brangesnis už mane pačią. Kad tik tu būtum visą laiką šalia manęs, aš būčiau laiminga.”* O netrukus: *“Ką tu padarei, Rolandai? Anksčiau, kai man būdavo sunku, trokšdavau, kad ateitum ar bent paskambintum. O dabar kaip norėčiau užmiršti tave! Tu sakei, kad myli mane, o aš jaučiausi lyg tuos žodžius tu jau sakei kitai. Aš jaučiu, kad tarp mūsų atsirado kažkokia siena. Aš jau nebedrįstu ištarti tuos žodžius, kuriais pakartodavau meilės prisipažinimą. Jau nebedrįstu... Pirmą kartą suabejojau, ar mes gebėsime tą sieną išgriauti kaip tada, kai pačioj pradžioj panaši siena buvo atsiradusi. O jeigu tai taps mūsų išsiskyrimo priežastimi? O Dieve, kaip baisu! Aš jau visiškai nebesusigaudau savo viduje: norėčiau jo nebematyti, bet kaip baisu būtų išsiskirti.”*

Čia ne tragedija, Liucija. Patekai į tamsų mirties pavydo tunelį meilės labirinte. Kažin ar kas gali jo išvengti? Labirintas yra labirintas, eini ir nežinai, kas už posūkio laukia, o jų tiek daug. O gal požeminė išsiskyrimo nuojautos srovė pasirodė paviršiuje pavydo pavidalu?

“Po pasimatymo dar paskambino man 24 val. ir pakartėjo tai, ką pirmąkart prieš metus lygiai tą pačią valandą man buvo pasakęs. Ir aš šį sykį jau galėjau atsakyti tuo pačiu. Visi tie konfliktai, kad ir kaip keista, mus suartino dar labiau. Perskaičiau visų metų dienoraštį nuo tos laime pražydušios dienos, ir viskas stojosi man prieš akis. Kiek buvo visko per tuos metus ir kokie jie buvo nuostabūs! Tai patys gražiausi mano gyvenimo metai. O po pusantrų metų, jei Dievas leis, mes būsime amžinai kartu.”

Dar praėjo metai ir trys mėnesiai: *“Vakar pastebėjau dalyką, kuris mane ir nuliūdino, ir sukėlė nerimą. Pajutau, kad manyje realiai pabudo jau ir kita meilė. Pirmą sykį man visą pavakarę buvo sunkoka. Tačiau aš tvirtai žinau, kad privalau su savimi*

kovoti ir nugalėti prigimtį. Ir žinau, kad ją įveiksiu, nes man padės Švč. Mergelė, šv.Kazimieras ir šv.Teresėlė.”

Iki santuokos dar beveik 1,5 metų, o tau, Liucija, vėl naujas sunkumas, vėl nauja kova, lyg būtų viso to dar per mažai. Šis dalykas gana pavojingas. Džiaugimasis, pritarimas, pasidavimas seksualiniams pojūčiams dažniausiai būna net sunki nuodėmė. Iki santuokos sakramento čia kategoriškas veto. Dėl tavęs, Liucija, visai ramu, tačiau jaunimas ir net vedusieji nežino, kad NUODĖMĖS, O NE KAS KITA, SUGRIAUNA STIPRIAUSIOS MEILĖS PILĮ.

“Bijau visko, kas laukia manęs susituokus. Ypač bijau vaikų. Labai jų laikiu, bet ir bijau. Jie man toks slėpinys, tokia didelė paslaptis... O be to, aš dar nesijaučiu subrendusi tokiai šventai misijai - būti motina.”

Tikrai, dar nespėjai subręsti santuokai, nespėjai išmokti visų tavęs laukiančių darbų, nes visas tavo laisvalaikis atiduodamas buvimui dviese. Todėl ir baisoka. Dažnai, pritrūkus laiko būtiniausioms pareigoms, sutrumpini miegą. Nuolatinis miego trūkumas savo ruožtu įjautrina nervų sistemą, o tada jau konfliktai su namiškiais ne naujiena.

Judviejų meilė ir artimo nemeilė. Plusas ir minusas. Fiziniame pasaulyje susilietę priešingos energijos naikina viena kitą. Ir žmoguje taip pat. Gerai, jei to pluso labai daug. Bet ir minusas nebūna vienas, jis visada turi draugų.

Jei meilė ateina esant tinkamo amžiaus, jei tarp tinkamų partnerių, jei jos vyksmas neardo Dievo kūrinijos harmonijos, ji neskaudina nė vieno žmogaus, o priešingai - džiugina ir yra palydima nuoširdžiausių linkėjimų. Ir jie pildosi.

Liucija, tave jau apėmė artumo geismo manija, ir visas tavo laisvalaikis skirtas šitam malonumui. Todėl ruoštis didžiai savo misijai jau neturi laiko. Eina antri metai. Yra kas rūpinasi tavo ir naujos kartos ateitimi. Kad praregėtum, sukelia baimę dėl vaikų ir dar dėl kitokių priežasčių. Nė didingiausi pasiryžimai nepakeis žmogaus, jei jis nedarys to, ką turi daryti čia ir dabar. Iš tikrųjų,

kai baigei mokslą, turėjai pradėti vaduoti mamą visuose namų ūkio darbuose, o susitikimui tik sekmadienis. Jei iki santuokos per dažnas kartu buvimas yra kažkam nuostolingas, tai po santuokos buvimas kartu greitai tampa nemalonus. Taigi endomorfinais veikia. Tačiau artumo narkomanija iki santuokos kaip ir kitos narkomanijos nieko gero nežada.

Apsvarstę situaciją, pasmalsaukime: kas ten meilės labirinte? *“Aš vėl suabejojau, ar mes iš tiesų tinkama pora? Jau kelintą sykį susikerta mūsų charakteriai. Ir nusileisti nenorime nė vienas. Mes abu turime didelės puikybės. Aš šito bijau. Tiesa, mūsų charakteriai vienas kitą papildo. Bet puikybė stato vieną priešais kitą, mus sukerta ir gali praveisti mus vieną pro kitą į skirtingas puses...”* Po kurio laiko: *“Rolandai, turi tokio bjauraus išdidumo, tokios keistos ambicijos, kad mane ne sykį labai skaudžiai užgauni. Ir šį vakarą taip pat. Tu toks nejautrus užgavęs. Užtuot priėjęs ir padėjęs man savo artumu, paklauseš, kas man yra, pabandęs mane bent šiek tiek suprasti, tu išdidžiai ir šaltai atsi-trauki nuo manęs ir eini į kitą kambarį. O ten demonstratyviai juokauji, kalbi lyg niekur nieko. Ir labai ilgam mane užmiršti. Toks tavo poelgis daugmaž turėtų reikšti: aš jau suaugęs, o tu pilna vaikiškų ambicijų. Pabūk viena, jei tokia kvaila, ir apsi-raminsi. O tau, Rolandai, visiškai nesvarbu, kas dedasi mano širdyje. Ir tu net nesuvoki, kad dažniausiai tu esi viso to prie-žastis, tavo žodžiai ar poelgiai. Tai mane labai atšaldo ir aš pa-galvoju, ar mano pasirinkimas teisingas, ar ateityje aš pajėgsiu viską ramiai, be ašarų “nuryti” ir toliau būti gera, besišypsanti žmona? Nežinau...”*

Meilė nebūna be vaidybos. Antraisiais draugystės metais jos jau daug mažiau. Ir rožiniai akiniai, matyt, “išbluko”, o pra-regėjimas rodo realią tikrovę. Prasideda būsiančių šeimyninių konfliktų mikropreliudija. Dabar tik užuomazga, tik trumpi epi-zodai, kuriuos lengvai užslopina meilė. Bet ir didžiausia meilė yra ribota kaip ir viskas žemėje ir žmogaus gyvenime.

Laikas eina, kelionė labirintu vis sunkesnė, sudėtingesnė.

Anksčiau, jei kas, Rolandas išeidavo į kitą kambarį, o dabar: *“Tu išėjai, Rolandai, tuo metu, kai man tavęs labiausiai reikėjo, kai man be galo sunku. Tu jau pasitrauki, kai man labiausiai reikia tavo plačios krūtinės ir tavo švelnių paguodos žodžių. Išėjai tu, o šiandien iškeliavo ir Marijos statula, ir aš likau viena. Visiškai viena, be jokios atramos. Aš negaliu be tavęs, Rolandai! Tik tau to nesakiau - negalėjau, nedrįsau. Man ir viena valanda be tavęs - tikra kančia. Tikrai nesitikėjau, kad mums reikės išsiskirti. Kas, kad laikinai! Ir viskas taip netikėtai, ir tokiu sunkiu laiku!”*

1991 sausis, sukrėtęs Lietuvą, palietė ir žmones, ir jų tarpusavio santykius. Sausio 13-osios įrašas Liucijos dienoraštyje: *“Mano Tėvyne Lietuva, be galo tave myliu ir daug ką galėčiau atiduoti už tave, tačiau paaukoti tau pirmąją meilę man be galo sunku. Žinau, kad laisvei reikia aukų ir tai bus mano indėlis į bendrą auką. Dievas geriau žino, ko mums reikia. Jau pusantrų paros nemiegojau ir šiąnakt einu saugoti televizijos Kaune. Tai paskutinė priemonė Lietuvos vienybei palaikyti. Galbūt teks ir tankams kelią pastoti. Dieve, priimk mūsų aukas! Rolandas išėjo ginti laisvės, o šią vasarą buvo numatytos mūsų vestuvės... Baisiai sunku atsiskirti. Vis dar tebeverkiu...”*

Sunkumai, išbandymai! Vienur jie kelia, kitur griaua. Vienus nelauktai suvienija, kitus išskiria. Ką aplankys praregėjimo šviesa, o kas į tamsos duobę įkris. Atrodytų, jog kartais likimas svaidosi be galo neteisingai pataikydamas. Kur nei priežasties nei prasmės. Tačiau jeigu žmogaus ryšys su Dievu ganėtinai stiprus, jam viskas galiausiai išeina į gerą. Panašiai kaip ir Lietuvai po sausio bei rugpjūčio įvykių. Lietuva kentėdama laimėjo.

“Sausio įvykiai parodė Rolando nesubrendimą, nepastovumą. Tėvai pradėjo aiškinti, ir aš protu supratau, kad reikia skirtis, tačiau nugalėjo jausmai. Sutarėm tuoktis liepos mėnesį. Po kelių dienų apsipykom. Aš kitame kambaryje verkiu, o už sienos Rolandas linksmiai šnekučiuoja, juokauja. Girdžiu jam sako: “Eik pas Liuciją.” Neateina. Galiausiai paaiškėja, jog Rolandui artimieji patarė dar metus palaukti, nes reikia išbandyti, ar meilė

tikra? Aš jam sakau, kad negalima taip tempti, nes ir kūnas pradės nerimauti. Jis man neatsakė ir išėjo. Mano draugei tuo tarpu pasakė: "Ačiū Dievui, dar metus laisvas pabūsiu." Pajutau, jog kažkas svarbiausio manyje nutrūko. O gal skilo ta pavasario ledo lytis, ant kurios mes plaukėme abu? Juodas, vingiuotas plyšys vis platėja. Nejaugi toliau plauksime ta pačia gyvenimo upe, bet jau toli vienas nuo kito?

Kaip galima tai, kurią labiausiai myli (tiek kartų aš tai gir-dėjau), pasakyti: kaip gerai, kad aš dar visus metus pabūsiu laisvas. Tą vakarą supratau, kad jau viskas. Vėliau dar paskam-bino, kad iš to niekas neišeis, kad mums reikia skirtis. Jis ir anksčiau tai buvo sakęs, tačiau švelniai, ne kategoriškai. O motyvavo tuo, kad su juo nebūsiu laiminga. O aš įtikinédavau, kad dėl to aš pati kalta, o ne jis. Dabar ir aš tam pritariu. Jeigu būčiau turėjusi vilties tegu nors vieną vienintelį procentą, bū-čiau prašiusi tęsti draugystę."

Kas juos išskyrė?

Ne tas mažas konfliktas išskyrė jus, Liucija ir Rolandai. Meilę sudaro keleriopi ryšiai. Tikroje meilėje tie nematomi vidiniai ryšiai yra tokie stiprūs ir visiškai nepajudinami kaip vandenyno gelmė, nors paviršiuje kartais siaučia audra.

O jei nėra vidinių ryšių, tik vandenyno paviršius, banguojantis matoma, jaučiama meile, tada ši aiški regimybė suklaidina, ap-gauna. Lyg audra kunkuliuoja jausmai, bangos verčia visas kliū-tis, patarimus ir įspėjimus. Lieka vienintelis dievas - Meilė ir nėra tada jokių kitų dievų Danguje ir Žemėje. Tokia šitokios meilės logika. Ką ji sako - neginčytina tiesa, ką ji daro - visada gera, ko ji pareikalauja - visada bus paaukota. Jų meilė taifūno jėga ir greitai neša į "meilės šalį". Įsimylėjusi pora visa savo esme, visa gyvastimi pasiduoda jų meilės sukeltai audrai. Tačiau jų išsva-jotos "meilės šalies" krante vien uolos, į kurias sudužo jau tiek daug meilės laivų.

Prisimeni, Liucija, kai tu kalbėdavai religine tematika, Ro-

landas arba tylėdavo, arba mokėdavo, vienu atsikvėpimu viską įvertinęs teigiamai, iš žmogaus su Dievu susitikimo gelmės bei jos paslapčių “išnirti” į paviršių. Jam tavo tikėjimo gelmės buvo svetimos, gal kiek baugios - tai ne tie vandenys, kuriuose jis geriausiai jaučiasi. Jis norėjo, kad ir tu plaukiotum paviršiuje ir priimtum jo gyvenimą be poezijos ir muzikos. Žinoma, čia apie tą poeziją ir tas melodijas, kuriomis siela kalbasi su Dievu, ir apie tą visumą poveikių, kuo Dievas paliečia jam atsivėrusią sielą.

Pokalbiai apie Dievą ir jo pasaulį, o tuo labiau susitikimas su Dievu maldoje parodo visą žmogiškos būties ydingumą ir drauge ragina keistis, tobulėti. Gal Rolando viduje buvo toks didelis didelis “aš”, kad jis priimtų tik “kosmetinius” pasikeitimus, o pats nebuvo apimtas troškimo visa, kas tik turi būti keičiama, savyje pakeisti. Tada jį gelmė kausto, kelia nerimą, jis ten atsidūręs jaučia dvasinį diskomfortą, todėl ir “vadovaudamasis” iš tokios aplinkos nesąmoningai stengiasi kuo greičiau “išnirti” į paviršių. Ar galima jį už tai smerkti? Ne, jokių būdu! Kiekvienas žmogus pasirenka savo gyvenimo lygmenį. Jei aplinkybės susies du iš tolimų lygmenų, dėl atstumo dviejų pasaulių susilieėjimas negali įvykti. Anksčiau ar vėliau ateis, kaip ir Liucijai su Rolandu, išsiskyrimo valanda.

Rolando nuojauta

Ne kartą jis labai nuoširdžiai sakė, kad tavęs Liucija, nepadarys laiminga. Jis matė tavo polinkį į gilumą, o savo paviršutiniškumą. Jam nuojauta sakė, kad tu vėliau kankindamasi nesėkmingai bandysi sujungti du pasaulius: giluminį ir paviršinį ir amžinai be rezultatų. Vedybinio gyvenimo laimę lemia jau ne grožis, protas ar kas kita, o dviejų pasaulių susilieėjimo laipsnis. Jei to nėra, tai ir laimės nėra ir nebus. Niekada!

Nuostabiausia, kad ne dvasingoji Liucija, o Rolandas suvokė, ką jie daro. Tiesa, vyrui lemta būti šeimos galva gal todėl, kad jo protas ne taip lengvai pasiduoda jausmų hipnozei. O būna dar ir taip, kad žmogus pasako visai ne savo, o Dievo įkvėptas mintis.

Šiuo atveju tai gana ryšku. Rolando sąmonėje trumpam, nors ir pakartotinai, blyksteli netikėtas aiškumas, kad Liucija su juo nebūsimi laiminga. Tai ne jo mintis, nes jis tai sako, bet kita daro. Vos Liucijai paneigus šią nuojautą, jis mielai jai pritaria ir greit pamiršta tą nerimą keliančią mintį.

Kai žmogui per sunku susivokti, Dievas padeda, tik gaila, kad šiuo atveju veltui. Jei Dievas stabdo, gresia pavojus, o ten, kur tu veržiesi, laukia “kančios kalnas”. Ir jei toliau eisi, jis tikrai visu savo triuškinančiu svoriu tave užgrius.

Neaišku kurlink vis augantis jų tarpusavio artumas būtų nuvedęs, nes draugystė - tai juk ėjimas labirintu... Tačiau, laimei, stiprus abiejų tikėjimas padėjo išlaikyti draugystėje deramą tyrumą. Tik dorai draugaujančius sieja su Dievu nenutrūkstamas ryšys. O tai savo ruožtu teikia galimybę bent jau netiesiogiai suprasti Dievo požiūrį į šią draugystę, nujauti ateitį ir gauti stiprią paramą, kai gyvenimas atneša skausmingus išbandymus.

Dievas įspėjo per Rolandą, bet abu to neišgirdo, nes nenorėjo išgirsti. Ir nuėjo abu “kančios kalno” link...

Įspėjimas Liucijai

- Liucija, - klausia kunigas, - ar tavo dvasinės kančios naktyje nekilo kartais prieštaravimo Dievui ar bent geliančios širdies šaukimo: “Viešpatie, kodėl leidai, kad taip įvyktų? Kodėl nestabdei manęs pačioje bundančio jausmo pradžioje? Kodėl tiek daug nesibaigiančios beprasmės kančios?”

- Prisipažinsiu, retsykais tai bandydavo mane apimti, bet aš neleisdavau tam įsigalėti. Nuo kūdikystės tėvų skiepytas tikėjimas buvo daug tvirtesnis net už nevilties pagundas.

- Tau, Liucija, teko didesnioji kančios dalis. O galėjo nei skausmo, nei “operacijos” nebūti. Dievas nenori, kad žmogus beprasmiskai kankintųsi. Jis norėjo tave išgelbėti.

- Kada?

- Kai tu klausei savo dvasios vado patarimo.

- Nieko neprisimenu.

- Draugystės pradžioje klausei, ar galima draugauti, kokia turi būti tikinčiųjų draugystė? Dvasios vadas savo ruožtu paklausinėjo kai kurių dalykų. Sužinojęs, kad jūs bendraamžiai, pasakė, kad jis dar nesubrendęs santuokai nei amžiumi, nei savo elgesiu. O tu atsakei: "Argi negalima padraugauti ir nebūtina už jo tekėti, juk draugystė nebūtinai turi baigtis santuoka. "Kunigas tvirtino, kad jūsų abiejų požiūriai, interesai, domėjimosi sritys bei pareigos supratimas rodo, jog vidiniai jūsų pasauliai gana toli vienas nuo kito. Todėl ateityje galimi du variantai. Pirmas: po kurio laiko įsitikini, kad jūsų pasauliai negali bent jau minimaliai suartėti. Tada eina be galo skausmingas išsiskyrimas, nes jau bus susidaręs gana stiprus jausminis ryšys. Antra: jūs susituokiate. Eina mėnesiai, metai ir tu jokiomis pastangomis negali pasiekti, kad abu "žiūrėtumėte ta pačia kryptimi". Visam gyvenimui lieka tik graužatis ir supratimas, kad laimė praėjo neužėjusi. O paskutiniai žodžiai netrukus perduoti per tavo vyresnę draugę turėjo tiesiog priblokšti: "Jeigu jūsų draugystė privestų iki santuokos, į mane nesikreipkite, aš jos nelaiminsiu. Man būtų per skaudu amžinai sujungti einančius į vienas kito kankinimo kelią."

- Nieko nieko neprisimenu.

- Įsisiūbavę jausmai paprastai naikina, kas jiems priešinga, jie tiesiog visa "ištrina" be pėdsakų. Bet ar dabar supranti, koks geras Dievas! Jis nenorėjo jūsų abiejų beprasmiškos kančios. Jis aiškino, įspėjo, net ateitį nusakė. O tu Visažinančiojo pasiuntiniu nepatikėjai. Dievas leido kilti kažkokiam tavo netikrumui, paskui davė mintį klausti ir net kurio kunigo klausti ir per savo atstovą pasakė, ką jis mano apie tavo draugystę ir jos ateitį. Be to, kai klausei, jau kryžkelę buvai praėjusi. Jau buvai apsisprendusi už draugystę ir tuo keliu ganėtinai paėjusi, todėl ir sugrįžti nenorėjai ir, žinoma, neleido jausmai išsiskirti. Tuokart sugrįžimas į kryžkelę nebūtų buvęs toks skausmingas kaip dabar. Kuo anksčiau žmogus klausia, tuo daugiau laimi. Argi neprivalu kūriniui derinti savo gyvenimo planus su Kūrėjo planais? Tiesa, žmogus visada

turi pasirinkimo laisvę, bet ir atsakomybę. Tiktai įvairių pasirinkimų padariniai būna skirtingi. Visada laimi tas, kas renkasi Dievo valią, nors tuo metu gana nemalonią ir nesuprantamą. Šiame kelyje mažiausia kančios ir daugiausia laimės. Ar tuo tiki, Liucija?

- Taip, dabar man nereikia tuo tikėti, aš tai žinau.

Rekviem meilei

Praėjo laimės pilni du kaštonų žydėjimai, o po trečio jau buvo sutarta žengti paskutinius žingsnius „laimės žiburio“ link ir jį parsinešti į naujos šeimos namų židinį. Patarlė sako: „Žmogus šaudo, o Dievas strėles nešioja“. Žmogus taiko ten, kur jam maloniausia, o Dievas pakreipia ten, kur geriausia, žinoma, vertinant ne praeinančio gyvenimo kriterijais.

Jau visas pusmetis kaip tęsiasi išsiskyrimo drama. Protas rodo pirmyn, širdis traukia atgal. Sielą plėšo kančia. Liucijos dienoraščio rami nostalgija dažnai pereina į neapsakomą, širdin smingantį skausmą: *“Koks nuostabiai tylus ir ramus vidurvasario vakaras. Švelniai rožinis dangus, tik kur ne kur išsimėtę besvoriai vatos gabalai tingiai slenka besileidžiančios saulės link. Šilta. Būtų ištis nuostabu, jeigu... jeigu Tu būtum šalia manęs. Tokia nuostabi gamta tik dar labiau pabrėžia Tavęs nebuvimą, dar labiau užaštrina tą tuštumą šalia manęs.*

Ypač skaudžiai prisimenu Tave, kai vakare visi suklumpame Rožančiaus maldai. Tu svajojai, kad be Rožančiaus mes niekada neisime ilsėtis. Aš tai kaskart prisimenu, ir kaip tada maudžia širdį.

Aną vakarą man baisiai įsiskaudėjo galvą. Atrodė, kad jau pasiekiau skausmo viršūnę, ir jei dar milimetras - viskas, neatlaikysiu. Tačiau kitą dieną pro autobuso langą pamačiau Tave. Ir skausmas, perskrodęs mane tuo momentu, buvo dešimteriopai skaudesnis už aną fizinį skausmą. Tada aš supratau tuos žmones, kurie žudosi. Taip, aš juos supratau.

Tik tada, kai viską Dievui paaukojau už tuos, kurie man bran-

giausi, už Tavo ir savo būsimas šeimas, kai mintyse pažvelgiu į Nukryžiuotąjį, skausmas atlėgsta. Net drįstu pagalvoti, kad tai auka gal už mūsų būsimą šeimą.

Mūsų išsiskyrimo pradžioje man dar buvo lengviau. Paskutiniu metu pasidarė be galo sunku. Jei būčiau žinojusi prieš žengdama tą lemtingą žingsnį, kaip tai sunku, vargu, vargu, ar būčiau tam pasiryžusi...”

Liucija, ne tik tau, bet ir kiekvienam mirtingajam praeito skausmų kelio patirtis neleistų apsispręsti už išsiskyrimą, jei žmogus tai žinotų. Tačiau tu laimėjai. Bendras jūsų gyvenimas būtų karčiai skausmingas. Dabar ši žaizda užgis. Priešingu atveju ne pusmetį, ne metus, o visą gyvenimą būtum kentėjusi, tik, žinoma, jau dėl kitų priežasčių. Tad, Liucija, išverk! Pirmoji meilė visada dramatiška.

Kiek daug galėtų sužinoti psichoterapeutas, jei anamnezės metu būtų klausama: “Kiek turėjote metų, kai išgyvenote (tiksliau - persirgote) pirmąją meilę? Kaip elgetės po išsiskyrimo? Kokius pokyčius po to savyje pastebėjote? ir t.t.” Šie ir panašūs klausimai padėtų greičiau surasti ne tik nereikalingų dramų priežastis, bet ir tam atvejui tinkamiausius vaistus.

Kodėl tavo meilę pavadinau pirmąja? Ji turi visus būdingiausius pirmosios meilės bruožus: atėjo nelaiku, dar dvasiai nesubrendus ir jums abiem dar nepasiruošus gyvenimui. O jei pirmoji - tai ją lydi ir išgyvenimai, ir dramatiškas išsiskyrimas. Kad ir labai skaudu, bet tai žmogų subradina ir parengia didžiajai meilei. Liucija, tu nieko nepraradai, tik paprasčiausiai praėjai vieną skaudžiausių dvasinio brendimo etapų. Kas nepažino tikros kančios, tas dar nesubrendęs žmogus.

Skausminga meilės patirtis

Meilė savotiškais burtais apraizgo žmogų. Jis veržiasi į ją ir jos kerams pasiduoda. Bet be meilės nėra ir suaugusio žmogaus. Višiams, matyt, tenka praplaukti pro Scilę ir Charibdę. Ir visada teks patirti skausmą lyg nuostolį, tačiau atlyginantį netikėta branda.

Samprotavimai gerai, bet įdomiausia būtų pasikalbėti su pačia Liucija. Ir visai ne smalsumui patenkinti. Peržiūrėjus kito žmogaus meilės laikotarpio “filmą”, lengva greit pastebėti savo gyvenimo klystkeliuos ir ateityje niekada nemesti kelio dėl takelio.

- Liucija, jau praėjo pusė metų nuo išsiskyrimo. Kaip dabar vertinti savo draugystę? Ką ji tau davė ir ką atėmė? Kas pasikeitė tavėje per pastaruosius mėnesius?

- Išsiskyrimo žaizdos netylantis skausmas brandino mane ne metais, o mėnesiais. Galiu tvirtinti, kad kas nėra patyręs tikro skausmo, dar nėra subrendęs. Tik skausmas gali subrandinti ir psichiškai, ir dvasiškai. Dabar tik suvokiau, kad realaus gyvenimo dar nesupratau ir nebuvau jam pasirengusi. Nors tuomet man buvo jau 18, bet nebuvau “mačiusi gatvės”, man visas pasaulis buvo geras ir gražus ir, matyt, buvau gana naivi, jei Rolandas kartą taip pasakė: “Tu kartais esi kaip suaugusi, o kartais lyg vaikas.”

Dabar DŽIAUGIUOSI, KAD NESU IŠTEKĖJUSI. Matau, kokia būtų nelaimė ir man, ir jam. Juk šeimos buitį buvo terra incognita (nežinoma žemė). Man jau dabar aiškėja, kad šeimyninės laimės nesukursi vien žiūrėdami vienas kitam į akis ir pasikeisdami meiliais žodžiais bei tarpusavio švelnumo parodymu. Dar yra tarnyba, virtuvė, parduotuvės ir aibė pareigų ir reikalų, užgriūvančių moterį. Ir, kad “nenuskęstų”, ji turi gerai mokėti “plaukti”. Kurgi aš būčiau “nuplaukusi”, nebent į dugną, jei man, pavyzdžiui, ruošti mėsą virimui - tai lyg šaltą lavoną pjaustyti, o kai gyvą karpį prieš valant reikia pritvoti, ir gaila, ir dreba rankos. Po to dar negreit atsigaunu. Kai pagalvoju, kad valgiai turi būti įvairūs, išradingi ir skoningai paruošti ir, be abejo, labai skanūs, visai nusvyra rankos. Kartais pamanau: “Ir kaip tu drįsai veržtis į santuoką, jei net nuo virtuvės kvapo stengiesi kuo greičiau pabėgti.”

Suprantu, kaip visa turi būti. Moteris ir virtuvė - tai dirigentė ir orkestras. Jos rankoje visada yra kas nors, kuo galima “diriguoti”. Visi puodai, indai ir indeliai bei visa, kas į juos dedama ar

pilama, klauso kiekvieno jos mosto ir skamba maloniausiu koncertu moters ausyse. Jei nebūtų kitų pareigų, tai ji galėtų diriguoti virtuvės koncertui valandų valandas, juolab kad jos meilė, dėl kurio ji sukasi vijurku, kaskart pagiria už tuos nuostabius, tiesiog karališkus valgius. Sakoma: "Per pilvą į širdį". Manychiau, kad kasdieniniam meilės pastiprinimui reikia šito ir dar daugelio kitų dalykų. Antraip meilė, kaip ir visa, kas karšta, pamažu aušta.

- Liucija, stebiuosi tokiais išmintingais tavo samprotavimais. Tikrai, šeima yra gana sudėtingas "mechanizmas". Jei abu su-tuoktiniai tobulai prižiūri kiekvienas savo pareigos ratelį, kad suktųsi tiksliai, darniai su visu šeimos mechanizmu, tada viskas tobulai harmoninga. Ir jei nors vienos pareigos ratelis iš kelių dešimčių pradeda šlubuoti, tuoj pat tai atsiliepia visam mecha-nizmui, ir jis pradeda po truputį trikti. Taip nors viena sutrikusi pareiga pradeda griauti tobulą harmoniją - karščiausią meilę. Kaip rodo gyvenimas, gana sėkmingai.

- Dar noriu prisiminti atsakomybę, - tęsė Liucija, - ir ne bet kokią, o prieš vaikus ir būsimąsias kartas. Nesu subrendusi šiai atsakomybei. **TODĖL DRAUGAUTI IR KURTI ŠEIMĄ NETU-RIU TEISĖS.** Dabar supratau, jog tėvai viską perduoda savo vaikams. Kokia tėvų atsakomybė, jei ne tik gerą, bet ir didelį blogio bagažą gali perduoti?

Draugaujant nė negalvojau, kad tiek daug aš nemoku, kad taip nepasirengusi. Juk aš būčiau buvusi nelaiminga ir dar kitą pa-dariusi nelaimingą. Kai daugelio dalykų nemoku, šeimos butis būtų mane taip prislėgusi, kad visada šypsotis, būti švelni ir lipšni aš tikrai nebūčiau pajėgusi. Be to, turiu ydų, kurios sunkesniais momentais visu savo bjaurumu būtų pasirodę. Taip smūgis po smūgio meilei, ir kuo tada visa būtų baigęsi?

Tiek daug suprantu dabar, kai protas bent kiek išsilaisvino iš jausmų diktato. Na o jausmai, jausmai! Jie traukia mano mintis atgal į pačius maloniausius draugystės momentus ir ragina įsi-vaizduotą buvimą kartu gerti iki apsvaigimo ir tame svaigulyje pasilikti. Jie geidžia, kad viskas sugrižtų... Laimei, supratau, kaip

tos svajonės ir prisiminimai yra pavojingi. Kaip tik todėl po išsiskyrimo įstojau į kelių mėnesių kursus, kad tik neturėčiau laiko prisiminimams. Po jų rasiu priemonių tokiam užimtumui, kad vakare ne svajonės rūpėtų, o vien tik kaip greičiau virsti į lovą.

- Liucija, jaunimas galvoja, kad nedraugauti - tai atsilikimas.

- Nepripažįtu draugysčių laikui praleisti. Nes tuo ne laikas "užmušamas", o gyvenimo laimė. Mokyklos ir studijų metai skirti ne vien proto lavinimui, bet kas dar svarbiau, - pasirengti gyvenimui, nes SPECIALAUS LAIKO TAM NEBUS DUOTA.

- Tikrai taip, Liucija. Jei laiką prarasi, tuo pačiu ir savo laimę prarasi. Draugaujant prasideda lošimas ne iš bet ko, o iš gyvenimo. Tu užstatai savo gyvenimo laimę. Jei pradėsi draugauti per anksti, dar ne nesubrendęs ruoštis gyvenimui, jei prieš tėvų ir Dievo valią, jei dar nuodėmingai, - viskas, pralošei dalį, o gal ir viską! Šiame lošime, užstačius gyvenimo laimę, veikia ne tik geležinės žaidimo taisyklės, bet ir antgamtinės jėgos, kurios iš lošėjų atima iš dalies ar visiškai ir laimę, ir meilę. Išlošia tie, kurių draugystei ir meilei pritaria Dangus ir Žemė, kuriuos laimina labiausiai juos mylinčios širdys.

- Kai paminėjote Žemės pritarimą, prisiminiau tėvų nuomonę. Jie buvo mandagūs ir atidūs Rolandui, tačiau aš žinojau vieno labai, kito mažiau nepritariantį nusistatymą. Kai iškilo konfliktas, išaiškėjo, kad tėvai kategoriškai prieš šią draugystę. Tikra tiesa, kad tėvų reikia klausyti net ir meilės dalykuose. Dabar suprantu, kur būčiau pakliuvusi, jei būčiau nepaisiusi jų nuomonės. Be to, prisipažinsiu, kad pasąmonėj jusdavau, jog draugystei dar ne laikas. Taip Dievas mane saugojo, o aš nesisaugojau.

- Draugystė paprastai keičia žmogų. Ar tai pastebėjai?

- Iš pradžių apsvaigusi draugyste, tik gėriau jos aromata, o apie savęs keitimą, nors ir mažiausią Rolando auklėjimą man nė mintis nepasipainiodavo. Vėliau pradėjau truputį kitaip matyti ir jį, ir save. Tada nutarėme vienas kitą taisyti, sakyti klaidas, padėti tobulėti. Dėl to kartais iškildavo didesni ar mažesni nesutarimai,

o tie išsiaiškinimai ir susitaikymai toliau brandino mūsų meilę. Rolandas keitėsi: metė rūkyti, susirūpino tikėjimo pažinimu bei jo praktikavimu ir ko prašydavau, kad nedarytų, stengdavosi nedaryti. Savo ruožtu aš irgi stengiausi tobulėti galvodama apie būsimą šeimą, kad tik jam būtų lengva su manimi gyventi, labai troškiau padaryti jį laimingą. Dar vėliau pradėjau pastebėti tokius aštrius jo "kampus", kurie tolydžio vis aštrėjo skaudžiai mane žeisdami. Šie, aštriausieji, taip ir nepasidavė nei jo, nei mano pastangoms. Ir išvis, ar gali žmogus iš esmės pasikeisti?

- Taip, Liucija, gali. Ne intelektas, ne gabumai padaro tokį stebuklą, o meilė. Silpna meilė silpnai keičia žmogų, stipresnė - daugiau. Didelė, tikra meilė savo begaline jėga pakeičia viską. Taip mylinčių Žemėje buvo ir yra. Tai visų pirma šventieji. Auganti meilė Dievui savo augančia galia naikina ydas, įdiegia ir puoselėja gerąsias savybes, pertvarko vertybių skalę. Dievas būna su juo, veikia jame ir per jį, nes jis eina Dievo valios, o kartu ir aukščiausios meilės keliu. Per meilę ir jos darbus šventasis sugrįžta beveik į Rojaus tobulumą. Šventasis - žmogus, kokiu kiekvienas privalo tapti. Tokia žmogaus gyvenimo patirtis ir toks tikslas. Tik negalvok, Liucija, kad šventumas yra vienuolių ir kunigų privilegija. Nieko panašaus! Bažnyčioje turime visų amžių ir luomų ir beveik visų profesijų šventųjų. Vedybinis gyvenimas ne kliūtis šventumui. Juk ir gera draugystė veda į Dievą. Ar ne taip?

- Iš pradžių tikrai taip. Vėliau, kai atsiranda tylos ir vienumos poreikis, kur, beje, lengva bendrauti su Dievu, į tą bendravimą pradeda veržtis mylimojo paveikslas, kuris galiausiai ima trukdyti šiam sielos polėkiui. Draugystė kažkaip, susaisto. Jau nebūna kada vienai pabūti gamtoje, kur taip lengva kalbėtis su Dievu. Mano dienoraštis liudija, kad net nebegali negalvoti apie jį.

- Liucija, jau tau aišku (o kad jaunimui būtų aišku!), jog nelaiminta, per ankstyva, daugeliu požiūriu NELEGALI MEILĖ NEVEDA Į DIEVĄ. O drauge neveda ir į laimę.

- Manychiau, kad tokia meilė nuveda į santuoką nemažai žmonių.

- Betgi ir skiriasi Lietuvoje kas trečia šeima.

- Blogiausia, kad jaunimas beveik nesupranta, kad įsimylėti ir mylėti yra labai skirtinga. Dabar jau pradėdus suprasti, kas yra tikroji meilė.

- Ačiū, Liucija, tuo pasakei temą naujam straipsniui. Tavo nors ir skausminga patirtis ir tavo atvirumas yra didžiulė dovana Lietuvos jaunimui. Tikriausiai tavo klaidų jis nekartos, o jei suklyptų, prisimins, kaip gelbėtis. Ką patartum besimokančiam jaunimui?

Pirma. Merginas noriu paraginti būti savimi, nebijoti pasirodyti, kad esate skaisčios, nebijoti drąsiai pasakyti "ne", kai dora to reikalauja, ir vadovaukite savo ir draugo dvasingumo augimui. Vaikinams - būkite džentelmenai ir riteriškai vyriški.

Antra. Nepradėkite per anksti draugauti! Ši mano klaida ir neklusnumas atneša ne tai, ką perskaitėte, nes žodžiu ar raštu tegalima išreikšti tik kokią milijoninę dalį mano skausmo. Ne-kiškite širdies į ugnį - tai labai baisu!

Trečia. Jei man padėjo, tai ir jums padės šviesios atminties literato V.Šiugždinio žodžiai: "*Pasaulyje iš visų milijonų yra tik vienas vienintelis, kuris tau skirtas.* Todėl NESKUBĖK, IEŠKOK IR RINKIS!"

DRAUGYSTĖS GEISMAS

Klausimas

Jau kuris laikas kaip jaučiu vis stiprėjantį norą turėti draugą. Maniau, kad mada ar draugės mane traukia elgtis "kaip visi". Dažnai save analizuoju, ir kuo toliau, tuo aiškiau, kad mano vidus šaukiasi draugo. Skaitau jūsų straipsnius, suprantu, kad dešimtokei dar per anksti eiti į draugystės pasaulį. Tėvai sako ir jūs rašote, kad ten slypi ne vien pavojus. O man atrodo, kad vyresnieji, kaip ir visada, perdeda ir be reikalo nuogąstauja. Nors mes, jauni, ir neturime tiek žinių ir gyvenimo patirties, bet mūsų protas neprastesnis negu jų. Tiesa, kai kam draugystė liūdnai baigiasi, nes kur nors, matyt, klydo. O aš esu tikra, kad man, taip neatsitiks. Tai kodėl tada be reikalo baimintis ir nuolat slopinti norą draugauti? Ir kodėl suaugusiems atrodo, jog draugystė yra kažkas bloga? Aš įsivaizduoju draugystę kaip bendravimą pasikalbant ir kartu pasivaikščiojant ar lankant kultūrinius renginius, be jokių glamonių ir bučinių. Tačiau aš noriu suprasti ir tą suaugusiųjų neigiamą požiūrį į per ankstyvas draugystes. Todėl laikiu kompetentingo paaiškinimo, kas yra draugystė? Kodėl aš jaučiu vis didėjantį troškimą draugauti? Kodėl mano draugės tiesiog pamišę dėl to?

Tavo klausimai neeiliniai - tai bene pagrindinė jaunimo problema. Todėl dera ne tik gerai į ją įsigilinti, bet ir pažvelgti į ją krikščionišku žvilgsniu.

Sulaukus nuostabaus pražydušios jaunystės amžiaus, pajuntamos kažkokios "požeminės srovės", nesančios vaikystėje dar nepažintomis kryptimis. Kartu atsiranda vidinis nerimas ir pre-

tenzijos suaugusiųjų požiūriams, įsisvajojimas ir gyvi vaizduotės polėkiai, potraukis į draugystę, meilę. Daugelio šių srovių priešastis yra sąšmonė, kuri dažnai užvaldo dvasią. Sąšmonę savo ruožtu kryptingai veikia lytiniai hormonai, kurie kartu su krauju patenka į smegenų ląsteles, kur daro savo darbą. Pradėjus vartoti kiekvienas vaistas veikia organizmą daug stipriau negu vėliau. Lygiai ir lytiniai hormonai, kuriuos organizmas pradeda intensyviai gaminti brendimo metu, kelis metus gana akivaizdžiai veikia žmogaus fiziologiją, sukeldami brendimui būdingus kūno ir psichikos pokyčius. Dažnai protas nepajėgia susitvarkyti su šių paslaptinių jėgų veikimu ir jų neapvaldo. Todėl tokio amžiaus žmonėms ir reikalinga pagalba iš šalies: suaugusiųjų patarimai ir net draudimai. Be to, ypač mergaitės, neįaučia jokio lytinio potraukio arba jis būna labai neaiškus ir jų mintys esti tokios tyros, todėl nieko stebėtina, kad draugystėje jos nemato jokių pavojų. Paprasčiausiai, joms nė į galvą neateina, kad draugaujant gali prabusti ir suklestėti seksualinis bendravimas. Čia vėl slypi pavojus: paprastai mergaitė nepajunta, kada prasidėjo kūniškasis - seksualus bendravimas, o dar vėliau, jau praregėjus, vėl pavojus - nebegali sustoti. Ir vėl meilės žemėje istorija papildoma dar viena skaudžia drama...

Suaugusieji yra nusistatę ne prieš draugystę, o paprasčiausiai nori apsaugoti nuo lytinio potraukio pažadinimo ir piktnaudžiavimo juo. Juk niekas nedraudžia draugystės tarp tos pačios lyties jaunuolių, jei tik bendravimo partneriai yra geri. Fiziologiniu požiūriu draugystė tampa tuo mažiau pavojinga dorai, kuo daugiau laiko praėjo nuo hormoninių audrų pradžios. Po kelerių metų, kai organizmas apsiranta su padidėjusiu hormonų kiekiu, kartu ir protas išsilaisvina iš sąšmonės diktato, be to, ir žmogus jau visapusiškai subręsta. Tada ir draugystę paprastai liaujamasi drausti.

Brendimas pažadina dvi didžiules jėgas, sukuria žmoguje du poliūs: meilės (draugystės) ieškojimą ir seksualumą. Meilės ieškojimas paprastai išjudina visą žmogaus psichiką ir jo dvasines

jėgas. Seksualumas - tai grynai kūno pojūčių pasaulis, apimantis ir mintis apie tai bei tos rūšies vaizduotės sukurtus vaizdinius. Palankioms sąlygoms esant, pirmasis išsivysto į dvasinę, antrasis į kūnišką meilę. Gyvybės žemėje pratęsimo potraukis lyg ugnis, užsiliepsnojusi lytiškumo prabudimu, veda į tą patį tikslą, nesvarbu, kuris polius vyrautų. Tik vienu atveju pora imituotų gyvulių pasaulį, o kitu - dieviškos kūrybos aktą. Tarp abiejų polių yra begalė variantų, kurių nesąmoningai, pagal savo tikėjimo ir doros lygį, pasirenka konkreti pora. Tačiau yra ir idealusis, Dievo skirtasis variantas, kuris toli prašoka realiai pasirinktąjį. Tik tobulų asmenybių santuoka sukuria visiškai laimingą šeimyninį gyvenimą.

Naujo žmogaus kūrimo akte dalyvauja abiejų polių jėgos. Aiškiai matyti žmogaus struktūroje veikiantis vienumo dėsnis, tvirtai suvienijantis, atėjus laikui, dvasinę ir kūnišką meilę. Abiejų polių jėgos kyla iš to paties šaltinio - brendimo pabudinto lytiškumo. Tegu meilės ieškojimas bus apipintas gražiausiais poezijos posmais ir kilniausių svajonių lydymas, o vis dėlto ji kyla iš lytiškumo ir veda į jo realizavimą. Tai jokia būdu nemenkina gražiausių žmogaus dvasios polėkių. Čia susiduriame su mums labai neįprastu reiškiniu, kai kūno veiksniai pažadina poezijos, gėrio, grožio ir tyros meilės ieškojimo dvasią. Kiekvienas kilnios dvasios žmogus jaučia ir suvokia, ką lytiškumas yra padaręs žmogui ir žmonijai. Todėl savaime kyla bjaurėjimasis tuo ir to niekinimas. Tačiau jaunimui diegdami tokį nusistatymą dar neišgelbėsime jo nuo piktnaudžiavimo lytiškumu. Dievas pasakė Pirmiesiems Tėvams: "Veiskitės ir dauginkitės." Dievo nurodyti veiksmai visada yra kilnūs ir šventi. Daugiau apsaugos nuo seksualumo prasiveržimų ugdymas savyje kilnaus ir švento požiūrio į šventus, Dievo duotus dalykus, prie kurių be Dievo leidimo (santuokos) nė prisiliesti nevalia.

Kas atsitinka, jei žmogus pasirenka išimtinai dvasinį polių? Tuo jis nieko neatmeta, o priešingai - pasirenka aukščiausią meilę žemėje. Jei apsisprendimas būna toks stiprus ir besąlygiškas, kad visas žmogus ir net visos jo ląstelės veržte veržiasi į Dievą,

tuomet žmogaus seksualumas tampa kuru dvasinės meilės ugniai, kurioje jis pats visiškai sudega. Tuomet kūnas visiškai paklūsta dvasiai. O meilė Dievui ir žmogui išauga iki aukščiausio dydžio.

Porno bei sekso renginių ir lektūros skatinama dalis jaunimo pasirenka priešingą polių. Jie atsiduoda seksualinio potraukio tenkinimui, vėliau pereidami prie iškrypėliškų formų, žinoma, visur ieškodami laimės ir niekur jos neradami. Nusivylę seksu, griebiasi narkotikų, bet niekur neranda to, ko tikėjosi. Argi galima žmogaus dvasią pasotinti kūno malonumais. Kartkartėmis jie pajus kankinantį meilės ilgesį, bet mylėti jau nebepajėgdami ims dar didesnę blogio dozę, kad tą blykstelėjusį gėrio spindulį ir sąžinės maudulį vėl ilgam nuslopintų. Gal kuris iš jų, prisiminęs vaikystės Dievą ir ramios sąžinės palaimą, išdrįs prisipažinti jo atstovui: "Paleistuvavau visais galimais būdais", bet iš kur ims jėgų pakilęs nekristi?

Dievas savitai rūpinasi kiekvienu žmogaus gyvenimo tarpsniu. Brendimo laikotarpiui (mokyklos metams) jo paruošta ir prigimtyje įrašyta nuostabi dviejų polių - meilės ieškojimo ir seksualumo atskyrimo dovana. Tuo metu draugystės ieškojimas išskleidžia sparnus. Mergaitė be galo trokšta patikti ir todėl rūpestingai prižiūri savo išorę, stengiasi pataisyti bet kokį trūkumą, išgyvena dėl to, kas neištaisoma. Ji pasiryžusi bet kokiai kosmetinei operacijai. Šios srities specialistai gauna gausybę laiškų, kuriuose skamba ta pati gaida: "Viską iškęsiu, viską atiduosiu, kad tik..." Doriškai sveikos prigimties mergaitės paprastai nejaučia savyje jokio seksualumo. Įsimylėjimai, pirmoji meilė ir visas meilės ieškojimo kelias paprastai praeinamas nepažadinant kūno. Tik daug vėliau, širdį palietus tikrajai meilei, prasideda abiejų polių suartėjimas, kartais vėluodamas ir tik po santuokos prabundantis.

Berniukų lytiškumo sritis iš esmės kitokia. Dėl fiziologinių ir anatominių ypatumų jaunuolių lytiškumo samprata greitai tampa ryški ir aiški. Hormonų antplūdis pažadina vaizduotę ir susidomėjimą dar nepažinta sritimi. Ne tik jaunuolių, bet ir berniukų, kalbos labai dažnai nukrypsta į lytinę sritį. Daug "žinantys"

pasakoja anekdotus ir gana iškreiptai perteikia informaciją apie šią sritį. Pažadinta vaizduotė ragina daugiau pamatyti, sužinoti, patirti. Tik stiprus tikėjimas ir dažna išpažintis padeda nugalėti užterštos vaizduotės žadinamus potraukius.

Tačiau ir jaunuolio turimas antrasis polius jau prabudęs. Todėl jis vaizduoja vyresnį, seka ir pamėgdžioja, jo manymu, ryškias asmenybes, įsimyli, o jei dar negali, suvaidina. Net vos juntamas meilės dvelktelėjimas sumažina seksualinio poliaus įtaką ir galią, o meilė šiame amžiuje kūniškumą lyg ištirpdo savyje. Tai šio amžiaus privalumas.

Šiuo laikotarpiu gana ryškūs artėjimo, atstūmimo bei slėpimosi reiškiniai. Tai, žiūrėk, aiškiai parodo norą bendrauti, tai lyg nusigręžia, tai vėl iš naujo artėja ir neretai viskas labai slepiama. Visa tai talentingai pavaizdavo Turgenevas apsakyme "Pirmoji meilė". Jo herojų pirmieji meilės blyksniai toli toli nuo bet kokio seksualumo. Sunku net įsivaizduoti, ką padaro mokyklinio amžiaus jaunimui porno bei sekso produkcija. Be kitų lemtingai žalingų veiksnių, ji atima iš jaunimo meilės rytmečio vaisių tyrumą ir seksualizuodama psichiką išrauna kilnios dvasinės meilės galimybių šaknis.

Nors meilės troškimas ir seksualumas kyla iš to paties šaltinio, bet jaunystėje jie dažniausiai yra toli vienas nuo kito. Jaunystėje dominuojantis seksualumas yra liūdnos ateities prognozės ženklas. O normalus meilės ieškojimas lyg išplėšia jaunimą iš materialaus pasaulio ir perkelia į dvasingumo sferas. Tuo laiku išryškėja viena iš svarbiausių žmogaus dvasios reikmių - poreikis idealizuoti meilės objektą. Ir nesvarbu, kad aplinkiniai pajuoks mylinčiųjų aklumą, nes jų akimis, ant pjedestalo pastatytas iš to paties žemės molio meilės objektas iš žmogaus virto dievybe. Nieko šventvagiško čia nėra. Šie išgyvenimai būdingi meilės rytmečiui, kada nematytomis spalvomis sušvinta visas pasaulis. Realistas tarsteltų: "Pajuto endomorfino pirmąsias porcijas ir išėjo į lankas." Tačiau žmogui reikia ir poezijos, ir muzikos, ir jaunystėje meilės rytmečio, kuris pažadina dvasioje begalybės

ilgesį. Visa, kas gera, traukia žmogų kiek įmanoma ilgiau pasilikti surastame gėryje. Kai ką tuomet apima vylinga donžuanizmo pagunda. Donžuanas ieško vien tik nuostabių meilės rytmečio išgyvenimų. Išgėręs meilės rytmečio nektarą, jis be jokio gailėsčio palieka tą meilės žiedą ir skrenda prie kito. Jį taip pat traukia begalybė, bet sugriautų gyvenimų savaime jau prakeikta begalybė. Tas nepasotinamas geismas vers jį ieškoti vis naujų ir naujų aukų. Tačiau apsisototi prie vieno meilės žiedo ir eiti toliau, į meilės dieną, neleis jo išpuoselėtas ir jį galutinai apsėdęs egoizmas. Juk tikra meilė - tai auka, tai atsižadėjimas savęs, tai priešingybė savimeilei ir egoizmui. Imti ir nieko neduoti, geisti ir užkariauti, pasinaudoti ir nusigręžti - toks šio dvasios debilo devizas, pasmerkęs ir jį pražudęs.

Jaunystei duotas dvasingumo troškimas pažadina draugystės ir meilės ieškojimą, iš kurio kyla idealizavimo reikmė. Todėl suprantama, kodėl šie ieškojimai ir pirmosios patirtys seksualumo nepripažįsta. Draugystėje veikianti meilės potekstė sukelia idealizavimą, kuris visa, kas kūniška, laiko gėdinga ir žema.

Kadangi yra skirtingos lytys, lyties prasmę ir sudaro trauka tarp jų, t.y. meilės ieškojimas, sąlygojantis žmonijos gyvavimą. Potraukis į priešingą lytį vystosi žmogaus dvasioje, o seksualumas yra jo išraiška žmogaus kūne. Kadangi kūnas yra sielos įrankis ar, kitaip sakant, sielos dalis ir jokiū būdu ne atvirkščiai, tai seksualumas turėtų išreikšti vien dvasios potraukius. Vienokia yra dvasios trauka, kitokia kūno. Seksualumas yra instrumentas, dvasia - kūrinio atlikėjas. Ir nelaimė žmogui, jei instrumentas pavergia atlikėją!

Vienas iš psichologijos teiginių tvirtina, jog gilūs jausmai ar išgyvenimai pasireiškia ir dvasioje, ir kūne. Pvz., pykčio banga sukelia dvasios įtampą, agresiją ir kūne sukelia širdies ritmo, balso, veido spalvos ir kitus pokyčius. Iš pavyzdžio aišku, kad čia negalioja pakenčiamumo dėsnis. Į vidinius poveikius atsako visas žmogus. Kūnas pakeisti dvasios ir dvasia - kūno tokiais atvejais negali, todėl reaguoja abu. Kilnios dvasios jaunuoliai stengiasi visomis jėgomis užslopinti dėl kokių nors priežasčių kilu-

sius seksualinius pojūčius. Kartą vienas klierikas po pamaldų klausia antrąjį:

- Kodėl maldos metu tu buvai taip suspaudęs rankas, kad jos nuo įtampos nukrypdavo tai į vieną, tai į kitą pusę ir visas buvai be galo įsitempęs, ir dar momentais griežei dantimis?

- Kovoju su pagunda, - atsakė antrasis.

Puiku, kovoti su pagundomis tikrai reikia, tiktai šis metodas nėra pats geriausias ir veiksmingiausias. Vien tik taip kovojant ne visada pasiseks ilgam išsilaisvinti iš pagundų. Ką bedaryti tuomet, jei ir tai nepadės, juk ne visada bus galimybė, pvz., pavaikščioti ant rankų ar kitokiu būdu priversti kūną klausyti. Psichologai pasisako prieš tokią kovą, nes kūno užslopinimą lydi ir tam tikras dvasios slopinimas ir kas svarbiausia - seksualinė energija niekur nedingsta, slopinama ji pereina į kitą energijos rūšį. Visa nueina į pašamonę kaip nuslopintas troškimas, kuris vėl ir vėl iškildamas iš pašamonės reikalauja jį patenkinti. Žodžiu, ramybės nebus. Tačiau išeitis yra: **SEKSUALINĘ ENERGIJĄ GALIMA PAVERSTI KITA ENERGIJOS FORMA**. Seksualinė energija sudega dirbant fizinį darbą ar sportuojant, bet taip, kad išpiltų devyni prakaitai. Nevedę žmonijos genijai rodo, kad kūryba - net ne fizinis krūvis - sugerdavo visą - ir dvasinę, ir fiziologinę energiją. Tai įmanoma kiekvienam, jei tik jis savo veiklą, darbą ar mokslą paverčia tikra kūryba.

Taigi jaunystė tuo ir nuostabi, kad kalbamiעי du poliai gali būti toli vienas nuo kito, kol įvyks visiškas - tiek dvasinis, tiek fiziologinis subrendimas. Šie poliai turi vystytis lygiagrečiai, vienas kitą praturtindami, bet ne pakeisdami, ir viskas turi vykti nepažeidžiant Dievo tvarkos.

Norintiems pratęsti šią temą ir geriau suprasti meilę siūlau V.Solovjovo knygutę "Meilės prasmė". Tai vienintelis genialus pasaulio literatūros kūrinys, nagrinėjantis skirtingų lyčių meilę kaip veiksnį, lemiantį žmonijos kultūros veidą. Ieškant meilės prasmės lyčių tarpusavio santykiai aprašomi ne tokie, kokie yra, bet kokie turi būti. Pateikiami kriterijai, kas meilėje normalu ir kas ne.

MEILĖS GEISMAS

Iš kur man sparnai?

- Kunige, šiandien aš ne išpažinties atėjau, nes ką tik buvau. Nežinau, kas su manimi darosi, padėkite susivokti savyje. Jau kuris laikas, kai mano viduje šviesu šviesu. Gamtą, žmones, savo pareigas ir gyvenimą šioje šviesoje matau visai kitokius. Aš patekau lyg į kokią šventę, man džiugu ir lengva... Mokykloje, rodos, be pastangų gaunu penketus, o kelias į mokyklą ir atgal lyg pasaka. Pradėjau viską matyti ir viskuo gėrėtis. Paprastai akį patraukia sprogstantys medžiai, žydinčios obelys, jazminai, alyvos, o dabar džiaugiuosi net pražydusia piene ar pro šaligatvio plokščių tarpą prasiskverbusių gležnų žolyčių žąsele. O saulė saulė - ji man lyg kažkas gyva, šilta ir miela, tarsi norėtum pasakyti jai kažką gera gera ir kaip atsakymą jausti bežodį glamonėjantį jos spindulių prisilietimą. Net lietus man ir elegantiškas, ir žaismingas. Džiaugiuosi lašelių srautu ir girdžiu vis kitaip skambančią, priklausomai nuo medžių, namų ir mašinų mano kelyje, šio gamtos orkestro - gyvo kaip ir saulė - lietaus atliekamą simfoniją. Lietaus srautai ir balos tegąsdina nykštukus! Aš milžino žingsniais peržengiu nykštukų jūras ne tik savo kasdieniniame maršrute, bet ir gyvenime... O vaikai, vaikai! Anksčiau jie trikdavo tylą, buvo vien įkyrūs rėksniai ir nenurimstantys triukšmadariai. Dabar aš negaliu atsigėrėti jais, klausausi jų čiaušėjimo, stebiu jų giedrius veidus ir, man rodos, jų akyse matau tą Dievo pasaulį, iš kurio jie atėjo ir kuriame dabar gyvena. Ne, tikrai Rojus negalėtų būti Rojumi be vaikų, ypač mažų - darželinukų...

Čia nutraukiu vienuoliktokės Birutės pasakojimą ir paaiškinsiu, kodėl jo reikėjo.

Ką pasirinksi?

Tikėsi netikėsi, bet kiekvienas žmogus tam tikru savo gyvenimo metu pajunta trauką ieškoti kažko neapibrėžtai patrauklaus, kažkokios naujos būsenos, kitokio pasaulio, kuriame šviesu ir gera. Tai atsitinka, kai žmogus pabunda meilei. Jis jos ieško ir sugeria silpniausią jos spindulėlį. Tuo pačiu jis bręsta į suaugusį žmogų ir, atėjęs laisvo pasirinkimo galimybei naujose srityse, patenka į visiškos atsakomybės lauką. Vaikystėje tėvai nurodinėjo, su kuo bičiuliautis, su kuo ne. O dabar jau renkiesi: ar siekti gėrio, kur reikia save nugalėti, suvaldyti, ar pasiduoti pojūčių traukai, rinktis tikrą ar netikrą meilę ir t.t.

Dievas visiems yra teisingas. Pirmiesiems tėvams Rojus buvo skirtas apsisprendimui ir pasirinkimui. Jauną žmogų tas šauksmas į meilę tam tikra prasme pašaukia į Rojų tam pačiam tikslui. Jaunuoliui ar jaunuolei meilė - tai neapsakomai mielas, kupinas neįsivaizduojamai malonių patirčių, ką čia sakyti - tiesiog stebuklą prisodrintas pasaulis. Bet meilė - šauksmas ne tik į asmenišką, vidinį Rojų, bet ir į apsisprendimo, pasirinkimo laiką bei erdvę.

Dabar, kaip tik dabar, gali pasielgti arba kaip pirmieji tėvai, arba taip, kaip troško Dievas sukurdamas žmogų. Tuo metu, kai tave pagauna kylančios jaunystės saulės pirmi spinduliai, tuo pabudimu meilės geismui esi šaukiamas į begalybę, artyn prie aukščiausiojo Absoliuto. Tai jis nori su tavimi užmegzti kuo geresnį dialogą, tai jis trokšta traukti tave artyn ir pralaužti tavo vienatvės skurdžioje žemės būtyje kiautą. Kaip ir pirmųjų tėvų jam reikia tavęs. Jis - tavo Dievas, jis trokšta savo beribės meilės lašelį įlieti į tavo širdį, kad laimėtum šį ir kitus išbandymus, kad bent dalį Rojaus laimės įneštum į savo gyvenimą. Kiek atversi savo būtį jo meilei, kiek jos priimsi, tiek ir laimės čia, žemėje, patirsi.

Tas vis naujai pajaučiamas šaukimas jokių būdu nėra kvietimas į kūnišką meilę, nes šioji yra tik padarinys dvasinės meilės tarp skirtingų lyčių. Juk meilė, vedanti į santuoką, tik viena iš daugelio meilės rūšių. Ji ne vienintelė ir dažnai ne pati stipriausia. Be to, iki jos ateinama palaipsniui. Kūnas, o ypač dvasia turi visiškai subręsti, tenka atsakingai rinktis, savo pasirinkimą ir meilę patikrinti.

Prabudusiu potraukiu mylėti esi Dievo kviečiamas, lygiai kaip ir pirmasis žmogus, jam atsiverti, su juo bendrauti. Ką pasirinksi - Dievą ar kūrinį? Adomui po kurio laiko prireikė kūrinio, panašaus į jį. Dievas, matydamas jo mintis, tarė: "Negera žmogui būti vienam" (Pr 2,18). Tada Dievas sukūrė antrą žmogų, lygiavertį partnerį bendravimui. Tačiau šis kūrinys - antrasis žmogus ir buvo nuodėmės iniciatorius bei pirmoji visos tragedijos priežastis. Kūriniui reikia kūrinio: panašaus į jį, lygaus su juo savo galiomis. Adomo noras turėti būtent tokį partnerį dialogui, žinoma, neatmetant Dievo, sąlygojo antrojo žmogaus sukūrimą, o tuo pačiu ir tolesniąją Rojaus tragedijos priežastį. Protingas kūrinys turi galimybę rinktis, o tuo pačiu ir galimybę nusidėti. Po pirmosios nuodėmės Rojuje įvyko katastrofa: ir žmogaus viduje, ir išorėje, ir jo valdytoje gamtoje.

Žmogus sukurtas meilei. Kiekvienam jaunuoliui ir jaunuolei, pasibaigus jo kūrimo, t.y. vaikystės laikotarpiui, kada jį auklėjo ir lavino kiti, brendimo laikotarpiu patenka į savąjį (analogišką pirmajam) Rojų, kur turės pats apsispręsti. Jei tuomet pasirinks kūrinį - ir gal ne vieną, kol prieis iki santuokos, tada laukia nelengva ateitis. Jei pasirinks dialogui Dievą, tuomet tikrai ras savąjį kelią ir jam skirtą partnerį. Juk iš visų milijonų būtent tik su juo (su ja) gali tapti laimingiausias. Tada tikrai partneris bus pasirinktas pagal Dievo valią. Bet dažniausiai tai įvyksta ne pagal Dievo planus, tada prasideda gyvenimą apkartinantys, o kartais ir visai sugriaunantys padariniai.

Skaitai šiuos samprotavimus, o jaučiu, kaip tau sunku jais patikėti. Tada toliau pavartykime realaus gyvenimo knygą.

Naujame pasaulyje

- Įdomu, Birute, ar tavo malda bei bendravimas su Dievu paskutiniu metu kiek pasikeitė? - paklausiau.

- Pasikeitė būtų per silpnas žodis. Aš tiesiog iš vieno pasaulio patekau į kitą, kuriame taip arti Dievas. Jis yra ne kažkur šalia manęs, jis mano viduje. Aš jį jaučiu, su juo bendrauju, jame ir jam gyvenu. Man rodos, kad tarp mūsų toks stiprus ryšys, kaip dvasios su dvasia. Manau, jog tarp kūnų tokio ryšio niekada ir būti negali. Jis, tiktai jis užlieja mane nepraeinančiu, visas mano ląsteles apimančiu džiaugsmu. Ir nežinau, ko manyje daugiau: ar dėkingumo, ar meilės, ar pasitikėjimo, ar džiaugsmo? Na taip, meilės. Aš joje skęstu, visa panirusi joje. Dėl Jėzaus pasiryžusi viskam.

- Ar kartais padarai klaidų? - nejučia pasmalsauju.

- Nelaikau savęs šventa. Bet nuodėmė, net pati mažiausia, man tapo tokia baisi, kad niekada negalėčiau jos padaryti. Tiesa, pasitaiko klaidų, kurias pastebiu vėliau. Gailiuosi už jas taip, lyg būčiau padariusi visas pasaulio nuodėmes. Ir jaučiu, kad Dievas tuoj atleidžia, o mano širdis atsako jam dar didesniu dėkingumu ir meile.

- Ar tu laiminga?

- Tiesa, aš dar tikrai nežinau, kas yra laimė, bet tai, ką turiu, yra taip daug, jog nieko daugiau netrokštu. Esu daugiau nei laiminga. Ir visa tai ateina iš Jėzaus. Joks žmogus negali taip mylėti, kaip myli Dievas. Ši meilė - mano didžiausia brangenybė.

- Ar esi, Birute, kada nors su kuo draugavusi?

- Ne, visai ne.

- Jei tai sužinotų tavo draugės, tikriausiai vadintų tave pačia nelaimingiausia mergaite?

- Kokia maža ir trapi ta jų laimė. Ašaromis ir bereikalingais išgyvenimais jos moka už savo draugystes.

- Kada, tavo nuomone, ateina laikas draugauti?

- Tada, kai subręsti ne vien kūnu, bet ir dvasia, kai tarnauti ir

aukotis kitiems tampa lengva ir miela. O mokykloje draugauti dar per anksti.

- Kada tikiesi pradėti draugauti?

- Man draugo nereikia. Aš jį turiu. Mano nuolatinio džiaugsmo šaltinis visada su manimi. Bet ne aš jį suradau, o jis mane. Jei ne jis, gal ir geisčiau draugystės.

- Kas paskatino Jėzų, tavo nuomone, šitaip pasielgti?

- Nežinau, bet spėju, kad kas sekmadieninės šv. Mišios, adoracija bei procesijos, dalyvavimas prie bažnyčios įsteigto būrelio veikloje. Žinoma, ir pastangos gyventi pagal Kristaus mokymą nulėmė tokios nuostabios draugystės atsiradimą.

- Nejaugi taip niekada ir neieškosi gyvenimo draugo?

- Apie tai negalvoju. Mano didysis draugas yra ne tik be galo geras, bet ir be galo galingas - jis visatos Valdovas, todėl jam visai nesunku pasirūpinti mano ateitimi. Aš pasitikiu juo daugiau nei savimi. Kol kas jis nepastebimai auklėja mane, ruošia gyvenimui. Per trumpą laiką labai labai pasikeičiau. Kažkaip nepastebint sutirpo mano ydos, o gerosios savybės ne tik stiprėja, bet mane nustebina tokios, kokių iš viso neturėjau.

Mūsų pokalbio metu pavasaris buvo pačioje žydėjimo, čiulbėjimo ir saulėto nuotaikingumo apoteozėje. Matyt, ir Birutę - pagalvoju, - jis užbūrė savo kerais. Ar daug gi reikia bundančiai jaunystei?

- Sakyk, Birute, nuo kada visa tai?

- Tai prasidėjo gerokai prieš Kalėdas. Pajutau vis didėjančią artumą su Jėzumi, bet tai buvo ne iš manęs. Savo ruožtu ir aš nesnaudžiau: stengiausi bendrauti su juo ir mokydamasi, ir dirbdama, ir ypač eidama į mokyklą, vaikščiodama gatvėmis. Stengiausi savo draugo niekada vieno nepalikti. Iš pradžių dažnai jį pamiršdavau, o dabar tiesiog visa veržiuosi būti su juo ir niekada nesiskirti.

Atėjo ruduo. Vieną tokią nykią ir niūrią rudens dieną klausiu:

- Birute, kokia tavo nuotaika rudenį?

- Kaip įprasta, džiugi. Aš skėstu laimėje ir tik vieno bijau: kad mano draugas manęs nepaliktų.

- Nusiramink, Birute, Dievas nuo jį mylinčio kūrinio niekada nenusigręš, tik, deja, žmogus taip mėgsta pasielgti.

Vėl pavasaris. Nuo pirmojo pokalbio praėjo metai. Gal jau viskas užgeso? Ir vėl klausiu:

- Birute, ar tavo bendravimas su Dievu nepasikeitė?

- Pasikeitė. Jis tapo gilesnis ir platesnis. Mokausi kiekvieną paros akimirką pamatyti Dievo valią ir ją įvykdyti. Labai stengiuosi, nes noriu Jėzui patikti.

Prabėgo dar vieneri metai. Birutė jau VDU teologijos fakulteto studentė. Į įprastinį klausimą atsakė taip:

- Studijuodama naujoje šviesoje pamatau visą kūriniją, o gilimasis į dvasinio - neregimojo Dievo pasaulio paslaptis mane traukia prie Dievo tuo stipriau, kuo labiau jį pažįstu.

... Perskaitei, susimąstei ir netiki, kad taip gali būti. Bet tai tiesa. Žmogaus išorė dažniausiai paslepia jo vidinį pasaulį, kad ir tokį kaip Birutės, pilną Dievo šviesos, džiaugsmo ir meilės. Na gerai, galvoji, jei jau yra tokių žmonių, tai jie eina tiesiai į vienuolyną. O aš nedirščiau to tvirtinti. Tik viena aišku: Birutė pasielgs, kaip Dievas nori, o tai gyvenime ir yra visų svarbiausia.

Man reikia Jėzaus

Pirmasis Aušros laiškas

Gyvenu gana slogioje aplinkoje. Mūsų mokyklos mergaitės visai negerbia savęs, o mergaitė be savigarbos - tai lyg rožė be spyglių. Dauguma berniukų išjuokia tokias, kurios su jais susideda. Tai baisu! Aš meldžiuosi už jas.

Dalis mano klasės mergaičių pradėjo man pavyduliauti. Jos sako, kad esu bjaurybė, nes berniukai, pamatę mane, į jas nekreipia dėmesio. Aš šito nenoriu ir nežiūriu į berniukus, kaip daro klasės draugės. Stengiuosi būti viena. Vakaraus neinu pasivaikščioti kaip kitos mergaitės. Betgi kodėl aš juos užburiau? Juk nekreipiu į juos jokie dėmesio, vis stengiuosi galvoti apie Kristų.

Ką galiu padaryti, kad berniukai į jas nežiūri? Aš visai neieškau jų dėmesio. Svarbu, kad į mane žiūrėtų Kristus. Ir daugiau niekas.

Ne vienas berniukas nori su manimi draugauti. Į pasiūlymus atsakau neigiamai. Girdėjau kalbant, jog pats geriausias berniukas visoje mūsų mokykloje laksto paskui mane. Aš to nenoriu. Juk draugauju ir draugausiu tik su Kristumi.

Aišku jog čia rašo ne dvyliktokė, o žemesnės klasės mergaitė. Aušros vaikystės Dievas buvo ne ką arčiau jos, kaip paprastai būna. Visa prasidėjo, pražydydus jaunystei. Ar matai paradoksą: kuo labiau mergaitė nekreipia dėmesio į berniukus, bet visą savo jaunystės veržlumą koncentruoja į Dievą, tuo labiau traukia jų dėmesį.

Antasis Aušros laiškas

Labai dažnai mąstau apie Kristų, jo kančią ir apie visa, ką jis padarė, kad būčiau laiminga. Norėčiau, kad mano kūnas kentėtų, kad siela paragautų tikrų skausmų. O, kad galėčiau nors kiek palengvinti jo kančias! Už tai atiduočiau visa, ką galėčiau! Baisu gyventi šioje žemėje, nes matai, kaip žmonės nusideda ir nesupranta, kad išeidžia patį Dievą. Skaudu į juos žiūrėti ir labai jų gaila. Nejaugi žmonės nejaučia nuodėmės baisumo, nejaugi nemato, negirdi ir nesupranta, ką daro?

Trečiasis Aušros laiškas

Kartą vakare mano draugė ir vienas vaikinys lydėjo mane į namus. Paskui draugė kažkur dingo. Likome dviese. Atsisveikinant jis mane pabučiavo. Po to aš labai verkiau. Kaip atsitiko, kad aš bučiavausi? Juk išskyrus kryžių nesu nieko bučiavusi. Aš myliu Kristų ir daugiau nieko. Man gėda prieš Kristų, juk jis viską matė.

Po to buvo priėjęs tas vaikinys, bet aš pasakiau, kad myliu kitą. Nenoriu nė su kuo susitikinėti, tik vieną Jėzų myliu. Daugiau man nieko nereikia.

Ketvirtasis Aušros laiškas

Su žmonėmis bendrauti neįdomu. Noriu būti su juo, tik apie jį mąstau. Bet paskutiniu metu jis kažkodėl nutolo. Gal įskaudinau jį, gal nebenori su manimi būti? Aš jo negirdžiu, nematau - na, nejaučiu. Kas čia atsitiko? Tačiau jeigu aš jam reikalinga, vis vien jo lauksiu. Gal jis pasigailės ir sugrįš, ir vėl būsime kartu. Tikiu, kad sugrįš, žinau ir jaučiu, nes taip jį myliu ir mano širdis daugiau nieko netrokšta - tik jo, vieno vienintelio.

Perskaitei ir tau pasirodė, jog čia tikrų tikriausia būsimosios vienuolės laišakai. Visai ne. Jos kelias - vedybinis gyvenimas. Yra aiškių ženklų, kurie tai rodo. Šie laišakai, be to, rašyti ne man, todėl jokios vaidybos čia nėra.

Aušros meilę Dievui ypač parodo ketvirtasis laiškas. Gyvenime taip atsitinka, kad Dievas, atrodo, nutolsta, pasislepia. Bet tai atsitinka dėl to, kad žmogaus širdyje jo ieškojimas įžiebtų dar didesnę meilės ugnį. Meilė meilę kviečia. Nepasiliko Aušra savo vienatvės skausme. Jos Jėzus sugrįžo atnešdamas dar daugiau meilės.

Birutė ir Aušra išlaikė meilės pasirinkimo bandymą. Tik įsivaizduok, jei visi žmonės eitų į santuoką po tokios mokyklos, tada būtų galimas ne tik vidinis, bet ir išorinis Rojus žemėje.

Sprendžiamasis gyvenimo momentas

Dievas yra virš visko. Jis - Kūrėjas, Valdovas, Išganytojas.

Atėjus laikui, Dievas kiekvieno žmogaus širdį pažadina meilei. Trauka mylėti yra, o ką - nėra. Tada kaip tik ateina sprendžiamasis žmogaus gyvenimo momentas. Ką jis pasirenks? Ar tą, kuris jį myli neišmatuojama, neišsivaizduojama meile, ar kūrinį, kurio meilė tokia silpna ir trapi? Jei žmogus pasirenka kūrinį, milijonai pavyzdžių mūsų aplinkoje rodo liūdnus tokio pasirinkimo padarinius.

Kas įvyks teisingai pasirinkus? Nežiūrint prarasto Rojaus, po žmonijos atpirkimo žmogus jau gali gyventi naują, vidinio Ro-

jaus gyvenimą. Į jį tu esi kviečiamas. Nekreipk dėmesio, kad žmonės suklysta pasirinkdami. Tavo gyvenimą gyvens ne kas kitas, o tu Ką pasirinksi, tą turėsi! Visai nesvarbu, kad tu gal dar mokaisi ir tavo tėvai tave laiko vaiku. Meilės ieškojimas tavyje prabudęs jau sako, kad esi kviečiamas rinktis, ką mylėti. Tačiau nesibaimink, Dievas tavęs nepasigrobs ir neuždraus pamilti žmogų ir sukurti šeimą. Svarbu, kad tu, Dievo pašauktas, jam atsilieptum. Juk Dievo meilės mokykloje būsi ruošiamas žemiškai - santuokos meilei. Išlaikius šios mokyklos egzaminą, ateina draugystė ir meilė, kuri būna ir tikra, ir amžina.

Žvelgiant į visą žmogaus gyvenimą tenka pastebėti, jog dažnai pasitaiko nerimo, neaiškaus liūdesio ar net begalinės nostalgijos laikotarpiai. Tai ženklas, kad koks nors kūrinys, o gal ne vienas, yra užėmęs Dievo vietą. Tai rodo suklydimą pasirenkant. Tai šaukimas iš naujo rinktis ir rinktis teisingai. Net ir teisingas pasirinkimas jaunystėje dar neapsaugo nuo klaidų ateityje, o ką jau kalbėti, jei praeityje dažnai buvo suklysta, jei po pirmo klaidingo pasirinkimo buvo daugybė kitų... Tačiau išeitis yra. Visa savo esybe atsigręžk į nuvertintą Dievą. Te jis viešpatauja tavo gyvenime. Dievo pažadinta tavo dvasia pakils į aukštesnio gėrio ir dar nepatirtų dvasinių išgyvenimų horizontus.

* * *

Per tūkstantmečius žmonija sukūrė meilės tema neapsakomą galybę kūrinių. Apie meilę kalba visų tautų dainos, pasakos, legendos, misterijos, religijos, ją išreiškia šokiai ir apeigos. Meilės temos neišsėmė apsakymai ir novelės, dramos ir tragedijos, poemos ir romanai. Iš to paties amžino meilės šaltinio kilo operos ir operetės, preliudai ir simfonijos, skulptūros ir tapybos kūriniai. Tačiau meilę mes suvokiame subjektyviai, dalinai ir niekada negalime apimti jos visumos. Netgi nei literatūra, nei muzika, nei menas, nei mokslas, kartu paėmus, negali jos išsemti. Atrodo, lyg visais matmenimis meilė artėja į begalybę, o savo daugiaspalviškumu yra tartum dieviška šviesa, amžinai gyva žmonių

širdyse. Gal niekuomet mes nesuvokiame visatos ir gyvybės paslapčių, kaip nesuvokė meilės esmės tūkstančiai rašytojų, poetų, filosofų, dailininkų ir kompozitorių, tačiau kiekvienas mūsų gyvename jos paslaptingu dvelkimu.

Kaip oro žmogui be galo reikia meilės. Ir jos yra tiek daug, kiek žmogui reikia. Jos pilnas dvasinis eteris. Tereikia išmolti savo sielos "langą" suderinti su ta dovanai teikiamos meilės "banga", būti jos vertam, ir srovė iš amžinojo Meilės Šaltinio pasotins labiausiai meilės ištroškusią sielą.

Meilės charakteristika

Kai žmogaus širdyje įsižiebia meilė, tuomet tas, į kurį veržiasi mylinti širdis, visas nušvinta įstabia šviesa. Visa kita pasaulyje pasitraukia tolyn, tampa antrareikšmiška, o dvasia visiškai, kartais iki ekstazės, pasineria kontempliacijoje mylimos būtybės, kuri nuo šiol užima pasaulyje centrinę vietą. Sausiausi ir šiurkščiausi žmonės pasikeičia, kada juose užsiplieskia meilė, prabunda švelnumas, džiaugsmas, ir dvasia lyg įgauna sparnus. Kieno nors mylimas žmogus išoriškai nepasidaro geresnis ar gražesnis už kitus, bet mylinčių akių žvilgsniui jis atrodo vienintelis, su niekuo nepalyginamas ir nepakeičiamas. Tokios idealizacijos prasmė yra ta, kad mes per žmogaus išorę, MEILĖS ŠVIESOJE, IŽIŪRIME KITIEMS NEMATOMĄ IDEALIĄ ŽMOGAUS PUSĘ, KURI YRA KIEKVIENAME ŽMOGUJE KAIP DIEVO PAVEIKSLAS, paslėptas, o kartais ir "uždarytas" charakterio kiaute, kuris yra kažkas antrinio, bet jokių būdu ne žmogaus esmė. Meilės žvilgsnio savitumas ir jo galia slypi tame, kad mes meilės dėka tartum prisiliečiame prie žmogaus paslėpto ir neišreikšto vidinio grožio. Mes negalime nuo jo atsiplėšti, norėtume visada ir visame kame būti su mylimu žmogumi. Kada įsiliepsnoja meilė, visa kita pasitraukia į antrą planą, tada svarbu tik viena, tik viena miela ir brangu - būti su mylimu kartu. Visa, kas skiria ar atitolina nuo jo, vien tik erzina mus. Pradiniuose meilės išgyvenimuose, aišku, dar nėraėjimo į realią begalybę, bet juose jau ATSIVERIA BE-

GALYBĖS PERSPEKTYVA. Mes tartum įžengiam į amžinumo sferą, į pilną šviesos ir gyvybės buvimą, o visa, kas išorėje - pilka ir bereikalinga. Bent kartą iš šios taurės ragavusi dvasia visam gyvenimui išlaiko šią dvasinio pakilimo patirtį ir to pakilimo kūrybinės, perkeičiančios galios išgyvenimą. Iš tiesų dvasia tartum dainuoja. Ji patenka į tokią mielą būseną, kurią vien muzika tegali išreikšti, į buvimą amžinybės spinduliuose ir į GYVĄ ABSOLIUTO JUTIMĄ.

Kada žmoguje pradeda "žaisti" lytinis potraukis, tai lyties energijos dalis tuo pačiu metu tiesiog pereina į lytinę energiją. Likusiai lytinės energijos daliai veikiant vystosi, nors neaiški, bet stipri būtinybė ieškoti palaimos būsenos, prasidedančios meilėje. Viena nuo kito neatskiriama, viena kito nepašalina, bet "žaidimo" svorio centras vis dėlto patenka ne į seksualumą, o į meilės sritį. Reikia iki galo išmąstyti ir suprasti tą teiginį, kad įsisąmonintume prasmę to, ką reiškia lytis žmoguje - jo gilumoje, jo ugninėje, kūrybinėje stichijoje. Būtent meilės pasireiškimuose ir jos prasisiveržimuose dvasia pajaučia verčiančią reikmę IŠEITI IŠ SAVO ASMENS RIBŲ, kad galėtų pasiekti pilnutinį susijungimą su mylima būtybe. Kaip tik meilės reikmė liudija negalimybę užsidaryti savyje: meilei veikiant peržengiamas natūralus individualybės "apvalkalas". Dėl to meilės proveržiuose žmogus pradeda jausti sunkumą dėl savęs paties, tačiau užsidarant savyje, būtent meilės šviesoje, save pasmerktume vienišumui. Mūsų dvasia todėl nenuilsdama ieško meilės, kad mylimame asmenyje rastų atramos tašką ir kartu savo egzistencijos prasmę. Toji poetiškos vaizduotės galia, kuri taip būdinga meilei ir kurios dėka mes idealizuojame mylimą asmenį, nėra kažkoks priedas ar vaizduotės kūrinys, o priešingai: šioje galingoje jėgoje išryškėja didžiausias dvasinių aukštumų ilgesys, ABSOLIUTAUS BUVIMO TROŠKULYS. Čia kaip tik reikėtų pažymėti, jog visos meilės rūšys, kurios tik būdingos žmogaus dvasiai, kyla iš to paties šaltinio. Gailestingoji (artimo) meilė, šventa meilė (meilė Dievui), nors ir neturi nieko bendro su meile, kylančia iš lyties

gelmių, bet visos meilės rūšys ne veltui vadinamos vienu ir tuo pačiu žodžiu. Visa tai yra meilė, nes visada išeinama iš savojo "aš" ir veržiamasi prie to, kas mylima lytine, gailestingąja ar šventa meile. Šios temos nevystydami tačiau pažymėkim, kad, matyt, ŽMOGAUS DVASIAI MEILĖ YRA BŪTINA. Kiekvieno žmogaus ASMENS PASLAPTIS yra paslaptis to, kaip ir kokio laipsnio jis ieško meilės ir kaip jis myli. Meilė motinai, broliui, seseriai, sutuoktiniui, nors jos ir labai skirtingos, tačiau visa tai būdinga dvasios egzistencijai. Kadangi žmogus yra sukurtas pagal lyčių dimorfizmo dėsnį, t.y. priklauso arba vyriškai arba moteriškai lyčiai, todėl tas lytinis dimorfizmas įima į save tą nuo amžių gyvą poreikį meilei, sudarančiai žmogaus esmę. Būtent šia prasme kalbant apie lyčių meilę, kaip tik meilės ir jos ieškojimui priklauso pagrindinė reikšmė, o seksualumas yra vien kūniškas meilės dalykų perteikimas. Iš to seka tai, kad kuo stipresnė meilės ugnis, tuo silpnesnis seksualumas. Štai kodėl meilė taip dažnai, ypač jaunystėje, nuslopina seksualinį potraukį, nes meilė kartu su savimi neša kažkokį malonų kvapą, kuris ištyrina ir išlaisvina iš seksualinio nerimo.

KODĖL RAŠAU JAUNIMUI

Ateina toks laikas gyvenime, kada žmoguje įsidega meilės troškimas. Jį ar ją veik visi laiko vaiku, juokiasi iš elgesio, rodančio, kad prabudo meilė, o aš nelaikau vaiku. Tas dėmesys meilei ir priešingai lyčiai rodo, jog jis jau darosi savarankiškesnis ir gyvenime, ir meilės pasaulyje. Ir jeigu nėra su kuo pasitarti, jeigu nėra tuo klausimu knygų ar galinčių vadovauti, visada užgrius nusivylimai, nereikalingos kančios ir net didelės dramos. Trokšdamas, kad to nebūtų, noriu parodyti jaunimui bent meilės pasaulio gaires ir dėsningumus, perduoti žmonių patirtį bei atskleisti vienokio ar kitokio elgesio padarinius. Taigi savo straipsnius skiriu to amžiaus žmonėms, nuo kada viskas prasideda, iki tada, kai viskas baigiasi laiminga santuoka.

Gal jums įdomu, kodėl ir nuo kada susidomėjau šia sritimi? O buvo taip: dar gerokai prieš teologijos studijas nutariau, jog man, būsimajam dvasininkui, kas kas, bet šita sritis turi nerūpėti. Ir daug metų sąžiningai “uždarinėju” visas tos srities dureles.

Jau buvau kunigas, kai kartą seserys vienuolės manęs paklausė:

- Ką daryti su jaunimu? Metai iš metų kartojasi vis ta pati scena. Mes paruošiame vaikus Pirmajai Komunijai, po to gana nuoširdžiai su jais bendraujame, jie skaito religines knygas ir sąžiningai lanko bažnyčią. Bet po kurio laiko jiems kažkas at-

sitinka. Jie nustoja lankytis pas mus ir net gatvėje pastebėje vengia susitikti.

- Kokio amžiaus jaunimui tai atsitinka? - klausiu.

- Įvairiai: kas būdami 11, 12 metų, kas vėliau atitrūksta nuo mūsų. Tėvai pradeda skųstis, jog vaikams vis sunkesnė tampa sekmadienio pareiga. Blogiausia, kad ilgainiui ir kelią į bažnyčią pamiršta. Dėl mūsų jokia čia bėda, bet kai nutrūksta ryšys su Bažnyčia, su Dievu - čia jau tragedija.

- Gerosios seselės, jūs nežinote, koks sunkus ir dramatiškas šiais laikais pereinamasis amžius. Jūsų jaunystė prabudo doroje, tikėjimu persunktoje aplinkoje, jūs nežinojote pornografijos, jūs nežiūrėjote opiąją sritį dirginančios televizijos ir kinofilmų, jūs aiškiai žinojote, kur tiesa, kur melas, kas dora ir kas nedora. Dabar to nėra. Tamsiosios jėgos dabar viską taip sumaišė, taip sudrumstė, nes drumstame vandenyje lengva sugaudyti žuvis. Religinė literatūra uždrausta. Kiek pasiaukojusių už jos gaminimą bei platinimą sėdėjo kalėjimuose. Vienokia dora skelbiama, kitokia diegiama. Ir kaip tam mažam žmogui, nors save laikančiam jau labai dideliu, susigaudyti? Jo per anksti pažadinta prigimtis šėlsta, o jis nežino, kaip ją suvaldyti. Kyla neaiškumų, problemų dėl Dievo įsakymo, o netrukus ir nuodėmės. Juk nuodėmė prie Dievo netraukia. Tada atsiranda noras bėgti nuo asmenų, kurie žadina, puoselėja tikėjimą, nuo Bažnyčios, nes ji primena vidinę netvarką ir nešvarą. Tada kuo toliau nuo visko, kas prabyla į sažinę! Ir Kainas po nuodėmės bėgo nuo Dievo.

Blogiosios jėgos įdiegia įsitikinimą, kad tikėjimas varžo ir riboja meilę, atima džiaugsmą ir laimę. Jums sunku tuo patikėti, nes tiesiog šviečiate meile ir džiaugsmu. O jų pasaulyje Dievas yra ne Tėvas, o griežtas Valdovas, atėmęs ar uždraudęs žmogui visa, kas žemėje gražiausia ir maloniausia. Todėl supraskime juos ir nesmerkime. Bene svarbiausia mūsų misija - padėti jiems išlaikyti dorą, tada nebus ir tikėjimo problemų. Tiesa, tikėjimu dar rūpinamės, o sunkiausiai sričiai jokio dėmesio! Šiame amžiuje ištinka ir tikėjimo krizė. Juk vaikiškam tikėjimui peraugti į su-

augusiojo tikėjimą reikia žinių ir tvirtų argumentų. Negavęs pagrindų jaunimas nusigręžia nuo religijos, o tada ir dora tampa visų vėjų blaškomu laiveliu. - Taip baigiau aiškinti šią problemą.

Šis mano kunigystės aušroje įvykęs pokalbis nepasimiršo. Seselių širdies skausme išgirdau neišreikštą prašymą tų, kurie suklydo, ir tų, kurie dar ateis į tuos sunkius metus. Išgirdau prašymą tikros tiesos, teisingų gairių, nurodant kelius į meilę, pagalbos nusivylusiems bei tokios jėgos, kuri pakelia parpuolusius. Tą galią turi mūsų religija. Antgamtinė galia, vadinama malone, tik ir laukia, kad mes ją per Bažnyčią pasikviestume.

Antra priežastis, vertusi susidomėti meilės pasauliu, buvo statistika. Nuodėmės prieš 6 ir 9 Dievo įsakymus kenkia visuomenei. Sociologijos ir psichologijos mokslų tyrimai šiai sričiai skiria ypatingą dėmesį. Jie galėtų tyrimais patvirtinti, kiek žmonių gerovė priklauso nuo jų doros. Mane šturpino Lenkijos, Vokietijos ir Amerikos minėtų nuodėmių statistika. Mat blogis moka meistriškai pasinaudoti masinės informacijos priemonėmis, jei kur nors jo lygis išauga, jis pradeda tekėti ten, kur jo lygis mažas ar mažesnis, bet, deja, pirmoje vietoje nemažėdamas. Aišku, visa tai pasieks Lietuvą. Tai ir įvyko, ypač paskutiniaisiais metais.

Šios dvi ir dar kelios mažesnės priežastys man iškėlė problemą, o veikimui pažadino baisus dėsningumas: KAS NETENKA DOROS, NETENKA IR TIKĖJIMO! KAS NETENKA TIKĖJIMO, NETENKA AMŽINOS LAIMĖS! Jei nesiorientuojama meilės pasaulyje, jeigu neskaistumas veda į pragarą, tai kaip, būdamas kunigas, gali aimanuoti liūdnai linguodamas galvą: "Ką padarysi, dabar tokie laikai, jaunimas visai sugadintas, nėra jokios išeities..." Kaip galima verkšlenti ir neištiesti rankos einantiems į pražūtį? Tai kieno pagaliau šventa pareiga gelbėti sielas! Ką Kristus siuntė šiai misijai? Ką įgaliojo aiškinti ir mokyti, atleisti ir gydyti, aukoti auką ir dalyti malones?..

Kur dėtis kunigui, išgirdus tokius argumentus? Ir aš niekur nesidėjau, o rašau jums.

Praėjusiais metais į Kauno Šeimoms centrą kreipėsi Santuokų

rūmų darbuotojai su negirdėta problema. Tam tikra dalis santuokinių - buvę dvyliktokai. Matyt, didelė meilė neleidžia laukti. Vos spėję išlaikyti brandos atestato egzaminus, tuokiasi birželio mėnesį, o skiriasi lapkrityje. Sekdami paskutine mada, jie tuokiasi ir Bažnyčioje, susiriša visam gyvenimui. Žinoma, tuokiasi nepriversti, o iš didžiulės meilės. Tokių santuokų padariniai rodo, jog jų meilė buvo daugiau biologinė ir tik labai mažai dvasinė. Tos skurdžios dvasinės meilės teužtenka vos keletui mėnesių. Tikrai mylint yra atvirksčiai. Kaip ten bebūtų - tai dviejų žmonių tragedija ir žaizdos pasiliks visam gyvenimui. Jei tuoksis antrą kartą, kas, beje, ir daroma, jų santuoka bus neteisėta, šalia Bažnyčios, o jų gyvenimas Bažnyčios akyse - nedoras gyvenimas. Todėl negalės eiti išpažinties, nes tokiems negalima duoti išrišimo. Kokie bus jų vaikai, nuo pradėjimo augę po juoda nuodėmės saule?

Užteks juodų spalvų. “Dievas yra meilė” (1 Jn 4,8), o Bažnyčia yra tikros, amžinos meilės mokytoja. Kaip kunigas turiu žinoti, kokia turi būti ta nuostabiausioji, tikrų tikriausioji meilė, paverčianti santuokinių gyvenimą rojumi, brandinanti asmenybes ir herojiškumą. Todėl ir rašau jums, kad mąstytumėte kitaip, gyventumėte kitaip ir mylėtumėte kitaip. Ne taip, kaip jus tiesiogiai ar netiesiogiai mokė bei auklėjo komunistinis režimas. Atimdamas dorą, jis norėjo padaryti žmones savo užmačių vergais. Nes tik morališkai puolęs žmogus tinka kiekvienai niekšybei. Komunistiniam režimui žlugus, piktosios jėgos tuoj pat atsiuntė kitą savo tarną - pornografiją ir seksą. Ir beveik nėra, kas šaukte šauktų: koks bausis pavojus apėmė Lietuvą, kokia vergija gresia jaunimui. Juk pamačius, paragavus šio “narkotiko”, vėl ir vėl jo norisi. Reginiai trauks į veiksmus ir niekada nebus gana, lygiai kaip ir tikrų narkotikų. Laimė tik tam momentui. O toliau amžinas nepasisotinimas, amžina nelaisvė. Vietoj meilės - geismas, vietoj laimės - vergija. Ir čia, ir ten (po mirties). O galėjo būti kitaip.

Vedybinio gyvenimo pradžioje vienam vyrui paaiškėjo, kad jo

žmona bendraudama su viršininkais nueina iki intymiausių dalykų. Nustebęs ir pasipiktinęs liepia pasiaiškinti. O ji ramiai sau porina: “Jei žiopsosi, karjeros nepadarysi. Taip ir vargsi visą gyvenimą. Turiu patrauklų kūną ir juo naudojuosi. Ir apskritai, kas čia tragiško?” Komentarų nereikia, tik norisi klausti: “Kur meilė, kur laimė? Ar galima atkurti, kas sugriauta?” Tam reikėtų esminio abiejų pasaulėžiūros, dorovinių nuostatų pasikeitimo ir grįžimo į tikėjimą. Tačiau ir jūs, jaunieji skaitytojai, gerai žinote, kaip nelengva pasikeisti net mažuose dalykuose, o ką jau bekalbėti apie esminius? O minėtos tragedijos priežastis ir pradžia mokykloje. Štai ir dar kodėl jūsų nelaikau vaikais ir kodėl jums rašau.

“Laimė” sekse arba dar vienas skundas

“Aš jau buvau visiškai smukęs, jau buvau išbandęs visus seksualinius malonumus, tačiau tai manęs niekuomet nepatenkino, priešingai, po kiekvieno kritimo man pasidarydavo taip bjauru ir šlykštu, kad norėdavau prakeikti pats save ir tą mergaitę, su kuria nusidėdavau. Tai nebuvo religinio pobūdžio atgaila, - religiją laikiau prietarais, - ne, tai būdavo balsas mano geresniojo aš, kuris padarydavo mane amžinai nelaimingą. Nugalėtasis vidinis aš vaitodavo begalinėse kančiose, šaukdavo, maldaudavo. Ir ko jis maldaudavo? Prarastos nekaltybės ir ramybės” (Hardy Shilgen SJ “TU ir ji”, Chicago, 1953, 119 p.).

M e r g a i t ė m s

Kas atstumia jaunuolį?

“Aš nè kiek negerbiu mergaičių, nes dažnai jos man buvo nuodėmių priežastis.” “Visur matau moters suvyriškėjimą. Tokį elgesį matydamas negaliu jos gerbti.” “Šiais laikais galima sutikti mergaičių, kurios pasižymi perdėtu noru patikti. Jos gali pražudyti žmogaus dvasią.” “Mergaitės pačios priveda prie to, kad sunku apie jas gerai manyti.” (Hary Shilgen SJ “Tu ir jis”, Kaunas, 1931, 158 p.)

Kas sužavi jaunuolį?

Mergaitės, jūs neįsivaizduojate, kokią įtaką jūs galite turėti jaunuoliams! Ne laisvas elgesys, ne madingi drabužiai kažką lemia, o jūsų vidus. Jūsų matomas dvasingumas. Jis nulemia įtaką jaunuoliams. Jis sužavės ir tą, kuriam dvasinės žmogaus vertybės tiek pat brangios, kaip ir Tau, išsiilgusiai tikros ir amžinos meilės. Jaunuoliai rašo jums, mergaitės:

“Aš jau buvau beveik morališkai puolęs. Bet viena mergaitė padarė man tokį įspūdį, jog lioviausi nuodėmingai gyvenęs.” Taip prisipažino jaunuolis, kuris su ja nė kiek nebendravo. “Neseniai man teko susipažinti su kilnia, nekalta mergaite. Po to manyje dingo kūno geismas. Su pasibjaurėjimu ėmiau žiūrėti į tamsią, nuodėmėmis suteptą praeitį. Nuo tada lioviausi geismingai žvelgti į merginas.” “Kai mane užpuldavo pagundos ir versdavo nusidėti, tai, ją prisiminęs, sušukdavau: jei dabar nusidėsi, nebūsi vertas į ją pažvelgti. Taip ji mane apsaugojo nuo daugelio pavojų.” “Dažnai nusidėdavau neskaisčiomis mintimis. Tačiau mane apimdavo siaubas, kai išvysdavau mergaitę, jos nekaltas akis.” (T.p. 157 p.)

SANTUOKA - ŠVENTAS GYVYBĖS ŽIDINYS

Kaip tapti mylimu, mylima, kad meilė neužgęstų, kaip sukurti laimingą šeimą - jums kalbės, patars ir nurodys šis paskaitų ciklas - jums, jaunieji.

Meilė. Artėja santuoka. Širdyje pavasaris. Ir jau taip netoli iki laimės viršūnės.

Tačiau sakoma: kartais meilė išblėsta, santuoka suyra. Tu tik šypsaisi ir netiki tokiais pavojais. Taip gali atsitikti tik su kitais, kurių meilė buvo netikra, o tavo meilė visais aspektais auganti į begalybę, yra stipresnė už mirtį, ji amžina. Jei gyventum Rojuje, o ne Žemėje - tikrai taip ir būtų. Mūsų planetoje ir žmogaus viduje grumiasi gėris ir blogis. Prisimink savo praeities klaidas, įvertink ir tai, kad ne visa pasiekei, ko troškai. Štai kokie blogio šešėliai gali aptemdyti ir tavo meilę. Tiesa, tau labai sunku pro rožinius meilės akinius matyti kartais pilką gyvenimo realybę. Lietuvoje išyra kas trečia šeima. Jeigu jiems meilės viršūnėje būtų kas nors pranašavęs tokią baigtį, jie būtų sureagavę gana audringai. Deja... Besituokiantieji ne visuomet žino, kokį rimtą žingsnį žengia savo gyvenime. Anot rašytojo L.Tolstojaus, romane viskas baigiasi vedybomis, o gyvenime nuo jų viskas tik prasideda. Pradžioje iškyla problemos, vėliau jos perauga į konfliktus. Ar tai tragedija? Jokių būdu! Viską galima suderinti, viską išspręsti, tik reikia žinoti kaip. Ar to mokė šeimoje, vidurinėje ar aukštojoje mokykloje? Jeigu nemokė, tad reikia mokytis dabar!

Nepasiruošusį žmogų sutrikdo net mažas netikėtumas, o pasiruošusį nė didžiausi sunkumai neišveda iš pusiausvyros. Įprasti darbai ir pareigos žmogaus neapsunkina. O kas mokė visų darbų ir pareigų, kurie reikalingi šeimoje?

Ką davė gyvenimas jums, šiuolaikiniai jaunuoliai?

Buvusios priespaudos ir tautos dehumanizavimo metu buvo stengiamasi tiesiog su velnišku gudrumu sudarkyti šeimą ir sunaikinti vertybes, kurios brandina žmoguje žmogų. Viskas buvo daroma, kad ekonomika, mokslas, technika, socialiniai santykiai tarnautų nužmoginančiai ideologijai. Šiais laikais mes esame vidujai sužeisti. Prisiminkime veiksmus, žlugdančius laimingą santuoką.

Atimtas dvasingumas. Jis griaua materializmą, todėl turėjo būti išplėstas. Dvasingumas kyla iš Dievo, todėl ryšys su Dievu - religija - turėjo būti sunaikintas. Todėl to, kas turi būti gaunama "su motinos pienu" ir reguliariai vis plačiau nušviečiama bei gėrio šviesoje auklėjama, tu gavai tik ašaras, o kai kas ir to negavo. Meilė susideda iš dviejų elementų: dvasinio ir kūniško. Kūniška meilė paprastai greit užgęsta, o dvasinė - juk dvasia amžina - išlieka amžinai. Tačiau kaip mylėti dvasia, jei dvasingumas sugriautas? Per ryšį su Dievu - religija - žmogus dvasiškai auga, o kartu auga ir bręsta jo meilė. Tai ar reikalinga gyva religija, kuri vienintelė subrandina meilę iki tikrumo ir amžinumo kategorijų?!

Sugriauta moralė. Augome paradiškos moralės epochoje, kai svarbiausia buvo parodyti pasauliui komunistinės moralės neprilygstamo pranašumo fasadą prieš kapitalizmo išugdytą pasaulį. O už fasado gi buvo sudarytos specialios sąlygos demoralizavimui bei supuvimui. Sugriovus tėvų autoritetą, vaikai buvo auklėjami komunistinės ideologijos dvasia ir sudarytos visos sąlygos doros žlugdymui. Po 50 metų "auklėjimo" ko verti tapo bendražmogiškos moralės principai: nevok, nemeluok, nepaleistuvauk, gerbk autoritetą, nekenk kito kūnui ir dvasiai, nebūk godus, nerūstauk, netingėk, nežemink kito, nepersigerk, ne-

pavydėk ir kt. Laimingi jaunuoliai, augę tikrai religinėse šeimose! Jiems doras gyvenimas - jau antra prigimtis.

Kūrybiškumas žmogui būdingas ir reikalingas net vaikystėje. Kolūkinis, gamyklinis ar panašus darbas užkirto žmogaus prigimties potraukį kasdieninei kūrybinei veiklai. Tai ypač pažeidė vyrų psichologiją. Kai žmogui kažko labai labai trūksta, atsiranda keista būseną, kai žmogus neranda sau vietos, išsivysto neaiškus nerimas. Prievartinė materialistinė ideologija, turėdama didelę patirtį, atnešė ir priemonių nerimui raminti - alkoholį. Japonijoje 20 procentų pagyvenusių žmonių miršta nuo persidirbimo (neprievartinio). Po darbo vyrai eina į kursus, pasitarimus, kūrybinius užsiėmimus ir diskusijas, į bibliotekas ir pan. Japonas tiesiog "skęsta" kūryboje, todėl alkoholiui nėra nei laiko, nei poreikio. Kūrybos stoka - tai viena iš svarbiausių alkoholizmo priežasčių. Taigi kūrybingas jaunimas, sukūręs šeimą, moka kūrybiškai ir dalykiškai spręsti iškilusias šeimos problemas. O tai sutuoktinius sujungia dar stipresniais saitais.

Iniciatyvą sužlugdė paniekinta nuosavybė ir tas nelemtas lygiavos principas. Žmogus yra vientisa būtybė. Neigiamas poveikis vienoje srityje atsiliepia į kitas. Bėda šeimai nekūrybiškas vyras, nuo ko moteris, visai to nenorėdama, suvyriškėja.

Nuskurdo mokslas, kai buvo atimti dalykai, kurie ugdo asmenybę ir ruošia ją gyvenimui. Vidurinis mokslas - tai labai gerai, kiek įvairių dalykų mokoma, tačiau kurie yra būtini tuoj pat, sukūrus šeimą, nežino niekas! Prisiminkime praeities paradoksą: mokykloje būdavo vos keli skyriai, o jaunimas būdavo idealiai parengiamas gyvenimui ir šeimai.

Daugiabučiai namai - kūnui patogų, dvasiai - kalėjimas. Ligoniams ir seneliams - tai rojus, o auginantiems jaunąją kartą - tik "meškos paslauga". Ten vaikams ir jaunimui per mažai erdvės, nėra sąlygų judėjimui, darbui ir kūrybai. Galų gale nėra kampelio pabūti vienam, pailsėti nuo žmonių. Gamta ramina ir gydo, bet jos nėra. To padarinys: nervų sistemos išsekimas, pyktis, nepasitenkinimai kitais ir net savimi. Jaunimas nori ištrūkti iš tokio

narvelio, sukurti savo šeimą. Kaip džiaugiasi jauna šeima, gavusi butą, nors jis irgi analogiškas kalėjimas.

Štai pagrindinės priežastys, atėmusios galimybę sukurti laimingą šeimą. Tačiau nors ir kaip bebūtų sužlugdytas žmogus, jame visada lieka dieviškumo atšvaitai. Tad ir reikia visomis jėgomis stengtis atgauti prarastąsias vertybes, ruošti didžiajai meilei, pasisavinti visą įmanomą gėrį artėjant prie absoliutaus Gėrio ir Meilės.

GYVENIMO MOKYKLA

Nuo seniausių laikų žmogus šeimai buvo rengiamas gyvenimo ir šeimos mokykloje. Taip jis perimdavo protėvių patirtį ir įliedavo į ją savuosius atradimus. Įvairios mūsų šimtmečio revoliucijos nutraukė šios patirties perdavimą. Tačiau šiuolaikiniam jaunimui atrodo, kad jis pasirengęs ir meilei, ir šeimai. Reali padėtis išaiškės iš keturių klausimų analizės.

1. Ar kartais nesiskundi pernelyg didele tėvų globa? Ar tau neatrodo, kad tėvai elgiasi su tavimi kaip su vaiku, nors tau jau aštuoniolika ir gali kurti savo šeimą. Gal už tave viską daro ir nusprendžia tėvai?

O gal jie niekuo dėti. Jei būtum savo išmintingais sprendimais įrodęs, kad jau esi subrendęs, jei mokėtum susitvarkyti, jei dalį šeimos reikalų bei darbų naštos sėkmingai būtum nešęs - niekas tavęs nelaikytų vaiku. Savaime suprantama, ant netvirtų pamatų laimingos šeimos nesukursi.

2. Gal tu skundiesi, kad nenupirko to ar kito daikto. Šitai pasiduriama su šeimos ekonomika, kurią suprasti ir kurios mokytis reikia jau nuo 13 metų. Nuo to laiko jau reikia riboti savo norus. Šeimos ekonomika panaši į miesto ar valstybės ekonomiką. Jei nenori to pripažinti ir tai realybei paklusti, esi dar vaikas. Šeimos ekonomikos klaidos net karščiausių meilę gali atvėsinti.

3. Kaip reaguoji, kai tau, pvz., liepiama dirbti namuose, nueiti į parduotuvę? Jei visa tai atrodo kaip prievarta ir kėsanimasis į tavo laisvę, santuokai dar nesi pasirengęs. Kas gi turi dirbti namuose? Namai ne viešbutis, kuriame aptarnaujama, o viskuo besidalijąs kolektyvas. Jis buvo ir bus.

Jeigu kokių nors „stebuklų“ bendras šeimos darbas priimamas kaip puolusiam žmogui neišvengiama būtinybė ir kaip Dievo palaimos šaltinis - jis sujungia šeimą naujais ryšiais, suteikdamas visiems šeimos nariams šventės džiaugsmą.

Tačiau dažniausiai jaunas žmogus gyvena kaip išlaikytinis šeimos viešbutyje. Dirbti nenori, o pinigų ir malonumų labai. Taigi jis lieka vaikas, nors jam 25, 30 ar daugiau. Žmonijai brokas nereikalingas. Todėl Dievas, išbandęs visus galimus ir palyginti neskausmingus auklėjimo metodus, toliau leidžia mokyti gyvenimui. O kiek tai kainuoja ir jam, ir kitiems?! Kiek skausmo, tragedijų ir skaudžių praradimų!

4. Jei tau religijos praktikavimas tiktai tėvų ar kitų žmonių primesta nemaloni pareiga, jei Dievas nėra tau tiesos, gėrio ir meilės Absolutas, kurį tavo protas stengiasi pažinti, o širdis mylėti, - tavo tikėjimas dar vaikiškas. Gyvenime pakliūsi į tokias situacijas, kai nebebus į ką atsiremti, kai pasijusi visiškai vienas, kai begalinis skausmas ar beprasmybė norės tave sulaužyti. Jei Dievas tau bus tolimas, jei nemylėsi Jo, nepatikėsi, kad galima į Jį atsiremti, kad Jis gali visada padėti, tai kas tuomet?

Tai viena, o antra: kaip galima be Dievo augti dvasingam ir tuo pačiu stiprinti savo meilės dvasingąjį komponentą? Bet kokia kūniška meilė anksčiau ar vėliau užgęsta. Dievas yra meilė. Dvasingas žmonių meilės elementas kyla iš Dievo, yra Jo palaikomas. O jei ryšio su Dievu nėra, iš kur atsiras dvasingoji tavo meilės dalis?

Meilė nėra nekintama. Santuokiniame gyvenime metai po metų ji mažėja. Tačiau ji gali ir augti, naujais žiedais išsiskleisti, jei auga ir bręsta tavo asmenybė. Sunkiausia žemėje yra nugalėti save. Tačiau be šio - sunkiausio - nėra nei asmenybės, nei meilės augimo! Ir sunkiausi dalykai tampa įveikiami remiantis religija, t.t. išlaikant ryšį su Dievu, jo veikiančia visagalybe. Tačiau ar tavo ryšys su Dievu toks stiprus, kad jau dabar jauti tave formuojančią Jo įtaką?

Išanalizavęs šiuos keturis klausimus, tiesa, dar ne viską api-

mančius, pamatai, kaip esi pasirengęs santuokai. Ar galėtum šiandien tvirtinti, kad tavo gyvenimo laivas jau visiškai parengtas savarankiškam reisui, kad galėsi atlaikyti visas gyvenimo audras? Jei šie sąžiningi atsakymai tavęs nepradžiugino, nenusimink! Dar turi laiko, dar nepanaudojai didžiausios jėgos - savo meilės, todėl renkis santuokai, ir Dievas tau padės.

Vis labiau aiškėjant santuokinio gyvenimo problemoms, savaime kyla klausimas, kaip anksčiau jaunimas rengdavosi šeimai? Skyrybų nebūdavo, o viską nulemdavo tinkamas bei visapusiškas pasirengimas šeimai.

Senoji šeima

Anksčiau vaikas išeidavo gyvenimo mokyklą. Žmogaus pragyventas laikas ir yra pasirengimas šeimai. Šeimoje vaikas buvo ir mokinys, ir mokytojas. Šeimos universitete jį daugiausia mokė ne tėvai, nes tėvas - rektorius, mama - prorektorė. Dėstytojais buvo vyresniosios seserys, broliai, seneliai ir kiti giminės. Kiekvienas dėstė savo dalyką daugiau ar mažiau paliesdamas ir bendruosius dalykus. Tikėjimas išugdė universiteto darbuotojų asmenybes, kartu ir aukštą jų dorybingumą. Tai lėmė šeimos universiteto darbuotojų santarvę, o drauge ir harmoningą vaiko mokymą, auklėjimą ir lavinimą. Šeima buvo ir gamybinis kolektyvas, ir gyvenimo mokykla, kurioje tėvai su savo pagalbininkais perduodavo visą protėvių patirtį, o kartu ir savo profesiją.

Mažasis studentas jau nuo penkerių metų tampa dėstytoju jausnesniems už save. Jis įdėmiai stebi vyresniųjų elgesį su mažaisiais, ir jį be galo traukia pakartoti suaugusiųjų "žaidimą", o tai jis atlieka labai mielai ir stropiai. Jam augant ir bręstant pavedamos vis sudėtingesnės užduotys, kol po truputį jis viską išmoksta.

Šeimoje ypač efektyviai buvo mokoma pačios svarbiausios ir sudėtingiausios profesijos žemėje: būti motina, būti tėvu. Atėjus laikui kurti šeimą, jaunimas jau mokėdavo viską, o problemos šeimoje spręsdavosi tarsi savaime, nes sutuoktiniai ne tik žinojo,

ką turi daryti, bet ir mokėjo. Japonijoje šeimos tokios patvarios ir laimingos dar ir todėl, kad sutuoktiniai šeimos gyvenimui būna labai gerai pasirengę ir kiekvienas visas savo pareigas idealiai atlieka.

Naujoji šeima

Šeimos universiteto rektorius ir pavaduotoja visą dieną toli nuo vaiko - tarnyboje, o vieną ar du vaikelius auklėja svetimi lopšelyje, darželyje, mokykloje. Vaikai ten išmoksta bendrauti, išmoksta daugelio dalykų, bet to, kas rengtų gyvenimui, ten nėra. Mažavaikėse šeimose vaikai negali mokytis ir auklėti jaunesniųjų. Taip neįgauna praktinių įgūdžių. Su tėvais drauge nedirbant neįkvepiamas polinkis dirbti. Šiuo metu Lietuvoje 68,5 procento žmonių gyvena mieste. Čia daugybė neišspręstų problemų, kurių daugelio ir išspręsti neįmanoma. Antra, tiek vidinių šeimos problemų. Mokslo, technikos ir kosmoso amžiuje šeima degradavo iki akmens amžiaus.

PAREIGA

Mergaitės laiškas: *“Mokykloje mus moko įvairiausių dalykų, vėliau gali studijuoti pasirinktą specialybę, laisvalaikiu gali mokytis groti, dainuoti, siūti ar megzti, o kaip būti gerais sutuoktiniais ir tėvais, nemoko niekur, nors tai būtina kiekvienam. Mūsų specialybė tarnauja visuomenei, o šeima kuria ne teorijas ir ne mašinas, o naujus žmones. Specialybei tiek metų, tiek jėgų paskiriama, o šeimai - nieko. Santuokiniame gyvenime, tik patyrus daugybę sunkumų, “atrandame ameriką”, dažnai atsiduriame aklavietėje. Argi ištaisysi auklėjimo broką, jei “eksperimentas” nepavyko, juk galimybės antram bandymui nėra. Visi tėvai nori, kad jų vaikai būtų gerais žmonėmis, o pavyksta toli gražu ne visiems. Manau, kad šeimoje ir auklėjant vaikus išskyla būdingos problemos ir yra panašūs būdai kaip lengvai jas išspręsti. Bet mes to nesimokėme...”*

Apie tai, ko nemokė, ir apie daugelį sutuoktiniams žinotinų dalykų stengiasi rašyti žurnalas “CARITAS”, ypač šis ciklas jaunimui.

Šį kartą pažvelgsime į šeimos dorovinius pagrindus. Dorovė - tai žmogaus elgesį reguliuojančios normos ir principai, viena žmonijos sąmonės formų; ji pasireiškia kaip žmogaus sąžinė, o jos turinį sudaro humaniškumas. Doros pagrinduose yra visa tai, kas privalu, o tai ir sudaro pareigą. Mes turime įvairių pareigų: Dievui, Tėvynei, artimui ir sau, o sukūrusiems šeimą: tėvų pareigos vaikams, ir atvirkščiai, vaikų tarpusavio pareigos, pareigos seneliams ir t.t.

Mūsų laikais pareiga nuvertinama, ir todėl tiek žmonių patiria tragedijas. Apie moterį, palikusią savo vaiką gimdymo namuose,

sakome, kad ji paniekina savo pareigą vaikui. Neatliktos pareigos padarinys - traumuotas vaiko gyvenimas, kurio niekas neatitaisys. Retkarčiais pasitaiko ir atvirksčiai. Jauna moteris, matyt, netikinti, rašo, kad išsiskyrusi: netrukus ji pajuto, jog abiem vaikams reikalingas tikrasis tėvas, nors antrasis vyras ir labai geras. Vis labiau stiprėja sąžinės balsas, sakantis grįžti pas pirmąjį, nors ir nemylimą vyrą. Toks subtilus tėvų pareigos vaikams supratimas padeda atitaisyti net ir lemtingas klaidas.

Mūsų tarpusavio santykius, be kitų faktorių, reguliuoja ir vadinamoji tarpusavio pareiga, o tiksliau - artimo meilė. Psichologai tvirtina, kad bendravimo formos tarp žmonių gali būti penkių tipų:

Besąlygiškas diktatas: aš tau įsakau! Ir jokių kompromisų.

Konfrontacija - priešiškus. Tai nuolatinis "karo stovis", panašiai kaip bendroje virtuvėje.

Nurodinėjantis globėjiškus, besiliejančias nuolatiniais pamokymais vos ne kiekvienam judesiu.

Nesikišimas. Kiekvienas gyvena savo pasaulyje savo gyvenimą.

Draugystė ir bendradarbiavimas. Tačiau tikra draugystė ir tikras bendradarbiavimas gali egzistuoti tik tada, kai abu su tuoktiniai šventai atlieka visas savo šeimynines pareigas.

Ir be analizės aišku, kad pirmos keturios bendravimo formos yra daugiau ar mažiau nekrikščioniškos. Jei nemoki krikščioniškai bendrauti su tėvais, broliais, seserimis, giminėmis, draugais, to neišmoksi santuokiniame gyvenime. Psichologai tvirtina: koks buvo tavo bendravimas gimtuosiuose namuose, toks pat bus ir tavo sukurtoje šeimoje. Nuo dėsnų nepabėgsi. Bet tau yra visos galimybės dabar iš pagrindų pakeisti bendravimo būdą, juk rengiantis santuokai tai jau kartu ir tavo pareiga.

Pareigų pasiskirstymas šeimoje labai svarbi problema. Prisiminkime statistiką. Pirmoji išsiskyrimų priežastis - alkoholio vartojimas, antroji - buto neturėjimas, trečioji ir ketvirtoji - nepasidalijimas pareigomis. Ne vienas nori gyventi kito sąskaita,

kad kitas beveik viską padarytų už jį. Lygiai taip, kaip buvo vaikystėje. Arba vėl: “Aš vyras ir moteriškų darbų nedarysiu”. Bet moters pareigų krūvis bene dvigubai didesnis nei vyro. O draugiškas bendradarbiavimas - juk tai sutuoktinių pareiga.

Kiek problemų tarpusavio santykiuose tarp jaunos šeimos ir jų tėvų? Tikra artimo meilė visada randa išeitį. “Jau 13 metų vedęs, - kalba vyras, - ir uošvė visą laiką buvo šeimos angelo sargo rolėje. Ji palaikydavo ne dukters, bet mano nuomonę, dažniausiai patylėdavo. Mes visi kuo geriausiai sutariame”. Jei tėvai pataria skirtis, padeda viso blogio autoriui - piktajai dvasiai. Sunkumuose tikra artimo meilė panaudos visas natūralias ir antgamines priemones, kad tik šeima neiširtų.

Kas turi būti šeimos galva? Atsako moteris: “Vyras buvo ir turi būti, nors moteris ir laiko tris namo kampus.” Atsako psichologas: “Būdama vyrišku būdu šeimos galva moteris nebus laiminga ir kitų tokių negalės padaryti. Tai ne pagal jos prigimtį. Deja, kai išteka už feminizuoto vyro, gyvenimas priverčia viskam vadovauti. To padariniai, žinoma, būna skaudūs, nes traumuoja vaikus”. Atsako Šventasis Raštas: “Jūs, žmonos, būkite klusnios vyrams, kaip dera Viešpatyje. O jūs, vyrai, mylėkite savo žmonas ir nebūkite joms šiurkštūs” (Kol 3,18-19).

Pareigingumas išugdomas tėvų namuose. Geroje šeimoje dėl pareigų nesiginčijama. Kada vaikai mato, kaip mandagiai, su pagarba ir meile bendrauja tėvai, kada mato geranoriškus ir geraširdiškus santykius su seneliais - visa tai “įsigeria į kūną ir kraują”. Vienoje šeimoje vaikų pareigingumas ir atsakomybė auklėjama taip: vyriausioji trylikametė mergaitė atsakinga už tvarką namuose, dešimtmetė - nuperka kasdieninius maisto produktus, o penkiametė padeda mamai virtuvėje. Ir visai nesvarbu, kad tarkuojama bulvė patamsės ir kad ranką susižeis. Tegu tas darbas užtruks ilgiau, bus atliktas prasčiau, bet auklėjimo rezultatai atperka viską. Mergaitės namų mokykloje turi išmokti visus moteriškus darbus. Berniukui ne pro šalį, mokantis vyriškų darbų, pramokti šeiminkės amato.

Jauni žmonės tiki klaidinga iliuzija. Jie galvoja, kad po santuokos vienas kitą taip perauklės, kad jų santuoka tikrai taps ideali. Psichologas užrašė visus sutuoktinių priekaištus vienas kitam pirmaisiais vedybinio gyvenimo metais. Beveik visi 1 100 priekaištų buvo skirti kito perauklėjimui. Tai rodo ne tik nepasirengimą santuokiniam gyvenimui, bet ir pagrindinių laimingų šeimos gyvenimą lemiančių dėsnių nežinojimą, kurių vienas skamba taip: "Nesistenk kito perauklėti!" Perauklėjimo iliuzijai paprastai pasiduoda mergaitės. Meilė joms yra viskas. Dėl jos keičia tautybę, tikėjimą, jau nekalbant apie mažiau svarbius dalykus. Jaunuolio meilė neturi tokios galios, o po santuokos paprastai galimybė keistis dar sumenkėja. Auklėtis ir keistis reikia iki santuokos, nes neauklėto ir nesiauklėjusio santuoka neišauklės. Absoliučiai imant, santuoka keičia sutuoktinius, bet reikia bent minimumą atsinešti prie altoriaus, kad gyvenimo sunkumai nepražudytų pačios meilės, dar tokios silpnos ir neužsigrūdinusios, dar nepraėjusios kančios bandymų.

Baigdamas kreipiuosi į tave, mielas skaitytojau. Ar žinai, kuo tikintis skiriasi nuo netikinčio? Pirmiausia tuo, kad krikštu žmogus įgauna pareigą liudyti Dievą. Ką tai reiškia? Svarbiausias Kristaus mokslo reikalavimas yra meilė - meilė Dievui, meilė žmonėms. Ir visa tai reikia savo gyvensena paliudyti. Kristus nurodo: "Iš to pažins, kad esate mano mokiniai, jei mylėsite vieni kitus" (Jn 13,35). Į mums nurodytą tarpusavio meilę telpa ne tik žmoniški tarpusavio santykiai, bet ir dalijimasis gerumo duona su aplinkiniais.

Pirmoji tavo pareiga liudyti Dievą tam, kurį myli. Jei sužadėtinė, vėliau žmona, matys tavo taurumą, vyriškumą, jei mokėsi suprasti ir atleisti, jei būsi jai visokeriopa atrama - jai bus suprantamas Dievas, turįs tai ir dar daug daugiau. Kadangi ji su tokiu tavimi nori būti, todėl noriai glausis ir prie Dievo, nes būsi jai paliudijęs, koks jis yra. Mergaitės švelnumas, atjautimas, džiaugsmas, ramybė, kantrumas, meilė ir t.t. ves mylintį vyrą prie aukščiausios tobulybės - Dievo. Taigi liudykite dabar, ir po san-

tuokos, ir visą gyvenimą. Juk tai laimę ir meilę garantuojanti krikščionio pareiga.

O kam aš gyvenu žemėje? Dievo esu pašauktas čia gyventi ir su juo bendradarbiauti jo kūryboje, nes jis panorėjo su manimi dalytis savo dievišku, kuriančiu ir kitam laimę nešančiu gyvenimu. Mano svarbiausia pareiga - įgyvendinti Dievo planus. Jei žvelgčiau vien į šeimą, tai man privalu taip naudotis visomis gėrybėmis ir taip jas tvarkyti, kad iš visos mano veiklos ir mano gyvenimo šeimai būtų visokeriopa dvasinė, moralinė ir materialinė nauda, didesnė laimė bei tobulėjimas.

ĮSIMYLĖJUSIAI KUNIGA

Ingrida, meilės sužeista širdimi pajutusi meilės jėgą, matydama pavojų ir nerasdama išeities, tu prašei pagalbos: *“Man dabar labai sunku gyventi, aš nebegaliu daugiau kentėti ir tylėti... Pamilau savo parapijos kunigą. Po pirmo pokalbio mūsų žvilgsniai vis susitikdavo. Bėgo laikas, jausmai kaskart stiprėjo, ir aš pajutau, kad nebegaliu atsilaikyti. Neabejoju ir jaučiu, kad mes mylime vienas kitą. Ir apie tai niekas nežino, tik vienas Dievas. O ką man daryti? Aš nenoriu, kad gerb. kunigas eitų į nuodėmę su manimi, bet aš myliu ir negaliu be jo. Kaip elgtis, kad nepradėtume daryti nuodėmių? Padėkite!”*

Ingrida, jei būtum vienintelė, pakliuvusi į tokią situaciją, gal žurnale ir neatsirastų vietos išsamiam atsakymui. Deja, išdykėlis Amūras mėgsta žaisti ne bet kuo, o žmonių širdimis. O vėliau juokiasi iš jų meilės kančių. Jam visiškai nesvarbu, ar žmogus laisvas, ar saistomas amžinų ryšių. Pastaruoju atveju šitam išdykėliui nenuilsdamas talkina žmogaus priešas iš tamsybių pasaulio. Jam sekasi netgi kunigui “apsukti galvą”. Kieno gi mintį minėtas kunigas ne kartą tau kartojo: “Atsimink, mes esame teisūs ir skaitūs.” Blogio dvasia suokė ir suoks pavojaus nematančiam kunigui apie jūsų meilės skaitumą ir kartu vis “įpils benzino” į nelegalios meilės gaisrą. Piktasis žino, kaip nuo kunigo priklauso daugelio žmonių dvasinis augimas ar degradavimas, išganymas ar pasmerkimas. Kunigas neina vienas nei į Dangų, nei į Pragarą. Jaunieji kunigai turi praeiti gundymų į meilę audrą. Kaip ją atlaikys, toks ir bus kunigas.

Džiugu, Ingrida, kad tu iš karto susiorientavai, kur viskas veda. Į kunigo prisipažinimą:

- Aš nežinau, kodėl tavęs pasiilgstu, - tu atsakei:

- Nereikia šito, juk jūs esate kunigas ir darote nuodėmę, o aš nenoriu dalyvauti nuodėmėj.

Dar jis nebuvo prisilietęs prie tavęs, dar tikrai nebuvo jokios nuodėmės, o tavo sąžinė jau aliarmavo pavojų. Tyra mergaitės siela intuityviai jaučia, kas bus toliau. Ir tu neklysti, vėliau tikrai gali pasipilti net sunkios nuodėmės. O jos neeilinės, nes šių nuodėmių savo bendrininkei kunigas negali atleisti.

Dviejų magnetų priešingi poliai traukia vienas kitą tuo stipriau, kuo jie arčiau vienas kito. Gerai, Ingrida, kad tu vis priešinai šiai traukos jėgai, tačiau jau pastebėjai, kaip bendravimas ją stiprina. Tu jam pasakei, jog tau gėda už tai prieš Dievą, o jis visiškai neatsižvelgė į tavo išgyvenimus. Netikra ir nelegali meilė vien gražiai kalba, o elgiasi egoistiškai, žiūri tik savęs. Gal nepastebėjai, todėl atkreipiu dėmesį į savęs linksniavimą. Tu ne kartą girdėjai:

- **Aš** negaliu be tavęs! **Aš** kenčiu!

- Nepalik **manęs** sunkioj padėty!

- Suprask, kaip **man** sunku!

Be to, tokie ir panašūs žodžiai - tai vyrų vylius, tai strėlės mergaitei tiesiai į širdį. Joje sukyla užuojauta, perauganti į užjaučiančią meilę. Ir mergaitė jau pririšta. Tai ir tu pastebėjai:

- Nežinau, ką daryti, aš jau negaliu jums prieštarauti, - kartą jam taip pasakei.

Savo laiške toliau rašai: *“Mūsų kasmėnesiniai susitikimai kartojasi. O kaip man sunku, kai pagalvoju, jog jį kada nors iškels iš mūsų parapijos, man tai bus tragedija.”*

Ingrida, pasakysiu tiesą: tu jau esi meilės nelaisvėje. Nenustebk, kad tavo širdis iškrėtė tau tokį pokštą ir atnešė tiek daug išgyvenimų. Širdis tikrai nemėgsta klausyti. Jaunystės pavasary ji atvira kiekvienam švelnumui, geram žodžiui, o ypač dėmesiui. Tegu prieštarauja jos pasirinkimui protas, sąžinė, tėvai, o širdis

dar savo, ir tiek. Geismas mylėti laužo visus draudimus bei apribojimus, nereaguoja į prarastą garbę ir žmonių pasmerkimą. Iš to ir pažįstama nelegali (vyresni žmonės sakyti - nedora) meilė. Tačiau ir meilė tavo jausmų dar negalima vadinti - tai tik įsimylėjimas.

Tikra meilė traukiasi kuo toliau nuo "uždrausto vaisiaus", ji veda į Dievą, tobulina asmenį visapusiškai, padeda geriausiai atlikti pareigas, išmoko mylėti žmones ir jiems padėti bei aukotis dėl jų. Štai ištrauka iš himno Meilei: "Meilė nesielgia netinkamai, neieško savo naudos... nesidžiaugia neteisybe, su džiaugsmu pritaria tiesai. Ji visa pakelia, visa tiki, viskuo viliasi ir visa ištveria (1 Kor 13, 5-7). Palyginkime jūsų bendravimą su himno žodžiais. Tarp jūsų jau pasirodė ir netinkamo elgesio ir naudos, t.y. savo jausmų tenkinimo, ir netiesos, nesėjimas į pavojų jau nėra elgsena "tauri ir skaisti", kaip jis tvirtino ne kartą. Jūsų įsimylėjimas priartės prie tikresnės meilės, jei pakelsite išsiskyrimą, jei ištvermingai stengsitės niekadus nebesusitikti.

Ingrida, tau 18. Jau įėjai į suaugusiųjų pasaulį. Čia, ypač jaunystėje, aukščiausia vertybė - meilė. Ji nė vieno neaplenkia, ateina laiku ir nelaiku, kam pražysta tik vieną kartą gyvenime, kam keliskart. Labiausiai jos trokšdama šauksi ir neprišauksi, o jai užteks vienos akimirkos, vieno žvilgsnio, ir jau viskas - ji amžina. Dievas ir meilė yra paslaptis.

Gerai, jei meilė susieja tokius jaunuolius, kurie laisvi ir tinka vienas kitam. O kiek dar yra netikros, nuodėmingos meilės rūšių, kiek įvairiausių meilės aistrų. Kartais širdis nebenori pripažinti, kad ji jau surišta santuokos ryšiu, kunigyste ar vienuoliniais įžadais. Atsitinka, kad ji kartais "pasiunta", ir tiek. Niekas nėra nuo to apsaugotas. Net ir vyresnis amžius ne visada pajėgus iš karto užslopinti meilės aistrą. Dvasia subrendęs žmogus ir skiriasi nuo nesubrendusio tuo, kad MOKA VALDYTI SAVO ŠIRDĮ. Netikintieji sako, jog tai neįmanoma. O mes kartu su šv. Pauliumi tuo tikime ir tvirtiname: "Aš visa galiu tame, kuris mane stiprina." Kristus visada ateina į pagalbą mūsų žmogiškam silp-

numui: “Ko tik meldamiesi prašote, tikėkite gausią, ir tikrai taip bus” (Mt 11,24). Jei prašome ir tikime, tuomet atsiveriame Dievo pagalbos šaltiniui, ir tik tada nelegalios meilės pavergtasis gali ištarti tokį kategorišką “ne”, jog viskas pasikeičia. Vergystės pančiai krenta, o Dievas perkeičia jų širdis grynai dvasinei meilei. Ši meilė jau nestovi siena tarp žmogaus ir Dievo, o maldos ir aukos vienas už kitą dėka ji keičia kryptį iš horizontalios į vertikaliją.

O ką konkrečiai daryti?

1. NESUSITIKINĖTI! Kiekvienas pabuvimas dviese stiprina meilės aistrą. Ypač šiai sričiai tinka teiginys: “Kas mėgsta pavojų, tas jame žus!”

2. DAUGIAU JO NEMATYTI! Nors tektų išeiti iš ateitininkų, turi palikti savo parapijos bažnyčią, kad niekada nebūtų progos jį pamatyti ir juo labiau - susitikti. Beje, šią mintį ir tau Dievas buvo įkvėpęs. Rašai: *“Į bažnyčią pradėjau eiti tik sekmadieniais - sumai. Galvojau, kad pamiršiu. Tačiau kai pamačiau jį renkant aukas, vėl atgijo mano jausmai jam. Pradėjau melsti Dievą pagalbos ir stengiausi nežiūrėti į jį, bet mūsų žvilgsniai vis susidurdavo. Po vakarinių šv.Mišių jis atėjo į adoratorių kambarelį...”*

Sakoma: “Jei toli nuo akių, toli ir nuo širdies.”

3. MELSTIS. *Pirma*: kad Dievas jus išgelbėtų, pasiskirk kiekvienai dienai kokią nors maldą, pvz., kurią nors litaniją ar pan. *Antra*: kai jį prisiminsi, ne apie jį galvok, o tuoj imkis maldos už jį.

“Malda ir auka yra visa mano jėga, tai neįveikiami ginklai” (šv. K.J.Teresė).

4. UŽPILDYK ŠIRDIES TUŠTUMĄ! Išsiskyrimas atneš sunkių išgyvenimų.

Pirma. Turi save taip apkrauti darbu ir įvairiais užsiėmimais, kad nebūtų laiko svajoti apie jį.

Antra. Užgniaužti, slopinti meilę nėra geriausias variantas. Tai neigiamai veikia psichiką. Geriausia šią meilę performuoti į

Dievo meilę. Sakysi - tai ne tas pats. Taip, bet šitaip atrodo todėl, kad per mažai pažįsti Dievą. Todėl imkis religinės literatūros, kad geriau Dievą pažintum. Taip ir tavo laisvalaikiai bus užimti, ir augs Dievo pažinimas, kuris savo ruožtu didins Dievo meilę tavo širdyje, o aną - kartu mažins. Žmogiška meilė su kūniškumo atspalviu bus keičiama dvasine meile Dievui.

5. DAUGIAU FIZINIO DARBO! Su prakaitu pasišalina lytinių hormonų perteklius, kuris gal daugiausia prisideda prie meilės audros kilimo.

Tavo likimo draugė Regina pasakoja apie panašią, bet ir kitokią meilę: *“Man tada buvo šešiolika su puse metų, kai tarp bažnyčiai padedančio jaunimo pastebėjau nematytą jaunuolį. Ir iš pirmos dienos jį įsimylėjau. Netrukus ir jis pastebėjo mano neabejingumą jam ir pradėjo išskirti iš kitų. Žinoma, visi irgi tai pastebėjo. Kiek iš pradžių buvau laiminga, tiek netrukus tapau nelaiminga, sužinojusi, jog jis ruošiasi tapti kunigu.”*

- Kiek laiko tęsėsi jūsų draugystė? - paklausiau.

- Tris vasaros mėnesius, iki rugsėjo.

- Ar eidavai į pasimatymus su juo, juk jis tuomet dar buvo laisvas? Be to, kaip tvirtina šiuolaikinis jaunimas, draugystėje neapseinama be tam tikrų prieraišumo parodymo ženklų. Ar buvo jų? - bandau patikslinti.

- O ne, ne! Mes visą laiką būdavome būryje: ar dirbdami, ar žaisdami, ar galop klebonijoje už stalo. Mūsų laimei šito visiškai užteko. Su juo aš nesu buvusi nė karto vienu du. Tiesa, nepamenu kuriais jo studijų metais klebonas man pavedė kažką jam perduoti. Tada kunigų seminarijos svečių kambaryje kalbėjomės ne daugiau kaip 15 min., ir tai viskas.

- Ar tavo širdis dabar jau laisva?

- Ir taip, ir ne. Už jį aš kasdien meldžiuosi. Visais jo studijų metais vengiau bet kokio susitikimo su juo. Atėjus šventimų dienai ir primicijoms, išdrįsau jį pasveikinti tiktai po to, kai pasitariau su savo dvasios vadu. Niekada neinu į bažnyčią, kurioje jis dirba, niekada. Dabar jau draugauju su vaikinu, kuris

panašus į jį savo išvaizda, elgesiu, judesiais, bet ne dvasia. Jo išorė mane traukia, o vidus...

- Ar nesigaili?

- Kaip galima gailėtis to, kas buvo taip kilnu ir šventa! Galbūt šios nežemiškos draugystės dėka aš supratau, kokia turi būti tikinčiųjų draugystė ir meilė. Todėl labai greitai atpažįstu jaunuolius, siekiančius ne meilės, o vien kūno. Dievas man suteikė sąlygas augti, tobulėti. Gal viskas už tai, kadėjau teisingu keliu, kad sąžinės klausiau.

Teisingai pasielgei, Ingrida, kad ištikus galbūt pirmai ir tokiai didžiulei gyvenimo dramai, kreipeisi į Čaritą, t.y. ten, kur visada susilaukiama pagalbos. Tu viena turbūt nebūtum pajėgusi išsipainioti. Tiesa, tu tikriausiai tikėjaisi išvysti atsakymą kovo mėn. numeryje, nežinodama, kad žurnalas ruošiamas spaudai 3 mėn., o spaustuvė dažnai tą darbą pratęsia iki 4 mėnesių. Be to, tavo laiškas redakcijoje turėjo pragulėti net 2 mėn., nes aš buvau tuomet išvykęs.

Tačiau galima tą pačią dieną išspręsti savo problemas ŠEIMOS CENTRE.

Ingrida, tavo didžiulis tikėjimas padėjo tau iki šiol, padės žengti ir tą būtiną išsiskyrimo žingsnį, nes kitos išeities nėra.

Visus perskaičiusius šį straipsnį, labai prašau sukalbėti nors vieną maldele už Ingridą ir jos parapijos vikarą. Du Dievo tautos, mūsų šeimos nariai nelaimėje, padėkime jiems!

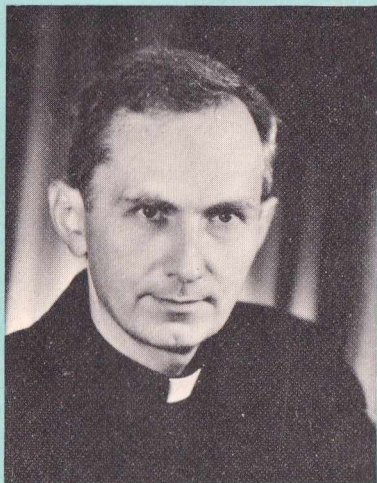
Algirdas Paliokas SJ
MEILEI PASIBELDUS ...

Redaktorė *A. Pribušauskaitė*
Viršelis *S. Pitrenienės*
Korektorė *Z. Verbickienė*
Maketavo *Z. Mažeikienė*

Knygoje panaudotos A. Kezio, A. Kairio,
F. Kerpausko, A. Macijausko nuotraukos

SL 340. 1995 06 22. 8 sp. l. Tir. 5000.

Užsakymas 57. Išleido "Caritas" leidykla, Vilniaus g. 29, 3000 Kaunas.
Spausdino "Morkūnas ir K^o" spaustuvė, Studentų g. 54, 3031 Kaunas.
Kaina sutartinė.

Keli kun. Algirdo Palioko biografijos bruožai

Jo gimtasis miestas - Pasvalys. Ten mokėsi vidurinėje mokykloje, patarnaudavo šv. Mišioms, ten subrendo pašaukimas į kunigystę, iš ten atvažiavo į Kauno kunigų seminariją. Jos vadovybė priėmė, bet sovietinė valdžia - ne. Nukentėjo šeima, vidurinė mokykla, kurią baigė. Ėmė studijuoti Kauno politechnikos institute, tuo pat metu aktyviai dalyvaudamas slaptose jaunimo religinėje veikloje. Tapęs diplomuotu radijo inžinieriumi ir jau būdamas Jėzaus Draugijos narys, jis neakivaizdiniu būdu pradėjo filosofijos ir teologijos studijas. Pirmieji kunigystės metai praėjo Kazachstane, slapta aptarnaujant lenkų ir vokiečių tremtinius. Vėliau Lietuvoje slaptai darbavosi vienuolių sielovadoje. 1989 m. paskirtas į Vytauto bažnyčią Kaune vikaru. Aktyviai bendradarbiavo religinėje Lietuvos spaudoje, Lietuvos Katalikų mokslo akademijos narys.

Kun. A. Paliokas Lietuvoje skaitė daug paskaitų šeimos, draugystės, meilės, dorovinio auklėjimo klausimais, dirbo pedagoginį darbą.

1992 m. dėl kunigų trūkumo pasiūstas dirbti į JAV. Ten eina kapeliono-direktoriaus pareigas Lietuvių Katalikų misijoje Lecomte. Be to, yra mėnesinio žurnalo "Laiškai lietuviams" vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas. Kun. A. Paliokas daug rašo. Besidomėdamas šeimos ir jaunų žmonių draugystės, meilės problemomis, jis tvirtina, kad tikinčiajam nėra negalimų dalykų, visi klausimai išsprendžiami.